

การถ่ายภาพมืออาชีพ

Professional Photography

ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง
คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

การถ่ายภาพมืออาชีพ
Professional Photography

ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง
คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

การถ่ายภาพมืออาชีพ

Professional Photography

ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง : การถ่ายภาพมืออาชีพ

ออกแบบปกและรูปเล่ม ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง
Nutthawut Singnongsuang

จัดทำโดย คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม
เลขที่ 38 มหาวิทยาลัยสยาม ถนนเพชรเกษม เขตภาษีเจริญ
กรุงเทพมหานคร 10160
โทร 0-2867-8088, 0-2868-6000 ต่อ 5409

ISBN (e-Book) 978-974-683-254-0

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง.

การถ่ายภาพมืออาชีพ.-- กรุงเทพฯ : คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม, 2564.
197 หน้า.

1. การถ่ายภาพ. I. ชื่อเรื่อง.

770

ISBN 978-974-683-254-0

คำนำ และ กิตติกรรมประกาศ

ตำราเล่มนี้ได้แรงบันดาลใจจากการเขียนจากการที่ผู้เขียนสอนวิชาการถ่ายภาพเบื้องต้น ซึ่งได้รวบรวมองค์ความรู้จากประสบการณ์การถ่ายภาพเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน อีกทั้งได้นำเสนอบทความวิชาการเกี่ยวกับการถ่ายภาพในวารสารวิชาการ และการประชุมวิชาการระดับชาติ ซึ่งได้รับข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิในการปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ โดยที่หลายบทความได้ประกอบอยู่ในหนังสือเล่มนี้

เนื้อหาภายในผู้เขียนได้เรียบเรียงจากประสบการณ์ถ่ายภาพของผู้เขียนมากกว่า 15 ปี อีกทั้งได้ค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ โดยเนื้อหาตั้งแต่หลักการถ่ายภาพเบื้องต้น เทคนิควิธีการถ่ายภาพในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้และสร้างสรรค์ผลงานเพื่อพัฒนาเป็นช่างภาพมืออาชีพต่อไป

ภาพประกอบหนังสือเล่มนี้ทั้งหมดเป็นภาพของผู้เขียนเองที่นำมาใช้ประกอบการอธิบายให้ผู้อ่านได้เข้าใจง่ายขึ้น โดยภาพทั้งหมดถูกเลือกนำมาเสนอเป็นตัวอย่างเพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจเนื้อหาของการถ่ายภาพแต่ละประเภท

การถ่ายภาพไม่มีกฎ หรือข้อบังคับตายตัว ขึ้นอยู่กับช่างภาพที่เป็นผู้สร้างสรรค์ผลงาน จะเลือกใช้รูปแบบ วิธีการ หรือเทคนิคการถ่ายภาพอย่างไรในการสร้างสรรค์ผลงานการถ่ายภาพ เพื่อสื่อสารไปยังผู้รับสาร ซึ่งตำราเล่มนี้จะสะท้อนองค์ความรู้ในด้านการถ่ายภาพเพื่อนำไปต่อยอดการถ่ายภาพเพื่อเป็นช่างภาพมืออาชีพต่อไป

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงสำหรับ รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริกายะ คณบดีคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม ที่ได้แนะนำให้เขียนบทความวิชาการจากผลงานการสร้างสรรค์ภาพถ่าย ซึ่งถือว่าเป็นใบเบิกทางและเป็นการเปิดประตูสู่การเขียนตำราเกี่ยวกับการถ่ายภาพเล่มนี้

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณเพื่อน ๆ อาจารย์ทุกท่านที่ให้การสนับสนุน และอาจารย์วณิชชา ภราดรสุธรรม ที่เป็นแรงใจในการเขียนตำราเล่มนี้นั้นจนสำเร็จ

ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสวง

สิงหาคม 2563

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 ความรู้พื้นฐานด้านการถ่ายภาพ	14
1. ความสำคัญของภาพถ่าย	16
2. กล้องถ่ายภาพ	18
3. หลักการถ่ายภาพเบื้องต้น	21
4. โหมดสำหรับการถ่ายภาพ	29
5. การโฟกัส	30
6. การตั้งค่าข้อมูลลิขสิทธิ์ของภาพก่อนการถ่ายภาพ	32
กิจกรรมท้ายบท	35
บทที่ 2 ทิศทางของแสงกับการถ่ายภาพ	36
1. ความสำคัญของแสงกับการถ่ายภาพ	38
2. แสงธรรมชาติ	38
2. แสงสังเคราะห์หรือแสงประดิษฐ์	42
3. การถ่ายภาพย้อนแสง	51
กิจกรรมท้ายบท	53
บทที่ 3 การจัดองค์ประกอบภาพ	54
1. กฎสามส่วน	56
2. เส้นนำสายตา	61
3. กรอบภาพ	64
4. ความกลมกลืน	67
5. ความสมดุลของภาพ	69
6. มุมกล้องกับการสื่อสารด้วยภาพ	73
กิจกรรมท้ายบท	79
บทที่ 4 การถ่ายภาพหยุดการเคลื่อนไหว	80
1. การถ่ายภาพหยุดการเคลื่อนไหว	82
2. ถ่ายภาพมูฟแมน	86
3. การถ่ายภาพด้วยการแพนกล้อง	90
กิจกรรมท้ายบท	98

	หน้า
บทที่ 5 การถ่ายภาพทิวทัศน์	100
1. แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายภาพทิวทัศน์	102
2. หลักการถ่ายภาพทิวทัศน์	103
3. ตัวอย่างการสร้างสรรค์ภาพทิวทัศน์	104
กิจกรรมท้ายบท	109
บทที่ 6 การถ่ายภาพกีฬา	110
1. เทคนิคการถ่ายภาพกีฬา	112
2. การถ่ายภาพกีฬากลางแจ้ง	114
3. การถ่ายภาพกีฬาในร่ม	119
4. ความแตกต่างในการถ่ายภาพกีฬากลางแจ้งและในร่ม	122
กิจกรรมท้ายบท	123
บทที่ 7 การถ่ายภาพการแข่งขันรถยนต์ แรลลี่	124
1. ขั้นตอนการถ่ายภาพการแข่งขันรถยนต์แรลลี่	126
2. เทคนิคถ่ายภาพการแข่งขันรถยนต์แรลลี่	128
3. สรุปการถ่ายภาพการแข่งขันรถยนต์แรลลี่	133
กิจกรรมท้ายบท	135
บทที่ 8 การถ่ายภาพกลางคืน	136
1. อุปกรณ์ในการถ่ายภาพกลางคืน	138
2. การตั้งค่ากล้องให้พร้อมสำหรับการถ่ายภาพกลางคืน	139
3. เทคนิคถ่ายภาพกลางคืน	140
4. ข้อแตกต่างสำหรับการเปิดรูรับแสงในการถ่ายภาพกลางคืน	145
5. การถ่ายภาพพลุ	146
กิจกรรมท้ายบท	151
บทที่ 9 การถ่ายภาพคอนเสิร์ต	152
1. ขั้นตอนการถ่ายภาพคอนเสิร์ต	154
2. เทคนิคการถ่ายภาพคอนเสิร์ต	155
กิจกรรมท้ายบท	161

	หน้า
บทที่ 10 การถ่ายภาพนก	162
1. แนวคิดที่นำมาใช้ในการถ่ายภาพนก	164
2. ขั้นตอนในการถ่ายภาพนก	165
3. สรุปการถ่ายภาพนก	173
กิจกรรมท้ายบท	175
บทที่ 11 การถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง DSLR	162
1. จุดเด่น การถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง DSLR	178
2. จุดด้อย การถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง DSLR	179
3. บทความวิชาการเกี่ยวกับการบันทึกภาพวิดีโอด้วยกล้อง DSL	179
กิจกรรมท้ายบท	189

ถ่ายด้วยกล้องฟิล์ม Yashica
ฟิล์มขาวดำ Kodak 100 TMAX

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
ภาพที่ 1 ขนาดของรูรับแสง	21
ภาพที่ 2 ภาพตัวอย่างแสดงผลการเปิดรูรับแสงของกล้องถ่ายภาพ	22
ภาพที่ 3 ภาพแสดงการทำงานของความเร็วชัตเตอร์	23
ภาพที่ 4 ตัวอย่างการทำงานของความเร็วชัตเตอร์ต่ำ และความเร็วชัตเตอร์สูง	24
ภาพที่ 5 ภาพแสดงตัวอย่างการใช้ค่าความไวแสง ISO ที่แตกต่างกัน	25
ภาพที่ 6 สามปัจจัยสำหรับวัดแสงในการถ่ายภาพ	26
ภาพที่ 7 ตัวอย่างการวัดแสงที่ต่างกัน	26
ภาพที่ 8 สัญลักษณ์ค่าแสงสมดุลสีขาว	27
ภาพที่ 9 ตัวอย่างค่าแสงสมดุลสีขาว	28
ภาพที่ 10 การโฟกัสภาพเฉพาะจุด	30
ภาพที่ 11 การโฟกัสภาพแบบต่อเนื่อง	31
ภาพที่ 12 การกำหนดค่าลิสทรี	33
ภาพที่ 13 ข้อมูลลิสทรีของผู้สร้างสรรค์ที่ปรากฏในไฟล์ภาพ	34
ภาพที่ 14 พระเมรุมาศพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ตัวอย่างภาพแสงเย็น	39
ภาพที่ 15 พรืดเวดดิ้ง (prewedding) ตัวอย่างภาพแสงเย็น	40
ภาพที่ 16 ภูกระดึง ตัวอย่างภาพแสงเช้า	40
ภาพที่ 17 วิถีชีวิตชาวฟิลิปปินส์ ตัวอย่างภาพแสงเช้า	41
ภาพที่ 18 วิถีชีวิต ตัวอย่างภาพแสงเช้า	41
ภาพที่ 19 วิถีชีวิตชาวเนปาล ตัวอย่างภาพแสงเช้า	42
ภาพที่ 20 จักรยาน ตัวอย่างภาพแสงเช้า	42
ภาพที่ 21 เด็กน้อย ตัวอย่างภาพแสงเย็น	43
ภาพที่ 22 ชาวประมง ตัวอย่างภาพแสงเย็น	43
ภาพที่ 23 ตีลังกาเก็บตะวัน ตัวอย่างภาพแสงเย็น	44
ภาพที่ 24 ปริณญา ตัวอย่างภาพแสงช่วงสาย	44
ภาพที่ 25 ซ้อมรับปริณญา ตัวอย่างภาพแสงช่วงสาย	45
ภาพที่ 26 รอยยิ้ม ตัวอย่างภาพแสงช่วงสาย	45
ภาพที่ 27 ยิ้ม ตัวอย่างภาพแสงช่วงบ่ายโมง	46
ภาพที่ 28 ทอดแห ตัวอย่างภาพแสงช่วงบ่ายโมง	46
ภาพที่ 29 ยิ้มสุข ตัวอย่างภาพแสงช่วงกลางวัน	47
ภาพที่ 30 ซ้อมรับปริณญา ตัวอย่างภาพแสงช่วงกลางวัน	47
ภาพที่ 31 ความสุข ตัวอย่างภาพแสงช่วงกลางวัน	48

ภาพประกอบ	หน้า
ภาพที่ 32 ฟรีเวดดิ้ง ตัวอย่างภาพแสงช่วงกลางวัน	48
ภาพที่ 33 ปั่นเพื่อพ่อ ตัวอย่างภาพแสงช่วงกลางวัน	49
ภาพที่ 34 ตัวอย่างภาพถ่ายในสตูดิโอที่ใช้ประดิษฐ์คือแสงแฟลช	44
ภาพที่ 35 นางแบบ ตัวอย่างภาพถ่ายในสตูดิโอที่ใช้ประดิษฐ์คือแสงแฟลช	44
ภาพที่ 36 พระอาทิตย์ตก	51
ภาพที่ 37 ทอแสง ตัวอย่างภาพย้อนแสง	52
ภาพที่ 38 ลับฟ้า ตัวอย่างภาพย้อนแสง	52
ภาพที่ 39 นักปั่น ตัวอย่างภาพย้อนแสง	52
ภาพที่ 40 วิถีชีวิต ตัวอย่างภาพย้อนแสง	52
ภาพที่ 41 ริ่ง ตัวอย่างภาพย้อนแสง	52
ภาพที่ 42 การจัดองค์ประกอบภาพกฎสามส่วน (ท้องฟ้า 2 ส่วน ทะเล 1 ส่วน)	57
ภาพที่ 43 การจัดองค์ประกอบภาพกฎสามส่วน (ท้องฟ้า 2 ส่วน พื้นดิน 1 ส่วน)	57
ภาพที่ 44 การจัดองค์ประกอบภาพกฎสามส่วน (พื้นที่ว่าง 2 ส่วน บุคคล 1 ส่วน)	58
ภาพที่ 45 การวางจุดเด่นของภาพบริเวณจุดตัดเก้าช่อง	59
ภาพที่ 46 การวางจุดเด่นของภาพบนเส้นของจุดตัดเก้าช่องจะทำมีพื้นที่ว่างของภาพ	59
ภาพที่ 47 ผีเสื้อ การวางจุดเด่นของภาพบริเวณจุดตัดเก้าช่อง	60
ภาพที่ 48 ทำนา การวางจุดเด่นของภาพบนเส้นของจุดตัดเก้าช่อง	60
ภาพที่ 49 การใช้เส้นนำสายตา จากสะพานลอยและเงาของสะพานลอย	61
ภาพที่ 50 ใช้ถนนโค้งเป็นเส้นนำสายตา	61
ภาพที่ 51 การใช้เส้นจากธรรมชาติคือดอกหญ้าเพื่อนำสายตาไปยังวัตถุ	62
ภาพที่ 52 การจัดวางองค์ประกอบภาพให้ภาพมีความลึก	
โดยจัดวางองค์พระเป็นเส้นนำสายตา	62
ภาพที่ 53 การใช้ถนนเป็นเส้นนำสายตาทำให้ภาพมีความลึก	63
ภาพที่ 54 การใช้ความโค้งของถนนเป็นเส้นนำสายตา	63
ภาพที่ 55 การใช้ประตูจากสถาปัตยกรรมเพื่อเป็นกรอบภาพ	64
ภาพที่ 56 ดอกไม้จากธรรมชาตินำมาจัดวางเป็นกรอบภาพ	65
ภาพที่ 57 การใช้สิ่งปลูกสร้างสถาปัตยกรรมเป็นกรอบภาพ	65
ภาพที่ 58 ประตู หน้าต่าง สามารถเป็นกรอบภาพได้เป็นอย่างดี	66
ภาพที่ 59 ต้นไม้สองข้างถนนนำมาสร้างเป็นกรอบภาพ	66
ภาพที่ 60 ความซ้ำซ้อนของกระเบื้องเป็นความกลมกลืนของภาพ	67
ภาพที่ 61 ดอกบัวที่บ้านมีความเหมือนกันนำมาจัดวางองค์ประกอบเป็นความกลมกลืน	67
ภาพที่ 62 ความซ้ำซ้อนของคนที่ปั่นจักรยานในชุดที่เหมือนกัน	68

ภาพประกอบ	หน้า
ภาพที่ 63 ช่องสี่เหลี่ยมของหลุมฝังศพเป็นความซ้ำซ้อนที่นำมาจัดวางเป็นความกลมกลืน	68
ภาพที่ 64 การให้น้ำหนักของภาพทั้งซ้ายและขวาที่เท่ากัน	69
ภาพที่ 65 ความสมดุลจากน้ำหนักของภาพจากสถาปัตยกรรม	69
ภาพที่ 66 พระเมรุมาศในหลวงรัชกาลที่ 9 ความสมดุลจากน้ำหนักของภาพจากสถาปัตยกรรม	70
ภาพที่ 67 ราวสะพานทั้งสองฝั่งทำให้ภาพมีความสมดุล	70
ภาพที่ 68 การให้น้ำหนักของภาพด้านใดด้านหนึ่งที่มากกว่า	71
ภาพที่ 69 ราวสะพานฝั่งซ้ายเข้ามาในภาพมากกว่าฝั่งขวาทำให้เกิดภาพสมดุลไม่เท่า	71
ภาพที่ 70 วัดดูจากทั้งสองคือกำแพง และคนเดิน มีน้ำหนักของภาพที่ไม่เท่ากัน	72
ภาพที่ 71 ตึกทั้งสองข้างมีน้ำหนักของภาพที่ไม่เท่ากัน	72
ภาพที่ 72 ภาพมุมสูง	73
ภาพที่ 73 ภาพมุมสูงทำให้เห็นรายละเอียดของภาพมากขึ้น	74
ภาพที่ 74 ภาพมุมสูง จะทำให้ขนาดของวัตถุเล็กกว่าปกติ	74
ภาพที่ 75 ประเพณีสงกรานต์ถนนสีลม	75
ภาพที่ 76 แมว มุมภาพระดับสายตา	76
ภาพที่ 77 บุคคล มุมภาพระดับสายตา	76
ภาพที่ 78 การเดินทาง ภาพมุมต่ำ	77
ภาพที่ 79 กลุ่มจักรยาน ภาพมุมต่ำ	77
ภาพที่ 80 วิถีชีวิต ภาพมุมต่ำ	78
ภาพที่ 81 เนปาล ภาพมุมต่ำ	78
ภาพที่ 82 นักวิ่ง	83
ภาพที่ 83 เซปักตะกร้อ	83
ภาพที่ 84 ประเพณีวิ่งควาย	84
ภาพที่ 85 เปตอง	84
ภาพที่ 86 นักบิด	85
ภาพที่ 87 ทอดแห	85
ภาพที่ 88 น้ำตก	86
ภาพที่ 89 ลำธาร	87
ภาพที่ 90 สายน้ำที่เคลื่อนไหว	87
ภาพที่ 91 กระทบฝั่ง ตัวอย่างภาพมูฟแมน	88
ภาพที่ 92 หยุตนิ่ง ตัวอย่างภาพมูฟแมน	88
ภาพที่ 93 มวยสากลสมัครเล่น	89
ภาพที่ 94 แพนนิ่งรถแข่ง	90

ภาพประกอบ	หน้า
ภาพที่ 95 เทคนิคการแพนกล้อง	92
ภาพที่ 96 รถสามล้อ	93
ภาพที่ 97 สองล้อ	93
ภาพที่ 98 รถจิมมี ฟลิปปิ้นส์	94
ภาพที่ 99 รถแข่ง	94
ภาพที่ 100 การเดินทาง	95
ภาพที่ 101 สองล้อเดินทาง ตัวอย่างภาพแพนนิ่งแนวตั้ง	95
ภาพที่ 102 จักรยานคู่ ตัวอย่างภาพแพนนิ่งที่ไม่สมบูรณ์	96
ภาพที่ 103 จักรยาน ตัวอย่างภาพแพนนิ่งที่ไม่สมบูรณ์	96
ภาพที่ 104 ยอดภูกระดึง	104
ภาพที่ 105 ทะเลปราณบุรี	105
ภาพที่ 106 น้ำตกบนภูกระดึง	105
ภาพที่ 107 เกษนางยวน	106
ภาพที่ 108 ท้องทะเล	106
ภาพที่ 108 ท้องนา	107
ภาพที่ 109 สายรุ้ง	108
ภาพที่ 110 ป่าสน	108
ภาพที่ 111 บ้านญี่ปุ่น	108
ภาพที่ 112 การแข่งกีฬากระโดดสูง	114
ภาพที่ 113 การแข่งกีฬากระโดดค้ำถ่อ	115
ภาพที่ 114 กระโดดค้ำ	115
ภาพที่ 115 ลงสู่พื้น	115
ภาพที่ 116 การแข่งกีฬาเรือคายัค ประเภทชายคู่	116
ภาพที่ 117 จักรยานทางไกล	116
ภาพที่ 118 กีฬาเปตอง	117
ภาพที่ 119 กรีฑา	117
ภาพที่ 120 กีฬาพื้นบ้าน วิ่งควาย	118
ภาพที่ 121 การแข่งขันรถยนต์แรลลี่	118
ภาพที่ 122 กีฬาเทควันโด	119
ภาพที่ 123 ตะหวัด	119
ภาพที่ 124 ถีบหน้า	119
ภาพที่ 125 กีฬาบาสเกตบอล	120
ภาพที่ 126 กีฬาแบดมินตัน	120

ภาพประกอบ	หน้า
ภาพที่ 127 กีฬามวยสากลสมัครเล่น	121
ภาพที่ 128 กีฬาโยโด 1	122
ภาพที่ 129 กีฬาโยโด 2	122
ภาพที่ 130 กีฬาโยโด 3	122
ภาพที่ 131 ภาพแสดงโค้งใน และโค้งนอก	128
ภาพที่ 132 ภาพมุมใน	128
ภาพที่ 133 ตัวอย่างภาพมุมนอก	129
ภาพที่ 134 ตัวอย่างภาพรถ + วิถีทิศทาง	129
ภาพที่ 135 ตัวอย่างภาพมุมตรง	130
ภาพที่ 136 ตัวอย่างภาพมุมบน	130
ภาพที่ 137 ตัวอย่างภาพแสดงถึงความเร็วสูง	131
ภาพที่ 138 ตัวอย่างภาพล้อรถลอยจากพื้น	131
ภาพที่ 139 ตัวอย่างภาพแสดงถึงความคุดั่น	132
ภาพที่ 140 ตัวอย่างภาพที่ม่อ้มบ่ารุง	132
ภาพที่ 141 ภาพพิธีเปิดการแข่งขันอย่างเป็นทางการ	133
ภาพที่ 142 การใช้ความเร็วซัดเตอร์สูง	134
ภาพที่ 143 การใช้ความเร็วซัดเตอร์ต่ำ	134
ภาพที่ 144 พระเมรุมาศในหลวงรัชกาลที่ 9	140
ภาพที่ 145 เจ้าพระยายมราชตรี	140
ภาพที่ 146 กรุงเทพฯ	141
ภาพที่ 147 ภาพอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย ใช้รู้รับแสงแคบ	141
ภาพที่ 148 เวียนเทียนพุทธมณฑล ใช้รู้รับแสงแคบ	142
ภาพที่ 149 งานวัด ตัวอย่างการใช้รู้รับแสงแคบ	142
ภาพที่ 150 การถ่ายกลางคืนโดยใช้คนเป็นฉากหน้า	143
ภาพที่ 151 การถ่ายกลางคืนโดยใช้กิ่งไม้ และพื้นถนนเป็นฉากหน้า	144
ภาพที่ 152 การถ่ายกลางคืนโดยเสาสัญญาณไฟจราจรเป็นฉากหน้า	144
ภาพที่ 153 ภูเขาทอง	145
ภาพที่ 154 วัด	145
ภาพที่ 155 อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย	145
ภาพที่ 156 พลุพัทยา 1	148
ภาพที่ 157 พลุพัทยา 2	148
ภาพที่ 158, 159 พลุปีใหม่สะพานตากสิน	149
ภาพที่ 160 ฉลองปีใหม่	149

ภาพประกอบ	หน้า
ภาพที่ 161 พลูปีใหม่	150
ภาพที่ 162 การเดินสำรวจบริเวณหน้าเวทีคอนเสิร์ต “คอนเสิร์ต สิงห์ใหญ่ หัวใจสิงห์” จังหวัดเชียงใหม่	155
ภาพที่ 163 คอนเสิร์ต สิงห์ใหญ่ หัวใจสิงห์ จ.เชียงใหม่ (เล็ก คาราบาว)	156
ภาพที่ 164 คอนเสิร์ต สิงห์ใหญ่ หัวใจสิงห์ จ.เชียงใหม่ (แอ๊ด คาราบาว)	157
ภาพที่ 165 คอนเสิร์ต สิงห์ใหญ่ หัวใจสิงห์ จ.เชียงใหม่ (เทียรี เมฆวัฒนา)	157
ภาพที่ 166 คอนเสิร์ต สิงห์ใหญ่ หัวใจสิงห์ จ.เชียงใหม่ (พงษ์สิทธิ์ คัมภีร์)	158
ภาพที่ 167 คอนเสิร์ต สิงห์ใหญ่ หัวใจสิงห์ จ.เชียงใหม่ (อัสนี วสันต์)	158
ภาพที่ 168 ภาพคอนเสิร์ต สิงห์ใหญ่ หัวใจสิงห์ จ.เชียงใหม่	159
ภาพที่ 169 คอนเสิร์ต สิงห์ใหญ่ หัวใจสิงห์ จ.เชียงใหม่ (คาราบาว)	159
ภาพที่ 170 คอนเสิร์ต สิงห์ใหญ่ หัวใจสิงห์ จ.เชียงใหม่ (เล็ก คาราบาว)	160
ภาพที่ 171 คอนเสิร์ต สิงห์ใหญ่ หัวใจสิงห์ จ.เชียงใหม่ (แอ๊ด คาราบาว)	160
ภาพที่ 172 แสดงการทำงานความเร็วซัดเตอร์	164
ภาพที่ 173 ภาพนกกินปลือกเหลือ	165
ภาพที่ 174 นกป้อนอาหาร	167
ภาพที่ 175 นกกบักังไม้	168
ภาพที่ 176 นกเผ่าร้าง ถ่ายภาพในช่วงเวลา 11.00 น.	168
ภาพที่ 177 นกคาบอาหาร ถ่ายภาพในช่วงเวลา 09.00 น.	169
ภาพที่ 178 นกบินกลางทุ่ง ถ่ายภาพในช่วงเวลา 10.00-11.00 น	169
ภาพที่ 179 นกบินกลางท้องฟ้า ถ่ายภาพในช่วงเวลา 8.40 น.	170
ภาพที่ 180 นกบิน ถ่ายภาพในช่วงเวลา 16.33 น.	170
ภาพที่ 181 นกเจาะกิ่งไม้ถ่ายภาพในช่วงเวลา 14.00 น.	170
ภาพที่ 182 นกบนกิ่งไม้กับฉากหลังสีเขียว 10.00-11.00 น.	171
ภาพที่ 183 นกกลางทุ่งฉากหลังสีส้ม ถ่ายภาพในช่วงเวลา 10.00-11.00 น.	171
ภาพที่ 184 นกเขาคู่ ฉากหลังสีเขียวของใบไม้ ถ่ายภาพในช่วงเวลา 10.56 น.	171
ภาพที่ 185 นกกลางทุ่งนา ถ่ายภาพในช่วงเวลา 10.00 น.	172
ภาพที่ 186 เติรียมบิน	172
ภาพที่ 187 นกกบักดอกไม้	173

บทที่ 1

ความรู้พื้นฐานด้านการถ่ายภาพ

ความรู้พื้นฐานด้านการถ่ายภาพ

1. ความสำคัญของภาพถ่าย

การสื่อสารด้วยภาพเป็นกระบวนการสื่อความหมายที่ใช้อย่างมากในยุคปัจจุบัน จะเห็นได้จากการสื่อสารผ่านสื่อออนไลน์ที่นิยมใช้ภาพในการสื่อสารเพื่อบอกเล่าเรื่องราว หรือกิจกรรมต่าง ๆ ของตนเอง ของกลุ่ม การบันทึกเหตุการณ์ หรือเพื่อการค้า เป็นต้น การถ่ายภาพเป็นกระบวนการหยุดการเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ เพื่อบันทึกช่วงเวลาที่สำคัญ ซึ่งการสื่อสารด้วยภาพมีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ การสร้างความหมายของผู้ส่งสาร (เช่น เจ้าของภาพ ช่างภาพ หรือเจ้าของสินค้า) ไปยังผู้รับสารคือ (เช่น ผู้ชมภาพ ลูกค้า) เป็นต้น

ภาพถ่ายเป็นสื่อที่สามารถถ่ายทอดได้ดีและรวดเร็วที่สุด แม้บุคคลต่างชาติต่างภาษาก็สามารถรับรู้ร่วมกันได้ เพราะภาพเป็นภาษาสากลที่มีผลต่อการรับรู้และทำให้คนจดจำได้มากที่สุด อาจกล่าวได้ว่าภาพถ่ายเป็นสื่อที่มีความสำคัญและมีประสิทธิภาพในการสื่อความหมายได้เป็นอย่างดี ในภาพถ่ายจะมีเรื่องราวและความหมายซึ่งเป็นที่น่าสนใจและรับรู้ร่วมกันได้ โดยมีช่างภาพเป็นผู้ถ่ายทอดเรื่องราว ความคิดเห็น หรืออารมณ์อย่างใดอย่างหนึ่งดังที่ ปิยกุล เลาว์ณศิริ. (2538). อธิบายการสื่อความหมายด้วยภาพถ่ายมี 3 รูปแบบดังนี้

1. รูปแบบที่เหมือนจริง

การสื่อความหมายของภาพถ่ายด้วยรูปแบบที่เหมือนจริงเป็นการบอกเล่าเรื่องราวที่ผู้ดูทราบได้ทันทีว่าช่างภาพต้องการบอกอะไร ภาพนั้นเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับอะไรโดยไม่ต้องแปลความหมายของภาพ เพราะเรื่องราวในภาพสามารถบอกความหมายได้อย่างชัดเจน

2. รูปแบบที่เป็นสัญลักษณ์

การสื่อความหมายของภาพถ่ายโดยใช้ สัญลักษณ์ อาจยากแก่การเข้าใจในความหมาย เพราะมิได้บอกเรื่องราวหรือเนื้อหาอย่างตรงไปตรงมาการที่จะทำให้ผู้ดูภาพเข้าใจความหมายของภาพนั้นได้จำเป็นต้องมีประสบการณ์ร่วมกันมีความรู้ความเข้าใจที่สามารถแปลความหมายของสัญลักษณ์ที่แสดงในภาพนั้นได้

3. รูปแบบที่เป็นนามธรรม

การสื่อความหมายใช้รูปแบบที่เป็นนามธรรมใช้การจัดองค์ประกอบของศิลปะเพื่อให้ภาพมีความหมายเกิดความรูสึกอย่างใดอย่างหนึ่งเมื่อได้เห็นภาพ เช่น รูสึกถึงความอ่อนหวาน โดยการใช้แสงเงาที่นุ่มนวลรูสึกถึงการเคลื่อนไหวและมีชีวิตด้วยภาพที่มีลักษณะพว้าเบลอ

เป็นการสื่อความหมายที่มุ่งแสดง เนื้อหาอารมณ์และความรู้สึก โดยไม่เน้นความเหมือนจริงผู้ดูภาพ อาจต้องมีการตีความด้านศิลปะมีความคิดจินตนาการที่ดีจึงสามารถเข้าใจความหมายได้

การสื่อความหมายด้วยภาพ ทัศนศิลป์ ทอเลติ. (2554). อธิบายว่าภาพเป็นระบบการสื่อสาร ด้วยระบบสัญลักษณ์ ได้จำแนกประเภทสัญลักษณ์ไว้ ดังนี้

1. **สัญลักษณ์ (icon)** การสื่อสารตามสิ่งที่เห็นในภาพเป็นการสื่อความหมายในระดับที่เป็นความหมายแบบตรงไปตรงมาให้สารสนเทศในระดับพื้นผิว เช่น ภาพถ่ายบนบัตรประจำตัวประชาชน เป็นสัญลักษณ์ที่เชื่อมโยงเข้ากับตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของ

2. **ตรรกะ (index)** คือการสื่อสารที่ต้องอาศัยการเชื่อมโยงสิ่งที่เป็นเหตุและเป็นผลต่อกันหรือการคิดของผู้รับสาร เช่น เห็นภาพควันไฟ ย่อมรู้ว่าไฟเกิดขึ้น สัมผัสอาการตัวร้อนย่อมคิดได้ว่ามีอาการเป็นไข้ เป็นต้น

3. **สัญลักษณ์ (symbol)** คือ สัญลักษณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้ร่วมกันของคนในสังคม มีความหมายถึงสิ่งอื่นตามที่คนในสังคมได้ตกลงความหมายกันเอาไว้เช่น ดอกกุหลาบสีแดงอาจหมายถึง ความรัก ภาพไม้กางเขนเป็นสัญลักษณ์แทนศาสนาคริสต์ เป็นต้น

ในส่วนการรับรู้ความหมายของผู้รับสารอาจจำแนกประเภทของความหมายได้ 2 ระดับ คือ 1. ความหมายโดยตรง (denotation) มีสภาพเป็นวัตถุวิสัย ซึ่งเป็นความหมายตามแบบแผน 2. ความหมายโดยนัย (connotation) เป็นความหมายทางสังคมที่มีความเชื่อมโยงกับ มายาคติ (myth) ตลอดจนอุดมการณ์ที่มีอยู่ในสังคมนั้น ๆ

ภาพถ่ายหนึ่งภาพอาจมีลักษณะที่เข้าข่ายตามประเภทของสัญลักษณ์ทั้ง 3 ประเภท อีกทั้งยังมีความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย เช่น ภาพข่าวเหตุการณ์การก่อวินาศกรรมอาคาร World Trade Center ประเทศสหรัฐอเมริกาเมื่อวันที่ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 ในชุดของภาพข่าวนั้นแสดงให้เห็นอาคารที่มีไม้กางเขนอยู่บนหลังคาโดยที่ภาพฉากหลังเป็นกลุ่มควันที่พวยพุ่งท่ามกลางหมอกควันและฝุ่นฟุ้งกระจาย ถ้าพิจารณาความหมายของภาพประเภทสัญลักษณ์ (icon) ก็คือภาพที่แสดงถึงความเสียหายจากเหตุการณ์ในส่วนของควันที่พวยพุ่งท่ามกลางหมอกควันและฝุ่นฟุ้งกระจายจัดอยู่ในประเภทตรรกะ (index) ที่สื่อถึงเหตุการณ์ไฟไหม้และการถล่มของอาคาร ส่วนสัญลักษณ์ประเภทสัญลักษณ์ (symbol) คือ ภาพไม้กางเขนที่เป็นภาพตัวแทนที่สื่อความหมายถึงศาสนาคริสต์ และเมื่อตีความร่วมกับ บริบทแวดล้อมของภาพเหตุการณ์จะพบความหมายที่มีอุดมการณ์บางอย่างอยู่เบื้องหลังการนำเสนอภาพข่าวกล่าวคือ ภาพอาจสื่อถึงถึงความขัดแย้งทางอุดมการณ์ของผู้นับถือศาสนาต่างกันอันเนื่องจากผู้ก่อเหตุรุนแรงเป็นผู้นับถือศาสนาอิสลาม ในขณะที่สถานที่เกิดเหตุเป็นดินแดนที่ผู้คนส่วนใหญ่ผู้นับถือศาสนาคริสต์ อีกทั้งอาคาร World Trade Center ยังเป็นสัญลักษณ์ที่เป็นภาพตัวแทน ถึงความเป็นทุนนิยมของประเทศสหรัฐอเมริกาอีกด้วย

ภาพถ่ายมีบทบาทต่อชีวิตประจำวันของเราเป็นอย่างมากเนื่องจากภาพถ่ายเป็นสื่อสำคัญที่จะถ่ายทอดเรื่องราว เหตุการณ์ ตลอดจนแนวคิดเผยแพร่ไปยังบุคคลอื่นให้เกิดความเข้าใจระหว่างกันได้ สามารถบันทึกเหตุการณ์ในอดีต เพื่อนำมาศึกษาในปัจจุบันและอนาคตในด้านการศึกษาภาพถ่ายสามารถให้รายละเอียดและข้อเท็จจริงสิ่งที่เคลื่อนไหวอย่างรวดเร็วจนสายตาคนเรามองตามไม่ทัน แต่กล้องถ่ายภาพสามารถหยุดการเคลื่อนไหวเพื่อนำภาพถ่ายมาศึกษารายละเอียดได้ในการเรียนการสอนจึงมักใช้รูปภาพเป็นสื่อการสอนเพราะทำให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้ดีขึ้น การถ่ายภาพยังให้ประโยชน์อย่างกว้างขวางในกิจกรรมแขนงอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการประชาสัมพันธ์ การโฆษณาเผยแพร่สินค้าและบริการการถ่ายทอดข่าวสาร เหตุการณ์ การบันทึกภาพบุคคลเพื่อใช้เป็นหลักฐานสำคัญ เช่นบัตรประจำตัว ในแสดงพฤติกรรมการศึกษา นอกจากนี้ ยังนำไปประกอบอาชีพเกี่ยวกับการถ่ายภาพรวมทั้งยังเป็นสื่อสร้างสรรค์ความงามจนเป็นที่ยอมรับว่าเป็นศิลปะแขนงหนึ่งด้วย (Anderson, 1991 อ้างถึงใน ณรงค์ศักดิ์ศรีทานนท์ และ ขจร พริกจิ, 2557.)

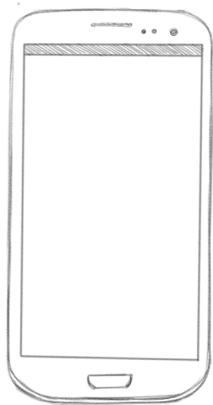
ดังนั้นการสื่อสารด้วยภาพสามารถใช้ในการสร้างความหมายทั้งในรูปแบบงานศิลปะคือความงาม เพื่อความบันเทิง เผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ หรือเพื่อการค้า ฯลฯ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสาร เพราะภาพถ่ายสามารถสื่อสารได้จากการมองเห็นและถอดรหัสภาพจากสิ่งที่เห็นบอกประสบการณ์ของผู้รับสาร โดยที่ตำราเล่มนี้จะนำเสนอเทคนิค วิธีการกระบวนการ ในการสร้างสรรค์ผลงานภาพถ่ายในรูปแบบต่าง ๆ ตั้งแต่หลักการเบื้องต้นของการถ่ายภาพ จนถึงเทคนิคการได้มาซึ่งภาพในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งผู้เรียนสามารถทำตามหรือนำไปประยุกต์ใช้สำหรับการสร้างสรรค์ผลงานถ่ายภาพได้

2. กล้องถ่ายภาพ

การเริ่มต้นถ่ายภาพสิ่งแรกที่ช่างภาพต้องคำนึงถึงคือการเลือกกล้องในการถ่ายภาพ โดยการเลือกกล้องถ่ายภาพมีสองปัจจัยที่ต้องคำนึงถึงคือ ภาพที่เราอยากถ่าย และงบประมาณ กล้องไม่ใช่สิ่งสุดท้ายที่เราจะเลือกแต่ในการถ่ายภาพยังมีอุปกรณ์เสริมอื่น ๆ ที่ช่วยในการถ่ายภาพ เช่น เลนส์ ขาตั้งกล้อง แฟลช อุปกรณ์เสริมเหล่านี้มีเพื่อเพิ่มความสามารถของกล้อง

ในการเลือกใช้กล้องถ่ายภาพขึ้นอยู่กับช่างภาพหรือผู้สร้างสรรค์ผลงานต้องการกล้องแบบไหนกับสถานการณ์ที่ต้องเผชิญ เช่นต้องการกล้องที่เบาพกพาสะดวกถ่ายได้ทุกสถานการณ์หรือกล้องที่ทำให้เราสร้างสรรค์ผลงานได้เต็มที่ ในการเลือกใช้กล้องนั้นเราควรเลือกให้เหมาะสมกับเรา ซึ่งกล้องแต่ละประเภทมีจุดเด่น จุดด้อย ที่แตกต่างกัน ถ้าเป็นช่างภาพระดับมืออาชีพกล้องที่เปลี่ยนเลนส์ได้หลายแบบก็เหมาะสมกับงานที่ต้องการสร้างสรรค์ โดยกล้องแต่ละรุ่นแต่ละประเภทมีจุดเด่น จุดด้อยของกล้องที่แตกต่างกัน โดยที่ Chris Gatum. (2013). ได้อธิบายคุณสมบัติของกล้องแต่ละประเภทมีรายละเอียดดังนี้

กล้องโทรศัพท์มือถือ

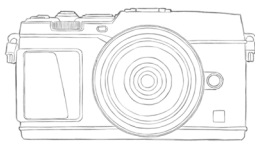

กล้องมือถือเลนส์ไม่สามารถซูมได้ (fixed lens) ควบคุมแสงได้ไม่มาก ข้อดีคือพกพาได้ง่าย

ลักษณะของกล้อง (functionally)

- เลนส์จำกัดการซูมควบคุมกล้องได้บ้าง
- ส่องต่อได้ง่าย ใช้งานซับซ้อนมีเดียต่างๆ ได้ทันที
- เล็ก กะทัดรัด พกพาสะดวก

กล้องคอมแพ็ค

กล้องมีระยะการซูม ควบคุมกล้องโดยอัตโนมัติ ใช้งานง่ายพกกล้องมาถ่ายได้เลย

ลักษณะของกล้อง (functionally)

- เลนส์ครอบคลุมระยะกว้างถึงแคบ
- ควบคุมกล้องอัตโนมัติ/กึ่งอัตโนมัติ และเลือกโหมดในการถ่ายภาพได้
- ขนาดเล็กพกพาสะดวก

กล้อง BRIDGE/SUPERZOOM

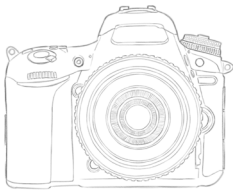

กล้องส่วนผสมระหว่างกล้องคอมแพ็คกับกล้อง DSLR แต่ไม่สามารถเปลี่ยนเลนส์ได้

ลักษณะของกล้อง (functionally)

- เลนส์ครอบคลุมระยะกว้างถึงแคบ
- เปลี่ยนเลนส์ไม่ได้
- ระบบอัตโนมัติและควบคุมเอง (manual)
- เซ็นเซอร์การรับภาพเล็กเท่ากับกล้องคอมแพ็ค
- การจับกล้องแบบ DSLR

กล้อง DSLR (Digital Single Lens Reflex)

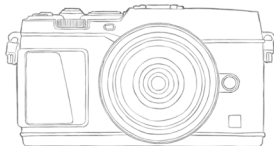
กล้อง DSLR คือ Digital Single Lens Reflex หรือกล้องสะท้อนภาพเลนส์เดี่ยวระบบดิจิทัล

ลักษณะของกล้อง (functionally)

- เป็นกล้องถ่ายภาพมือโปรใช้ มีเลนส์และอุปกรณ์เสริมให้เลือกมากมาย

- ความละเอียดในการบันทึกภาพมาก
- ถ่ายภาพได้ทั้งไฟล์ Raw และ ไฟล์ JPEG
- เหมาะกับการทำงานระดับมืออาชีพ
- สามารถถ่ายภาพเคลื่อนไหวได้

กล้อง Mirrorless

กล้องที่นำการผสมผสานข้อดีระหว่าง กล้องที่คุณภาพสูงอย่างกล้อง DSLR แต่ก็มีขนาดที่เล็กกะทัดรัดพกพาง่าย ซึ่งรูปร่างหน้าตาก็คล้ายๆ กับกล้องคอมแพ็ค

ลักษณะของกล้อง (functionally)

- สามารถเปลี่ยนเลนส์ได้
- ระบบการถ่ายภาพได้อัตโนมัติและควบคุมเอง (manual)
- เซ็นเซอร์ในการรับภาพเทียบเท่ากับกล้อง DSLR
- น้ำหนักเบา

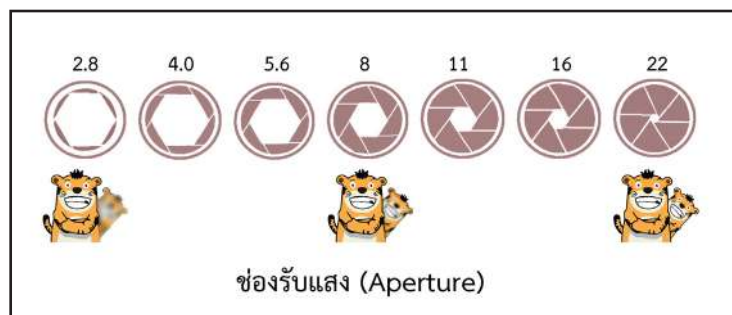
3. หลักการถ่ายภาพเบื้องต้น

3.1. การควบคุมกลไกในการถ่ายภาพ

การถ่ายภาพเป็นงานศิลปะที่ช่างภาพใช้แสงวาดภาพเพื่อสร้างสรรค์ผลงาน ดังนั้นปัจจัยสำคัญที่สุดในการถ่ายภาพคือการควบคุมแสง เพื่อให้ได้ผลงานภาพถ่ายตามความต้องการ โดยที่แสงไม่สว่างเกินไป หรือมืดเกินไป ในเบื้องต้นในการถ่ายภาพต้องทำความเข้าใจปัจจัยในการถ่ายภาพ ดังนี้

1). ช่องรับแสง (Aperture)

ความสำคัญของการปรับขนาดช่องรับแสงที่แตกต่างกันนอกจากจะมีผลทำให้ปริมาณของแสงเข้าไปในกล้องต่างกันและทำให้ระยะความคมชัดของภาพแตกต่างกันไปอีกด้วย โดยที่ Attila Kun. (2019). ได้อธิบายการตั้งค่ารูรับแสงจะถูกระบุโดยหมายเลข F ในขณะที่หมายเลข F แต่ละตัวแสดงถึงปริมาณของแสงที่ผ่านเข้าสู่กล้อง โดยที่ภาพที่ปรับขนาดช่องรับแสงกว้าง (เช่น F 2.8 หรือ F 4) จะได้ภาพที่มีความชัดในช่วงที่ปรับระยะโฟกัสส่วนอื่น ๆ จะเบลอลด โดยจะเรียกภาพนั้นว่า “ภาพชัดตื้น” ส่วนภาพที่ปรับช่องรับแสงแคบ (เช่น F 16 หรือ F 22) จะได้ภาพที่มีความคมชัดทั่วทั้งภาพ คือวัตถุที่อยู่ใกล้และไกลจากกล้องจะมีความชัดตลอดโดยเรียกภาพนั้นว่า “ภาพชัดลึก” และ Gabriel Biderman & Tim Cooper. (2015). ได้อธิบายว่าช่องรับแสงคือช่องในตัวเลนส์ที่ปล่อยให้แสงส่องผ่านเข้าไปยังเซ็นเซอร์ได้ ช่องรับแสงมีผลทำให้ภาพดูชัดลึกหรือชัดตื้น ค่าตัวเลขของรูรับแสงหรือ f-stop อาจดูพิลึกเพราะมันเป็นค่าเศษส่วน แค่ว่าไวพ้อว่ายิ่งตัวเลขมีค่าน้อยเท่าไร ขนาดของรูรับแสงก็ยิ่งกว้างเท่านั้น และระยะชัดในภาพที่ถ่ายก็จะตื้นตามไปด้วย ดังภาพที่แสดงต่อไปนี้

ภาพที่ 1 ขนาดของช่องรับแสง

ค่าช่องรับแสงจะถูกระบุเป็นตัวเลข เรียกว่า F-stop โดยค่ารูรับแสงตัวเลขน้อย เช่น 2.8, 4 รูรับแสงเปิดกว้างทำให้แสงผ่านเลนส์เข้าสู่กล้องได้มาก ส่วนค่ารูรับแสงตัวเลขมาก เช่น 16, 22 รูรับแสงจะเปิดแคบทำให้แสงผ่านเลนส์เข้าสู่กล้องได้น้อย

ช่องรับแสง (Aperture) ข้างภาพจะคุ้นเคยกับคำว่า F-stop คือการปรับขนาดความกว้างของช่องหรือรูรับแสง โดยที่

F-stop กว้าง (ตัวเลขน้อย) ช่องรับแสงจะเปิดกว้าง ส่งผลให้แสงผ่านเลนส์เข้ากล้องได้มาก จะทำให้ภาพที่ได้เป็นภาพหน้าชัดหลังเบลอ เหมาะสำหรับถ่ายภาพบุคคล และถ่ายภาพในสภาพแสงน้อย

F-stop แคบ (ตัวเลขมาก) ช่องรับแสงจะเปิดแคบ ส่งผลให้แสงผ่านเลนส์เข้ากล้องได้น้อย จะทำให้ภาพที่ได้เป็นภาพชัดทั้งภาพ เหมาะสำหรับถ่ายภาพวิวทิวทัศน์ และถ่ายภาพกลางคืน

ภาพแสดงการใช้ค่า F-stop ที่แตกต่างกันในการถ่ายภาพ

F-stop 2.8

F-stop 4.0

F-stop 5.6

F-stop 8.0

F-stop 11

F-stop 16

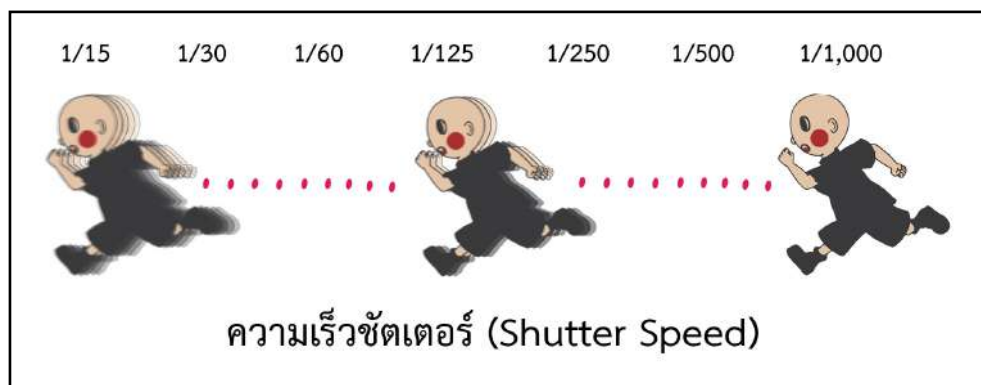
ภาพที่ 2 ภาพตัวอย่างแสดงผลการเปิดรูรับแสงของกล้องถ่ายภาพ

จากภาพดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงการใช้ค่ารูรับแสงที่แตกต่างกัน ทำให้ได้ภาพที่มีระยะความชัดแตกต่างกัน

2.) ความเร็วชัตเตอร์ (Shutter Speed)

ความสำคัญของความเร็วชัตเตอร์ (Shutter Speed) คือทำหน้าที่ควบคุมการเปิด-ปิดม่านชัตเตอร์เพื่อกำหนดเวลาให้แสงเข้าไปในกล้องได้เป็นระยะเวลาสั้นเท่าใด เช่น การตั้งความเร็วชัตเตอร์สูง เช่น $1/125$ วินาที หรือ $1/500$ วินาที ทำให้ถ่ายภาพวัตถุเคลื่อนที่ไหวหยุดนิ่ง เรียกภาพถ่ายนั้นว่าภาพ (Stop Action) แต่ถ้ากรณีใช้ความเร็วชัตเตอร์ต่ำ เช่น $1/15$ วินาที หรือ $1/30$ วินาที ถ่ายภาพวัตถุที่เคลื่อนไหว จะได้ภาพวัตถุเหมือนว่าวัตถุนั้นกำลังเคลื่อนที่ เรียกภาพถ่ายนั้นว่าภาพ (Movement) โดยที่การกำหนดความเร็วชัตเตอร์ในการถ่ายภาพช่วงภาพจะกำหนดตามภาพที่ต้องการสร้างสรรค์ เช่น ต้องการถ่ายภาพกีฬาเลือกใช้ความเร็วชัตเตอร์ที่สูงเพื่อยุติการเคลื่อนไหวของนักกีฬา เป็นต้น

Gabriel Biderman & Tim Cooper. (2015). อธิบายเรื่องความเร็วชัตเตอร์ไว้ว่า ความเร็วชัตเตอร์คือช่วงเวลาที่ยินยอมให้แสงส่องทะลุผ่านรูรับแสงเข้าไปบรรยายภาพบนตัวเซ็นเซอร์ได้ ปกติแล้วถ้าฉากตรงหน้ามีแสงมากเราก็จะใช้ความเร็วชัตเตอร์สูง ๆ แต่ถ้าฉากนั้นมีมืดเราก็จะใช้ความเร็วชัตเตอร์ต่ำ เพื่อให้แสงส่องไปยังเซ็นเซอร์ได้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ความเร็วชัตเตอร์มีหน่วยวัดเป็นเศษส่วนของวินาที โดยที่ความเร็วชัตเตอร์ที่จัดว่าสูงจะเริ่มที่ $1/250$ วินาที ความเร็วชัตเตอร์สูง ๆ จะหยุดการเคลื่อนไหวของวัตถุได้ อย่างเช่น คนที่กำลังวิ่งหรือรถยนต์ที่กำลังแล่นอยู่ ส่วนความเร็วชัตเตอร์ที่ต่ำกว่า $1/30$ วินาที จำเป็นต้องพึ่งขาตั้งกล้องและลั่นชัตเตอร์ด้วยสายลั่นชัตเตอร์ กล้องจะได้นิ่งที่สุด

ภาพที่ 3 ภาพแสดงการทำงานของความเร็วชัตเตอร์

การปรับค่าความเร็วชัตเตอร์ (Shutter Speed) ช้า (ตัวเลขน้อย) ม่านชัตเตอร์จะเปิดรับแสงนานทำให้แสงเข้าสู่กล้องได้มาก จะทำให้ภาพที่ได้ลักษณะการเคลื่อนไหว เช่น ภาพแสงไฟกลางคืน

การปรับค่าความเร็วชัตเตอร์ (Shutter Speed) เร็ว (ตัวเลขมาก) ม่านชัตเตอร์จะเปิดรับแสงได้ไม่นานทำให้แสงเข้าสู่กล้องได้น้อย จะทำให้ภาพที่ได้ลักษณะหยุดการเคลื่อนไหว เช่น ภาพรถแข่ง ภาพนักกีฬากะโดด

ตัวอย่างภาพการใช้ความเร็วชัตเตอร์ (Shutter Speed)

ความเร็วชัตเตอร์ 1/6 วินาที

ความเร็วชัตเตอร์ 1/2,500 วินาที

ภาพที่ 4 ตัวอย่างการทำงานของความเร็วชัตเตอร์ต่ำ และความเร็วชัตเตอร์สูง

3.) ค่าความไวแสง หรือ ISO (International Standards Organization)

ความสำคัญของการตั้งค่าความไวแสง ISO คือทำหน้าที่ควบคุมระดับความไวต่อแสงที่มากกระทบของเซนเซอร์ภาพ การตั้งค่า ISO สูงทำให้เซนเซอร์กล้องของไวต่อแสงมากขึ้น จึงทำให้ถ่ายภาพในที่มืดได้ ทั้งนี้ค่าความไวแสง ISO ยังมีผลต่อความชัดของภาพโดยที่ Takahashi Ryosuke. (2018). ได้อธิบายว่าในการเลือกใช้ค่า ISO ไม่ควรใช้ค่า ISO ที่สูงเกินไป เพราะจะทำให้ผลงานที่เราถ่ายไม่คมชัดภาพแตกหรือทำให้เกิดจุดรบกวนในภาพ (Noise) หมายถึง จุดสีที่ปรากฏบนภาพจะมากเมื่อถ่ายด้วยความไวแสง ISO สูง และ Gabriel Biderman & Tim Coope. (2015). กล่าวถึงค่า ISO ไว้ว่า คือหน่วยวัดความไวแสงของเซนเซอร์ในกล้อง ให้ลองนึกภาพว่าเซนเซอร์เป็นเหมือนกระดาษแผ่นหนึ่งที่เรากำลังจะระบายแสงลงไป อยากได้กระดาษสำหรับงานสีน้ำที่หนา ชิมซับได้ดีจึงต้องใช้สีเยอะๆ หรืออยากได้กระดาษสเก็ตซ์ภาพธรรมดา ๆ ที่ใช้สีนิดเดียวก็พอ ยิ่งค่า ISO น้อยเท่าไรเซนเซอร์ก็ยิ่งไวแสงน้อย ในทางกลับกันยิ่งค่า ISO สูงเท่าไรเซนเซอร์ก็ยิ่งไวแสงมากเท่านั้น ปกติแล้วค่า ISO ต่ำ ๆ จะให้สีสันสดอึกกว่าและดูนุ่มเนียนจนแทบไม่เห็นเกรนหรือน้อยส์เลย ส่วนค่า ISO สูง ๆ ถึงจะมีน้อยส์มากกว่าแต่ก็ทำให้เราถ่ายภาพได้ในสถานที่ที่มีไฟไม่ก็ดวงหรือไม่มีเลย

การตั้งค่าความไวแสง ISO ยิ่งสูงมากความคมชัดของภาพก็จะลดลง แต่ด้วยเทคโนโลยีของกล้องถ่ายภาพปัจจุบันทำให้สามารถถ่ายภาพโดยใช้ค่าความไวแสง ISO สูงได้โดยภาพยังได้คุณภาพที่ดี ข้อควรระวังในการตั้งค่าความไวแสงคือ ISO น้อย เหมาะสำหรับถ่ายภาพในที่แสงมาก ภาพที่ได้มีคุณภาพของภาพสูงสามารถอัดขยายภาพขนาดใหญ่ได้มาก ISO สูง เหมาะสำหรับถ่ายภาพในที่แสงน้อย คุณภาพที่ได้ภาพคุณภาพต่ำอัดขยายภาพได้น้อย โดยควรระวังการใช้ค่าความไวแสงคือ ISO ที่สูงเกินไป

ตัวอย่างการใช้ค่าความไวแสง ISO

ภาพที่ 5 ภาพแสดงตัวอย่างการใช้ค่าความไวแสง ISO ที่แตกต่างกัน

หมายเหตุ : กล้องที่ใช้ในการถ่ายภาพ Canon EOS 7D

4. การเปิดรับแสง (Exposure)

ก่อนการถ่ายภาพช่างภาพต้องทำความเข้าใจค่าการเปิดรับแสง (Exposure) คือ ค่าของปริมาณแสงที่กล้องปล่อยให้ตกลงสู่เซ็นเซอร์เพื่อบันทึกภาพ ทั้งนี้ Peter K. Durian & Robert Caputo. (1999). อธิบายเกี่ยวกับการเปิดรับแสงของกล้องว่า “ปริมาณของแสงที่กระทบวัตถุแตกต่างกันในช่วงเวลาของวันสภาพอากาศและปัจจัยอื่น ๆ ด้วยปริมาณแสงที่เหมาะสมคุณจะได้ภาพที่ชัดเจน การเปิดรับแสงขึ้นอยู่กับระดับความสว่างของซีนภาพว่าแสงผ่านเลนส์ไปเท่าใดและนานเท่าไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยต่อไปนี้เกี่ยวข้อง” ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการควบคุมค่าการเปิดรับแสง มีอยู่ 3 ปัจจัย คือ **ช่องรับแสง (Aperture)** **ความเร็วชัตเตอร์ (Shutter Speed)** และ **ความไวแสง หรือ ISO (International Standards Organization)** โดยระดับความแตกต่างของปริมาณแสงมีหน่วยวัดที่เรียกกันว่า **สต็อป (stop)** ซึ่งทั้งสามปัจจัยต้องทำงานสอดคล้องกันจะทำให้ได้ภาพที่ช่างภาพต้องการใช้ในการสื่อสาร ดังภาพตัวอย่าง

ภาพที่ 6 สามปัจจัยสำหรับวัดแสงในการถ่ายภาพ

ในการวัดแสงเพื่อถ่ายภาพให้ได้ที่สมบูรณ์ช่างภาพต้องเข้าใจในการทำงานของช่องรับแสง ความเร็วชัตเตอร์ และค่าความไวแสง ช่องรับแสงและความเร็วชัตเตอร์ทำงานสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เมื่อมีการปรับหรือเปลี่ยนช่องรับแสงหรือความเร็วชัตเตอร์ปริมาณของแสงที่เข้าไปในกล้องก็จะต้องเปลี่ยนไปด้วย โดยคำนึงถึงความไวแสง (ISO) ของเซ็นเซอร์รับภาพด้วย การวัดแสงที่มากเกินไปหรือน้อยเกินไปก็จะได้ภาพที่แตกต่างกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

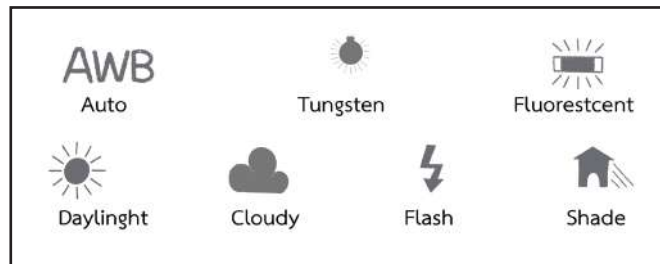

ภาพที่ 7 ตัวอย่างการวัดแสงที่แตกต่างกัน

การวัดแสงในการถ่ายภาพในกรณีวัดแสงแล้วค่าการเปิดรับแสง (Exposure) ติดลบจะได้ภาพที่มีมืดเราเรียกภาพนั้นว่าภาพ Under และวัดแสงแล้วการเปิดรับแสง (Exposure) บวกจะได้ภาพที่สว่างเกินไปเรียกภาพนั้นว่าภาพ Over แต่บางกรณีการสร้างสรรค์ผลงานการถ่ายภาพช่างภาพอาจต้องการภาพที่มีความสว่าง หรือต้องการภาพที่มีความมืด จึงไม่มีกฎตายตัวว่าควรวัดแสงแบบไหนถึงจะเหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพ ขึ้นอยู่กับช่างภาพมากกว่าต้องการได้ภาพแบบไหนไปใช้ในการสื่อสาร

5. ค่าของแสงสมดุลสีขาว (White Balance)

การตั้งค่าแสงสมดุลสีขาว (White Balance) จะทำให้ได้ภาพที่แตกต่างกันหรือบางกรณีใช้ในการแก้แสงในสถานที่ถ่ายภาพ เช่นถ่ายภาพในศูนย์กีฬาที่มีแสงไฟสีส้มภาพที่ได้จะส้มเกินไปช่างภาพอาจแก้โดยการปรับแสงสมดุลสีขาว (White Balance) ในแบบ Fluorescent เป็นต้น โดยค่าของแสงสมดุลสีขาว (White Balance) มีดังนี้

ภาพที่ 8 สัญลักษณ์ค่าแสงสมดุลสีขาว

Auto คือ การตั้งค่าอัตโนมัติกล้องจะมีการปรับหรือแก้สีให้โดยอัตโนมัติตามสภาพแสงที่แตกต่างกัน

Tungsten คือ โหมดนี้ใช้สำหรับแสงภายใต้หลอดไฟเล็ก ๆ น้อย ๆ ซึ่งทั้งสแตนด์และมักใช้ในขณะถ่ายภาพในที่ร่ม การตั้งค่าทั้งสแตนด์ของกล้องทำให้อุณหภูมิสีในภาพถ่ายเย็นลง

Fluorescent คือ โหมดนี้จะออกสีน้ำเงินถึงสีเขียว เมื่อปรับเป็นแบบ Fluorescent ก็จะทำให้เป็นสีม่วง ๆ สำหรับถ่ายภาพที่สว่างและอบอุ่นขึ้น

Daylight คือ โหมดนี้ใช้สำหรับการตั้งค่าเวลากลางวันปกติ หรือสีของพระอาทิตย์ตอนกลางวัน จะออกสีฟ้าอ่อนๆ เมื่อปรับใช้ก็จะแก้เป็นสีส้มเล็กน้อย

Cloudy คือ โหมดนี้เหมาะสำหรับการถ่ายภาพในวันที่มีเมฆมากรวมไปทั้งหมอกและควันเพราะมันทำให้วัตถุและสภาพแวดล้อมอบอุ่นขึ้นและช่วยให้คุณถ่ายภาพได้ดีขึ้นเมื่อปรับเป็นใช้ก็จะแก้เป็นสีส้ม

Flash คือ สีคล้าย ๆ กับแสงของพระอาทิตย์ตอนกลางวัน เมื่อเราปรับเป็นใช้ก็จะแก้เป็นสีส้มอ่อนๆถึงเหลืองเล็กน้อย โหมดนี้ช่วยเลือกสมดุลแสงขาวให้ถูกต้องภายใต้สภาพแสงน้อย

Shade คือแสงสีของการถ่ายภาพใต้ร่มเงาทำให้ภาพนั้นติดสีน้ำเงินมาก หากเราปรับเป็นใช้ก็จะแก้เป็นสีส้มซึ่งจะค่อนข้างเข้ม

Custom เป็นการเลือกปรับ White Balance ด้วยตัวเองหรือที่เรียกว่า Manual วิธีปรับแบบ Custom คือการนำกระดาษที่มีสีขาวมาบังวัตถุที่เราต้องการจะถ่ายแล้วทำการลั่นชัตเตอร์บันทึกภาพจากนั้นเราก็นำภาพที่ได้มาเป็น White Balance ในแบบ Custom ของเราได้เลย ซึ่งวิธีนี้จะให้ค่าแสงที่มีความแม่นยำ แต่อาจใช้เวลามากกว่าแบบอื่น

ตัวอย่างการตั้งค่าของแสงสมดุลสีขาว (White Balance)

ภาพที่ 9 ตัวอย่างค่าแสงสมดุลสีขาว

สิ่งสำคัญสำหรับช่างภาพมือใหม่คือทำความเข้าใจการทำงานของ 3 ปัจจัยสำคัญ ประกอบด้วย ช่องรับแสง (Aperture) หรือที่เรียกว่า f-stop ความเร็วชัตเตอร์ (Shutter Speed) และความไวแสง (ISO) ซึ่งทั้งสามปัจจัยจะทำงานสัมพันธ์กัน ซึ่งการเรียนรู้หลักเบื้องต้นในการถ่ายภาพเพื่อให้เข้าใจกระบวนการทำงานของกล้องบันทึกภาพ ทำให้ช่างภาพสามารถนำไปปรับใช้กับการสร้างสรรค์ผลงานภาพถ่ายได้ดีขึ้น โดยที่กล้องถ่ายภาพสามารถช่วยในการปรับค่าปัจจัยทั้ง 3 ในการถ่ายภาพได้ซึ่งแต่ละโหมดมีความสามารถและคุณสมบัติในการถ่ายภาพที่ต่างกัน ซึ่งจะกล่าวถึงในหัวข้อต่อไป

4. โหมดสำหรับการถ่ายภาพ

การทำความเข้าใจโหมดการถ่ายภาพของกล้องนั้นทำให้เราสามารถสร้างสรรค์ผลงานการถ่ายภาพได้ง่าย และได้ภาพที่ตรงกับความต้องการสำหรับการใช้ในการสื่อสาร ซึ่งสามารถดูรายละเอียดได้จากคู่มือของกล้องแต่ละตัว โดยเราจะอธิบายเบื้องต้นของโหมดการถ่ายภาพในกล้อง ดังนี้

โหมด Auto : คือโหมดการทำงานของกล้องแบบอัตโนมัติ กล้องปรับค่าแสง ช่องรับแสง และค่าความไวแสงให้โดยอัตโนมัติ แต่ไม่ได้ใช้ความสามารถของกล้องอย่างเต็มที่ ทั้งนี้ Chris Gatum. (2016). อธิบายไว้ว่า กล้องจะเปิดแฟลชอัตโนมัติ และคุณสามารถควบคุมฟังก์ชันอื่น ๆ ของกล้องได้เล็กน้อย

โหมด P (Program) : เป็นโหมดถ่ายภาพอัตโนมัติคล้ายกับโหมด Auto แต่มีจุดเด่นตรงที่เราสามารถปรับค่าพารามิเตอร์ทุกค่าได้ ยกเว้นค่ารับแสงและความเร็วชัตเตอร์ที่กล้องจะปรับให้ ส่วนค่าอื่น ๆ คือค่าความไวแสง ISO, การชดเชยแสง, การปรับค่าแสงสมดุลสีขาว รูปแบบการโฟกัสและการวัดแสง ค่าเหล่านี้ช่างภาพสามารถเลือกปรับค่าได้

TV (Time value) : คือโหมดนี้ช่างภาพต้องกำหนดความเร็วชัตเตอร์เอง และกล้องคำนวณรับแสงให้โดยอัตโนมัติเพื่อให้ได้แสงที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพ ใช้สำหรับกับการถ่ายแอคชั่น ภาพกีฬา ภาพแพนนิ่ง หรือภาพที่ต้องการหยุดการเคลื่อนไหวของแบบเอาไว้ คือเหมาะสำหรับใช้ถ่ายภาพที่ต้องการคุม ความไวชัตเตอร์ โดยที่ช่างภาพไม่ต้องกังวลเรื่องรับแสง

AV (Aperture Priority) : คือโหมดที่ช่างภาพกำหนดรับแสงเอง และกล้องจะคำนวณความเร็วชัตเตอร์ให้โดยอัตโนมัติเพื่อให้ได้แสงที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพ ใช้กับการถ่ายภาพบุคคล หรือภาพที่ต้องการกำหนดรับแสงไว้ค่าใดค่าหนึ่งเสมอ แต่มีข้อควรระวังคือเราต้องคอยดูความเร็วชัตเตอร์ไว้เสมอ ถ้าต่ำกว่า $1/30$ ทางแก้ก็คือดัน ISO เพิ่มขึ้น แต่ไม่ควรสูงมากเกินไป หรือใช้ขาตั้งกล้องช่วย เหมาะสำหรับใช้ถ่ายภาพที่ต้องการคุมระยะชัดลึก ชัดตื้นของภาพโดยที่ผู้ถ่ายภาพไม่ต้องกังวลเรื่องความเร็วชัตเตอร์

M (Manual) : คือโหมดที่ช่างภาพต้องตั้งค่าของกล้องเองทั้งหมดทั้งช่องรับแสง หรือความเร็วชัตเตอร์ เป็นโหมดที่ทำให้เราสามารถสร้างสรรค์ภาพของเราได้อย่างเต็มที่แต่ต้องเข้าใจกระบวนการทำงานของกล้องเป็นอย่างดี

ในการเลือกให้โหมดในการถ่ายภาพขึ้นอยู่กับงานที่ช่างภาพต้องการสร้างสรรค์ และความชำนาญของการใช้กล้อง ซึ่งแต่ละโหมดก็จะมีจุดเด่นจุดด้อยที่แตกต่างกัน ข้อสำคัญที่สุดคือการฝึกถ่ายภาพให้เกิดความชำนาญ

5. การจับโฟกัส

การถ่ายภาพให้ประสบความสำเร็จที่สามารถสื่อสารได้ และเล่าเรื่องตามที่ช่างภาพต้องการสิ่งที่ช่างภาพต้องให้ความสำคัญและทำความเข้าใจอย่างยิ่งคือการเลือกระบบการจับโฟกัส เพื่อให้ภาพที่ถ่ายมีความคมชัด โดยปกติระบบโฟกัสของกล้องจะมีสองรูปแบบหลัก ดังนี้

Automatic Focus (AF) หมายถึง “โฟกัสอัตโนมัติ” คือการที่กล้องปรับอัตโนมัติเพื่อจับโฟกัสที่ดีที่สุดขณะถ่ายภาพ

Manual Focus (MF) หมายถึง “โฟกัสแบบแมนนวล” คือการที่ช่างภาพปรับการโฟกัสด้วยตนเองเพื่อจับโฟกัส

โดยที่ Suzuki Tomoko. (2017). ได้อธิบายถึงระบบโฟกัสของกล้องถ่ายภาพไว้ว่า ระบบโฟกัสอัตโนมัติ ข้อดี : สามารถจับโฟกัสได้รวดเร็วข้อเสีย : ตัวแบบหรือฉากบางประเภทไม่เหมาะสำหรับการจับโฟกัส เนื่องจาก AF จะจับโฟกัสอย่างรวดเร็ว จึงใช้งานได้สะดวกอย่างมากในสถานการณ์ส่วนใหญ่ แต่บางครั้งตัวแบบหรือฉากบางประเภทอาจไม่เหมาะสำหรับการจับโฟกัส จึงควรเปลี่ยนไปใช้ฟังก์ชัน MF ให้เหมาะกับสถานการณ์นั้น ๆ ในส่วนของโฟกัสแบบแมนนวล ข้อดี: สามารถสังเกตเห็นตัวแบบด้วยตาของเราเองขณะจับโฟกัส ข้อเสีย: ใช้เวลานานขึ้นก่อนที่จะสามารถถ่ายภาพได้จริง

กล้องถ่ายภาพในยุคเทคโนโลยีพัฒนาอย่างรวดเร็วผู้ผลิตกล้องแต่ละค่ายได้มีการพัฒนาระบบการโฟกัสภาพของกล้องให้ช่างภาพทำงานง่ายและสะดวกมากขึ้น ดังที่ Yochuwa Samarom. (2018). ได้อธิบายว่าถึงการแบ่งระบบการโฟกัสของกล้องถ่ายภาพ ไว้ดังนี้

1. โหมดโฟกัส Single Area Focus Mode (Single-Area AF, AF-S)

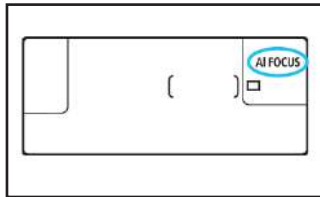
Single-Area AF หรือ AF-S หรือเรียก One Shot AF เป็นวิธีที่ง่ายในการในการโฟกัสและใช้งาน คือเราเลือกจุดโฟกัสหนึ่งจุด เมื่อเรากดชัตเตอร์ลงครึ่งนึงกล้องจะโฟกัสให้ได้ตามที่เรต้องการอย่างถูกต้อง และจะค้างนิ่งอยู่ที่การโฟกัสนั้น จนกว่าเราจะกดโฟกัสใหม่ เหมาะกับการถ่ายภาพที่เราต้องการให้โฟกัสของเราคงที่ เราอาจจะรีโฟกัสเองก็กดโฟกัสใหม่ ไม่ต้องให้กล้องมันคิดเอง ทุกอย่างอยู่ที่เรา

ภาพที่ 10 การโฟกัสภาพเฉพาะจุด
ที่มา : Canon. EOS 5D Mark IV

2. โหมดโฟกัสแบบ Continuous / AI Servo

โหมดโฟกัสบางกล้องก็จะมีโหมดที่เรียกว่าการโฟกัสภาพแบบต่อเนื่อง (Continuous) หรือ AF-C ไม่ก็ AI Servo อยู่โหมดนี้ใช้สำหรับการติดตามวัตถุเคลื่อนที่และต้องใช้สำหรับการถ่ายภาพกีฬาหรือว่าสัตว์ป่า วัตถุที่ไม่ได้อยู่นิ่ง ๆ วิธีการทำงานของโหมดนี้จะเป็นการวิเคราะห์การเคลื่อนไหวของวัตถุและคาดคะเนว่าวัตถุนั้นจะไปอยู่ที่ไหน โดยให้วางโฟกัสไว้ที่จุดที่คาดการณ์ไว้

ภาพที่ 11 การโฟกัสภาพแบบต่อเนื่อง
ที่มา : Canon. EOS 5D Mark IV

ข้อดีของโหมดโฟกัสแบบต่อเนื่อง (Continuous) นี่ก็คือการปรับโฟกัสโดยอัตโนมัติ (ในจุดนั้นจุดเดิม) แม้ว่าวัตถุจะเคลื่อนที่อยู่ที่ตาม สิ่งที่เราทำก็คือกดโฟกัสไว้ และกล้องจะรีโฟกัสในจุดนั้น ตรงวัตถุนั้นๆ เมื่อมีอะไรวิ่งผ่านหรือขยับในจุดนั้น กล้องมันก็จะโฟกัสให้ใหม่ทันที ทำให้ช่างภาพใช้สมาธิกับการจัดคอมโพสิตให้ได้ก็พอ แน่นอนว่าเลนส์ก็ต้องเคลื่อนที่ได้เร็วเพื่อที่จะให้ได้จุดโฟกัสที่แม่นยำการถ่ายภาพที่เหมาะสมกับการใช้โหมดโฟกัส Continuous Auto Focus โหมดนี้เหมาะกับการถ่ายภาพกีฬา หรือภาพรถแข่ง หรืออะไรก็ตามที่เคลื่อนที่ตลอดเวลา แล้วเราต้องการโฟกัส ณ จุดนั้น ๆ ให้แม่นยำ

3. Single Continuous Hybrid Mode

กล้องบางตัวยังมีโหมดอื่นอีกเรียกว่า AF-A หรือ AI Focus AF ซึ่งเป็นโหมดผสม (Hybrid) เป็นโหมด Auto Focus ที่ทำงานสลับระหว่างโหมด Single / One-Shot และ Continuous / AI Servo วิธีการทำงานนี้คือกล้องจะตรวจจับว่าวัตถุอยู่นิ่งหรือไม่ซึ่งในกรณีนี้จะเปลี่ยนเป็นโฟกัสเดี่ยวอัตโนมัติ ซึ่งในขณะที่วัตถุเคลื่อนที่ไป โฟกัสจะเข้าสู่โหมด Continuous เอง

4. Full Time Servo Focus Mode (โหมดโฟกัสแบบ Servo ตลอดเวลา)

โหมด AF Servo เต็มรูปแบบคืออะไร โหมดนี้จะติดตามการเคลื่อนไหววัตถุอัตโนมัติตลอดเวลา ซึ่งมักจะอยู่ในโหมดวิดีโอในสมัยก่อน ระบบจะพยายามโฟกัสให้เข้าตลอดซึ่งเหมาะกับงานวิดีโอดีนะ

5. Manual Focus (การโฟกัสด้วยตัวเอง)

การโฟกัสด้วยตัวเอง แบบหมุนหาโฟกัสเอง สำหรับคนที่อยากจะหมุนโฟกัสด้วยตัวเอง ส่วนใหญ่จะเป็นพวกงานวิดีโอกับกล้อง DSLR มากกว่า ถ้า Mirrorless ยุคนี้ก็มีระบบออโต้โฟกัสที่ Tracking มันทำงานดีมาก

6. โหมดโฟกัสอื่น ๆ ที่แล้วแต่ค่ายกล้องจะทำให้

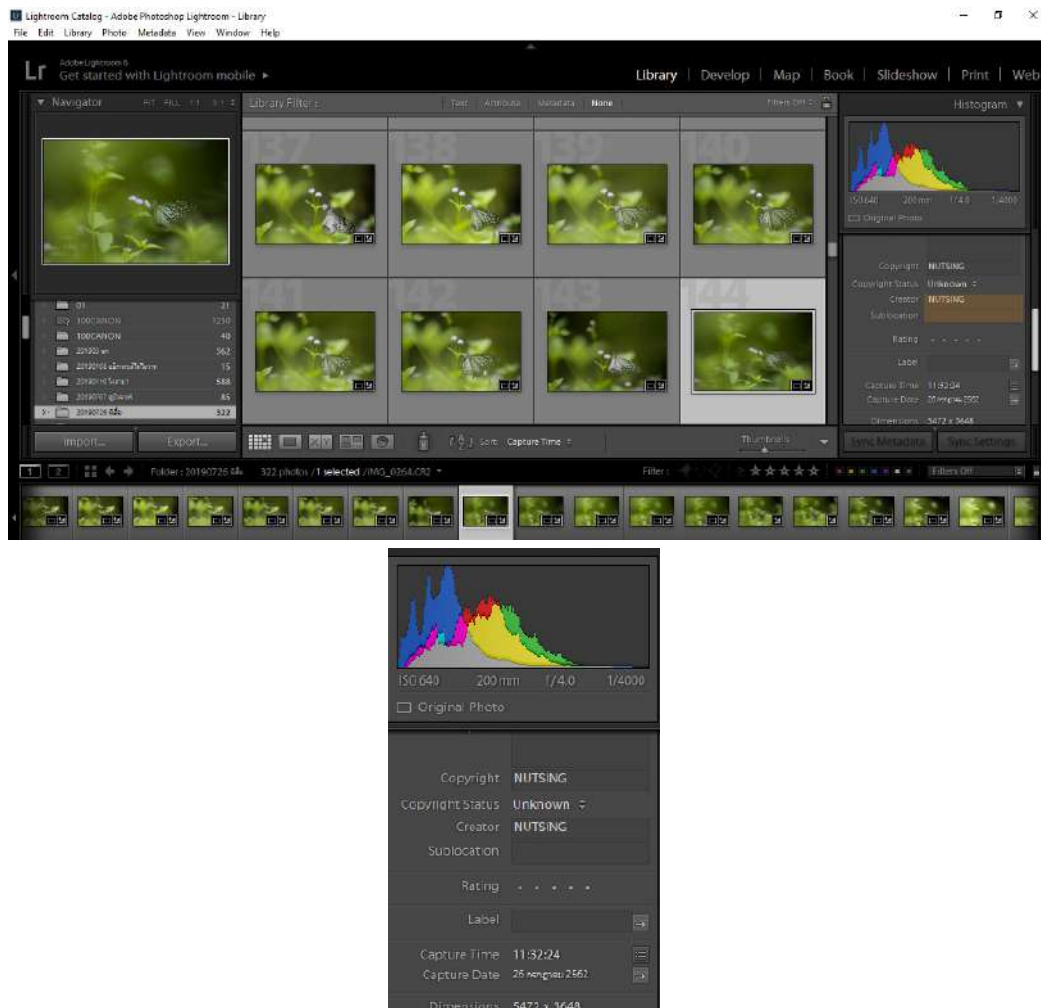
อย่าง Sony มีระบบโฟกัสแบบ Eye-Tracking Focus ที่จะเน้นวิเคราะห์ภาพใบหน้าและโฟกัสที่ตาให้เลยโดยอัตโนมัติ

การทำงานของระบบโฟกัสของกล้องสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จากคู่มือกล้องถ่ายภาพที่ได้มาพร้อมกับกล้อง เพราะกล้องแต่ละประเภท แต่ละตัวจะมีระบบโฟกัสที่เหมาะสมสำหรับการทำงานที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับภาพที่เราต้องการถ่ายเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ เช่นถ่ายภาพกีฬาเลือกใช้ระบบโฟกัสแบบต่อเนื่องเพื่อกล้องจะได้โฟกัสได้ตามวัตถุที่กำลังเคลื่อนที่ เป็นต้น

6. การตั้งค่าข้อมูลลิขสิทธิ์ของภาพก่อนการถ่ายภาพ

การถ่ายภาพในยุคดิจิทัล สิ่งที่ช่างภาพควรต้องคำนึงถึงให้มากคือเรื่องลิขสิทธิ์ในภาพถ่าย ซึ่งผลงานที่เราบันทึกภาพย่อมเป็นลิขสิทธิ์ของผู้สร้างสรรค์ แต่ด้วยในโลกยุคดิจิทัล การโหลดภาพจากโลกออนไลน์และนำไปดัดแปลงบางส่วนแล้วเพื่อใช้ประโยชน์ทางการค้าหรือในรูปแบบอื่น ๆ โดยในยุคที่ถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มถ้ามีการละเมิดลิขสิทธิ์ช่างภาพสามารถนำฟิล์มต้นฉบับไปยืนยันว่าภาพดังกล่าวเป็นของเราในกรณีเกิดการฟ้องร้อง แต่ในยุคดิจิทัลก็มีวิธีการบันทึกชื่อผู้สร้างสรรค์หรือลายเซ็นของช่างภาพลงไปในผลงานภาพถ่ายได้ แต่ช่างภาพส่วนหนึ่งมักมองข้ามเรื่องดังกล่าว และถ้าเกิดกรณีฟ้องร้องเรื่องคนอื่นนำภาพเราไปใช้งานโดยไม่ได้รับอนุญาตเราสามารถยืนยันไฟล์ต้นฉบับที่เราสร้างสรรค์ซึ่งได้รับการยอมรับในระดับสากล ดังนั้นเพื่อเป็นการป้องกันผลงานที่เราสร้างสรรค์เราควรตั้งค่าข้อมูลลิขสิทธิ์ภาพก่อนการถ่ายภาพกล้อง การตั้งค่าข้อมูลลิขสิทธิ์ของภาพก่อนการถ่ายภาพ เพื่อเป็นการลงข้อมูลในไฟล์ที่เราเป็นผู้บันทึกในไฟล์ภาพ เมื่อเกิดปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์สามารถนำไฟล์ต้นฉบับไปแสดงได้ ซึ่งในคู่มือกล้องทุกตัวจะมีแนะนำการตั้งค่าดังกล่าวอย่างละเอียด โดยสามารถทำได้ดังนี้

ตัวอย่างข้อมูลลิขสิทธิ์ของผู้สร้างสรรค์ที่ปรากฏในไฟล์ภาพที่เราถ่าย

ภาพที่ 13 ข้อมูลลิขสิทธิ์ของผู้สร้างสรรค์ที่ปรากฏในไฟล์ภาพ

เมื่อเรานำไฟล์ภาพจากการถ่ายภาพในเปิดในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โปรแกรมก็จะแสดงผลข้อมูลของผู้สร้างสรรค์ที่เราตั้งค่าลงไปในกลุ่ม ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะฝังลงไปไฟล์ สามารถเป็นหลักฐานยืนยันการเป็นเจ้าของผลงานสร้างสรรค์ได้ในยุคดิจิทัล

การถ่ายภาพในยุคดิจิทัลการตั้งค่าข้อมูลลิขสิทธิ์ของภาพในการถ่ายภาพนับเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะจะเป็นการยืนยันได้ถึงภาพนั้นเป็นผลงานการสร้างสรรค์ของเรา และการทำความเข้าใจสำหรับโหมดการถ่ายภาพที่มากับกล้องถ่ายภาพจะทำให้ช่างภาพสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมในการถ่ายภาพรูปแบบต่าง ๆ อีกทั้งการเลือกระบบโฟกัสจะทำให้ช่างภาพได้ภาพที่คมชัดและบันทึกเหตุการณ์สำคัญได้ทันเวลา

กิจกรรมท้ายบท

1. ลักษณะของกล้องถ่ายภาพดังต่อไปนี้ กล้องโทรศัพท์มือถือ กล้องคอมแพ็ค กล้อง DSLR และกล้อง Mirrorless เป็นอย่างไร
2. ลักษณะที่เหมือนและแตกต่างการทำงานของกล้อง กล้อง DSLR และกล้อง Mirrorless เป็นอย่างไร
3. อธิบายถึงลักษณะการทำงานของกล้องถ่ายภาพในเรื่องของ ความเร็วของชัตเตอร์ (Shutter Speed) ขนาดของช่องรับแสง (Aperture) และ ค่าความไวแสง (ISO) มีความสำคัญอย่างไรสำหรับการถ่ายภาพ
4. แสงสมดุลสีขาว (White Balance) มีความสำคัญอย่างไรสำหรับการถ่ายภาพ
5. ให้ผู้เรียนถ่ายภาพวัตถุสองชิ้นระยะห่างเท่ากันโดยใช้การเปิดค่ารูช่องรับแสง (Aperture) ที่แตกต่างกันจำนวน 6 ภาพดังนี้ (f-stop 4, 5.6, 8, 11, 16 และ 22)
6. โหมดโฟกัสภาพแบบต่อเนื่อง (Continuous) เหมาะสมสำหรับใช้ในการถ่ายภาพประเภทใด
7. การตั้งค่าลิขสิทธิ์ภาพถ่ายลงในไฟล์ภาพมีความสำคัญอย่างไรสำหรับการถ่ายภาพในยุคดิจิทัล

บทที่ 2

ทิศทางของแสงกับการถ่ายภาพ

ทิศทางของแสงกับการถ่ายภาพ

1. ความสำคัญของแสงกับการถ่ายภาพ

แสง มีความสำคัญต่อการสร้างสรรค์ผลงานภาพถ่ายก่อนเริ่มการถ่ายภาพช่างภาพจำเป็นต้องศึกษาเรื่องที่มาของแสง ทิศทางของแสง เพื่อให้เข้าใจลักษณะของแสงที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพ โดยที่ ชัยสิทธิ์ จุนเจือดี. (2562). ได้อธิบายที่มาของแสงไว้ว่า “แสงที่มีจุดกำเนิดตามธรรมชาติ เช่น แสงของพระอาทิตย์ ซึ่งจุดเด่นของแสงในลักษณะนี้คือความไม่จำกัดเรื่องของการกำลั้งแสง แต่ในมุมกลับกันแสงตามธรรมชาตินั้นก็จะมีข้อจำกัดในเรื่องของการควบคุมแสง เพราะเราไม่สามารถที่จะควบคุมแสงในธรรมชาติได้เลย ดังนั้นการใช้แสงธรรมชาติก็ต้องดูช่วงเวลาถ่ายให้ดี เพราะแสงในแต่ละช่วงเวลาก็มีลักษณะแสงที่แตกต่างกันออกไป”

จุดเริ่มต้นของการถ่ายภาพที่ดีควรเริ่มจากการทำความเข้าใจกับสภาพแสง ทิศทางของแสง แสงคือสิ่งที่ทำให้เกิดภาพ และโดยมากก็อยู่เหนือการควบคุมของนักถ่ายภาพ ดังนั้นการทำความเข้าใจว่าแสงส่งผลอย่างไรต่อภาพ ช่วงเวลาที่แตกต่างกันทำให้สภาพแสงแตกต่างกันไปด้วยเพื่อให้สามารถเลือกซึ่งแสงที่เหมาะสมกับการถ่ายภาพ โดยแสงมีจุดกำเนิดแบ่งได้เป็น 2 รูปแบบด้วยกัน คือ 1. แสงธรรมชาติ (Natural Light) 2. แสงสังเคราะห์หรือแสงประดิษฐ์ (Artificial Light) มีรายละเอียดดังนี้

2. แสงธรรมชาติ (Natural Light)

คือแสงที่ดีที่สุดสำหรับการถ่ายภาพ เพราะมีกำลังแสงที่มากมีให้ไม่จำกัด แต่มีข้อเสียคือเราไม่สามารถควบคุมแสงจากธรรมชาติได้ บางวันแสงมาก บางวันแสงน้อย หรืออาจจะฝนตก ฯลฯ โดยการฝึกถ่ายภาพควรฝึกจากการถ่ายภาพแสงจากธรรมชาติ และคอยสังเกตแสงในแต่ละช่วงเวลา ดังที่ ชัยสิทธิ์ จุนเจือดี. (2562). อธิบายไว้ว่า “แสงในแต่ละช่วงเวลามีลักษณะแสงที่แตกต่างกันออกไป เช่น แสงในช่วงเช้าจะมีลักษณะนุ่มละมุน ส่วนแสงในช่วงเวลากลางวันจะมีลักษณะแสงแข็งและกระด้างกว่า ถึงแม้แสงธรรมชาตินั้นจะเป็นแสงที่เราควบคุมไม่ได้ก็ตาม แต่เรายังสามารถที่จะประยุกต์การใช้แสงธรรมชาติ ได้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การทำให้

แสงนุ่มมากขึ้น (soft) จากการใช้สิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นกระดาษไข หรือรีเฟล็กซ์ (Reflector)” และ James Cheadle. (2010). อธิบายไว้ว่า “การถ่ายภาพบุคคลแหล่งกำเนิดแสงที่ดีที่สุดในโลกคือ แสงจากธรรมชาติ เป็นแสงที่ยอดเยี่ยมในการจับภาพชีวิตจริงในสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ” โดยทิศทางของแสงธรรมชาติที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพแบ่งเป็นช่วงเวลา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- **ช่วงเวลาที่ 05.30-06.30 น. และ ช่วงเวลา 18.00-19.00 น.** ในช่วงเวลาดังกล่าว จะเป็นแสงเช้าตรู่และแสงเย็น แสงในช่วงเวลานี้นับเป็นช่วงเวลาทองของช่างภาพ คือ เป็นช่วงก่อนพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก ดังที่ Henry Carroll. (2017). อธิบายไว้ว่า “ช่วงโมงทองเกิดขึ้นไม่กี่นาทีหลังจากพระอาทิตย์ขึ้นหรือก่อนพระอาทิตย์ตก แสงด้วยเฉดสีทองจากดวงอาทิตย์ที่กำลังขึ้น มันเป็นแสงที่โดดเด่นซึ่งเปล่งประกาย” โดยในช่วงเวลานี้ช่างภาพจะได้สีสันของท้องฟ้าเปลี่ยนเป็นสีต่าง ๆ ที่สวยงาม ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศของแต่ละพื้นที่ จะพบว่าในประเทศไทยช่วงฤดูหนาวจะเห็นพระอาทิตย์ดวงใหญ่และสีสันของท้องฟ้าที่สวยงามและแปลกตา เหมาะสำหรับการถ่ายภาพวิวทิวทัศน์ ดังภาพตัวอย่าง

ภาพที่ 14 พระเมรุมาศพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (ตัวอย่างภาพแสงเย็น) ถ่ายภาพในเวลา 18.18 น. กล้อง Canon EOS 6D, ISO 800, F-stop 2.8, Shutter Speed 1/80

“ภาพพระเมรุมาศพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บันทึกภาพในช่วงเย็นจะเห็นถึงสีท้องฟ้าสีน้ำเงิน ซึ่งสีท้องฟ้านี้ช่างภาพจะมีเวลาบันทึกภาพประมาณ 30 นาที หลังจากนั้นท้องฟ้าจะมีดสนิทเป็นท้องฟ้าสีดำ”

ภาพที่ 15 พรีเวดดิ้ง (prewedding) ตัวอย่างภาพแสงเย็น

ถ่ายภาพในเวลา 18.25 น. กล้อง Canon EOS 6D, ISO 200, F-stop 8, Shutter Speed 1/800

“ภาพดังกล่าวถ่ายในช่วงเย็นทะเลที่ลัดทึบ ซึ่งดวงอาทิตย์ลับขอบฟ้าท้องฟ้าจะแปลงประกายสีส้มแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่และช่วงเวลา ซึ่งช่างภาพมือใหม่หลายคนอาจไม่ได้สนใจแสงหลังจากพระอาทิตย์ลับขอบฟ้าไปแล้ว”

ภาพที่ 16 ภูกระดึง ตัวอย่างภาพแสงเช้า

ถ่ายภาพในเวลา 06.24 น. กล้อง Canon EOS 5D, ISO 800, F-stop 4, Shutter Speed 1/80

“ภาพดังกล่าวถ่าย ณ ช่วงเช้ามืด ณ อุทยานแห่งชาติภูกระดึง ระหว่างรอแสงแรกของวันซึ่งบางวันในกรณีเมฆมาก หรือฟ้าปิดช่างภาพอาจไม่ได้แสงที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพการถ่ายภาพในช่วงแสงน้อยให้ระวังการสั่นไหวของกล้อง”

ภาพที่ 17 วิถีชีวิตชาวฟิลิปปินส์ ตัวอย่างภาพแสงเช้า
 ถ่ายภาพในเวลา 05.57 น. กล้อง Canon EOS 7D, ISO 400, F-stop 3.2, Shutter Speed 1/200
 “แสงในช่วงเช้าตรู่แสงสีทอง กับวิถีชีวิตของชาวมะนิลา ฟิลิปปินส์”

- ช่วงเวลาประมาณ 6.30-8.30 น. และ 16.00-18.00 น. ในช่วงเวลาดังกล่าวจะเป็นแสงเช้าและแสงเย็น แสงในช่วงเวลานี้เป็นแสงที่มีความนุ่มนวลเหมาะสำหรับการถ่ายภาพมีแสงสีทอง โดยทิศทางของแสงเฉียงมายังวัตถุคือทิศทางของแสงจากดวงอาทิตย์เฉียงเข้ามายังโลกเหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพบุคคลทั่วไป และภาพวิวทิวทัศน์ ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิประเทศและสภาพอากาศ ดังภาพตัวอย่าง

ภาพที่ 18 วิถีชีวิต ตัวอย่างภาพแสงเช้า
 ถ่ายภาพในเวลา 07.59 น. กล้อง Nikon D500, ISO 640, F-stop 7.1, Shutter Speed 1/200
 “ภาพดังกล่าวถ่ายที่ จังหวัดเชียงใหม่ แสงเช้าที่นุ่มนวลทำให้เกิดเงาที่ไม่แข็ง เหมาะสำหรับการถ่ายภาพบุคคล”

ภาพที่ 19 วิถีชีวิตชาวเนปาล ตัวอย่างภาพแสงเช้า

ถ่ายภาพในเวลา 08.12 น. กล้อง Canon EOS 7D, ISO 400, F-stop 5.6, Shutter Speed 1/400

“ภาพดังกล่าวถ่าย ณ ประเทศเนปาล ช่วงแสงเช้าซึ่งจะเห็นได้ว่าเงาที่เกิดจากภาพไม่แข็งเกินไปและทิศทางของแสงมาจากด้านข้างของภาพ”

ภาพที่ 20 จักรยาน ตัวอย่างภาพแสงเช้า

ถ่ายภาพในเวลา 08.30 น. กล้อง Canon EOS 7D, ISO 400, F-stop 5, Shutter Speed 1/160

“ภาพดังกล่าวถ่าย ณ ประเทศเนปาล แสงส่องมาทิศทางด้านหน้าของตัวแบบ”

ภาพที่ 21 เด็กน้อย ตัวอย่างภาพแสงเย็น

ถ่ายภาพในเวลา 17.01 น. กล้อง NIKON D70s, F-stop 8, Shutter Speed 1/350

“ภาพดังกล่าวถ่ายที่พนมเปญ กัมพูชา แสงในช่วงเย็นก่อนพระอาทิตย์ตก แสงในช่วงเวลาดังกล่าวเป็นแสงที่นุ่มไม่มีเงาที่ตัวแบบ”

ภาพที่ 22 ชาวประมง ตัวอย่างภาพแสงเย็น

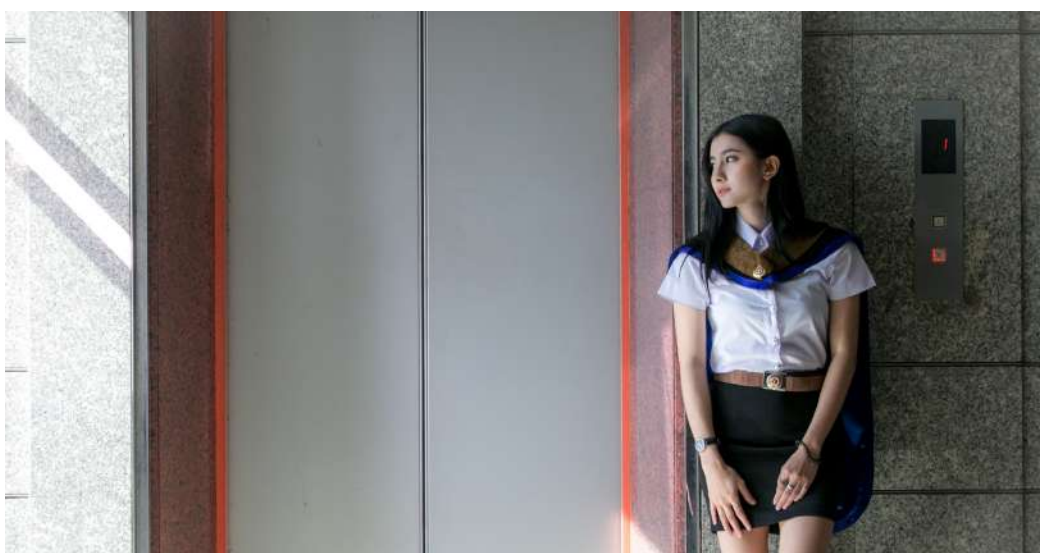
ถ่ายภาพในเวลา 17.46น. กล้อง Canon EOS 7D, ISO 160, F-stop 7.1, Shutter Speed 1/1,250

“ภาพดังกล่าวถ่าย ณ สถานที่ตากอากาศบางปู จังหวัดสมุทรปราการ แสงเย็นก่อนพระอาทิตย์ตก”

ภาพที่ 23 ตีลังกาเก็บตะวัน ตัวอย่างภาพแสงเย็น
 ถ่ายภาพในเวลา 17.55 น. กล้อง Canon EOS 7D, ISO 200, F-stop 5.6, Shutter Speed 1/640
 “แสงเย็นก่อนพระอาทิตย์ตกบวกกับท่าทางแอคชั่นริมทะเล”

- ช่วงเวลาประมาณ 9.00-11.00 น. และ 14.00-15.30 น. เป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมกับการถ่ายภาพบุคคล เพราะแสงจากดวงอาทิตย์เข้ามาด้านข้างของตัววัตถุหรือแบบที่ถ่ายภาพ ถ้ากรณีแสงแรงเกินไปเราอาจมองหาแสงที่ส่องผ่านหน้าต่าง (Window light) หรือแสงที่ส่องผ่านใบไม้เพื่อให้แสงมีความนุ่มขึ้น โดยที่ช่างภาพสามารถใช้แผ่นสะท้อนหรือรีเฟล็กซ์ ช่วยในการปิดเงาในด้านตรงข้าม

ภาพที่ 24 ปริญญา ตัวอย่างภาพแสงช่วงสาย
 ถ่ายภาพในเวลา 09.06 น. กล้อง Canon EOS 6D, ISO 800, F-stop 4.5, Shutter Speed 1/100
 “แสงในช่วงเวลาดังกล่าวทิศทางของแสงจะเข้ามาจากด้านข้างดังนี้ ซึ่งแสงผ่านกระจกมาทำให้แสงที่แรงเบาลง”

“ภาพดังกล่าวจะเห็น
ทิศทางของแสงจากด้าน
ข้างของตัวแบบ”

ภาพที่ 25 ซ้อมรับปริญญา ตัวอย่างภาพแสงช่วงสาย

ถ่ายภาพในเวลา 09.00 น. กล้อง Canon EOS 7D, ISO 400, F-stop 5.6, Shutter Speed 1/800

ภาพที่ 26 รอยยิ้ม ตัวอย่างภาพแสงช่วงสาย

ถ่ายภาพในเวลา 09.01 น. กล้อง Canon EOS 7D, ISO 400, F-stop 3.2, Shutter Speed 1/640

“ภาพดังกล่าวถ่ายที่ประเทศฟิลิปปินส์แบบ แสงในที่ร่มในช่วงเวลาเก้าโมงเช้า”

“ภาพดังกล่าวแสงเบาลง
เนื่องจากแสงไม่ได้กระทบ
ตัวแบบโดยตรง”

ภาพที่ 27 ยิ้ม ตัวอย่างภาพแสงช่วงบ่ายสามโมง

ถ่ายภาพในเวลา 15.05 น. กล้อง Canon EOS 7D, ISO 400, F-stop 5.6, Shutter Speed 1/160

ภาพที่ 28 ทอดแห ตัวอย่างภาพแสงช่วงบ่ายสามโมง

ถ่ายภาพในเวลา 15.22 น. กล้อง Nikon D70s, F-stop 6.7, Shutter Speed 1/750

“ภาพนี้ถ่ายกลางแจ้งซึ่งในเวลานี้จะให้ท้องภาพที่แจ่มใส มีเมฆ ขึ้นอยู่กับสภาพ
อากาศของแต่ละพื้นที่”

- เวลาประมาณ 11.30-13.30 น. แสงในเวลานี้เป็นช่วงที่แสงของพระอาทิตย์แรงมาก ทิศทางของแสงมาจากด้านบนทำให้เกิดเงาขึ้นที่ใต้ตา จมูกและปาก การถ่ายภาพในช่วงเวลานี้ช่างภาพอาจต้องหาตัวช่วยเช่นร่มเงาของต้นไม้ ร่ม หรือเสื้อ เพื่อกันแสงแดดที่แรงส่งตรงไปยังตัวแบบ

ภาพที่ 29 ยิ้มสุข ตัวอย่างภาพแสงช่วงกลางวัน

ถ่ายภาพในเวลา 11.47 น. กล้อง Canon EOS 6D, ISO 160, F-stop 1.6, Shutter Speed 1/3,200

“ช่วงเวลาของการถ่ายภาพดังกล่าวทิศทางของแสงจะมาจากด้านบนตั้งตรงกับศีรษะของตัวแบบ ช่างภาพต้องอาศัยตัวช่วยเช่น ร่ม เสื้อ หรือแว่นตา และระวังเรื่องตัวตาของแบบตาหยีจากแสงแดดที่จัด”

ภาพที่ 30 ซ้อมรับปริญญา ตัวอย่างภาพแสงช่วงกลางวัน

ถ่ายภาพในเวลา 11.52 น. กล้อง Canon EOS 6D, ISO 160, F-stop 2.8, Shutter Speed 1/1,000

“แสงในช่วงเวลากลางวันแสงจะแรงมาก สามารถหลีกเลี่ยงโดยการให้ตัวแบบอยู่ในที่ร่มเพื่อหลีกเลี่ยงเงาใต้ดวงตา”

ภาพที่ 31 ความสุข ตัวอย่างภาพแสงช่วงกลางวัน

ถ่ายภาพในเวลา 12.46 น. กล้อง Canon EOS 6D, ISO 250, F-stop 2.8, Shutter Speed 1/500

“ช่วงเวลาที่แสงแรงมาก ๆ ในช่วงเที่ยง ช่วงภาพอาจต้องหามุมในการถ่ายภาพเช่นภาพในตัวอาคารเพื่อแสงจะได้ไม่ส่องโดนตัวแบบโดยตรง”

ภาพที่ 32 พรีเวดดิ้ง ตัวอย่างภาพแสงช่วงกลางวัน

ถ่ายภาพในเวลา 11.30 น. กล้อง Canon EOS 6D, ISO 100, F-stop 5, Shutter Speed 1/1,000

“ช่วงที่แสงแรงเงาจะเกิดได้ขาว และใต้ตาของตัวแบบเช่นภาพตัวอย่าง ซึ่งการใส่แว่นตาช่วยป้องกันตาหียได้”

ภาพที่ 33 ปั่นเพื่อพ่อ ตัวอย่างภาพแสงช่วงกลางวัน

ถ่ายภาพในเวลา 12.24 น. กล้อง Canon EOS 5D, ISO 100, F-stop 4, Shutter Speed 1/1,000

แสงธรรมชาติขึ้นอยู่กับสภาวะและตัวแปรหลายอย่าง เช่น อยู่ตรงส่วนไหนในโลก เส้นรุ้งที่เท่าไร สูงจากระดับน้ำทะเลแค่ไหน ไกลจากทะเลหรือเทือกเขาแค่ไหน ดังที่ Michael Freeman. (2013). อธิบายไว้ว่า “ภูมิประเทศส่งผลต่อสภาพอากาศ และสภาพอากาศก็ส่งผลต่อแสง ไม่มีอะไรแน่นอนตายตัว ความหลากหลายไม่มีที่สิ้นสุด มีทั้งภูมิอากาศส่วนย่อยที่ทำให้แสงในพื้นที่บางส่วนแตกต่างจากบริเวณใกล้เคียง ผลจากความแตกต่างของละติจูด ความชื้นและความสูงจากระดับน้ำทะเล ทำให้เราแบ่งลักษณะทางภูมิศาสตร์ออกได้เป็น 7 ลักษณะ ดังนี้ 1. เขตอบอุ่น 2.แบบเมดิเตอร์เรเนียน 3.พื้นที่แห้งแล้ง 4.เขตชื้นแฉะและมรสุม 5.ภูมิประเทศที่เป็นทะเลหรือหิมะ 6.เทือกเขาและที่ราบสูง 7.แถบใกล้ขั้วโลกและกึ่งขั้วโลก”

2. แสงสังเคราะห์หรือแสงประดิษฐ์ (Artificial Light)

หมายถึงแหล่งกำเนิดแสงที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น แสงไฟ แสงแฟลช เป็นต้น ทั้งนี้ ชัยสิทธิ์ จุนเจือดี. (2562). อธิบายไว้ว่า “แสงสังเคราะห์ คือแสงที่เกิดขึ้นจากแหล่งกำเนิดแสงอื่น ๆ เช่น Electronic Flash ไฟต่อเนื่องซึ่งจุดเด่นของแสงในลักษณะนี้ก็คือแสงที่เราควบคุมได้ นั่นแปลว่าเราสามารถที่จะจัดแสงอย่างที่เราต้องการได้ แต่ในมุมกลับกันแสงในลักษณะนี้จะมีกำลังแสงที่จำกัดขึ้นอยู่กับ Spec ของอุปกรณ์กำเนิดแสงนั้น ๆ” ในการใช้แสงประเภทนี้ในการถ่ายภาพช่างภาพสามารถควบคุมแสงได้ตามที่ต้องการแต่กำลังของแสงไม่สามารถสูงแสงจากธรรมชาติคือแสงของดวงอาทิตย์ได้ โดยในส่วนนี้จะยกตัวอย่างภาพบางส่วนในการถ่ายภาพโดยใช้แสงสังเคราะห์หรือแสงประดิษฐ์ ดังนี้

ภาพที่ 34 ตัวอย่างภาพถ่ายในสตูดิโอที่ใช้ประดิษฐ์คือแสงแฟลช
กล้อง Canon EOS 5D Mark III, ISO 100, F-stop 11, Shutter Speed 1/200

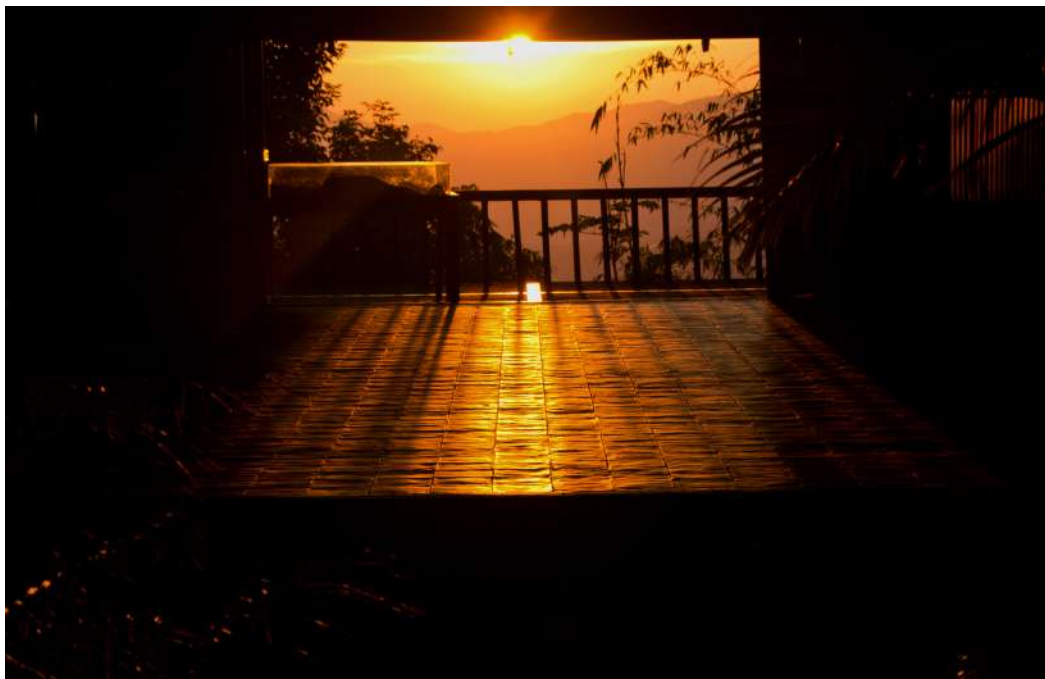

ภาพที่ 35 นางแบบ ตัวอย่างภาพถ่ายในสตูดิโอที่ใช้ประดิษฐ์คือแสงแฟลช
กล้อง Canon EOS EOS 6D, ISO 100, F-stop 11, Shutter Speed 1/125

การถ่ายภาพโดยแสงสังเคราะห์หรือแสงประดิษฐ์ (Artificial Light) ช่างภาพสามารถควบคุมทิศทางของแสงได้ แต่กำลังของไฟไม่สามารถเทียบเท่าได้กับแสงจากดวงอาทิตย์ ซึ่งช่างภาพต้องศึกษาทั้งเรื่องการจัดไฟ ทิศทางของแสง และการควบคุมกล้องในแต่ละสภาพแสง โดยในส่วนนี้จะกล่าวถึงแค่เบื้องต้นเท่านั้น

3. การถ่ายภาพย้อนแสง

การถ่ายภาพย้อนแสงทำให้เราได้ภาพที่มีอารมณ์ของภาพในอีกรูปแบบ บางภาพเห็นแค่เค้าโครงของตัวแบบ ซึ่งจุดที่น่าสนใจของการถ่ายภาพย้อนแสงคือฉากหลัง แสงที่ก่อให้เกิดสีส้มในรูปแบบต่าง ๆ ตามช่วงของฤดูกาล สถานที่ ข้อควรระวังในการถ่ายภาพในช่วงแสงเวลานี้คือแสงเปลี่ยนเร็วมากช่างภาพต้องปรับเปลี่ยนความเร็วชัตเตอร์ให้ทันตามสภาพแสง โดยที่ปิยะฉัตร แกทหลง (2562) อธิบายไว้ว่า “ชั่วโมงทอง ซึ่งฝรั่งเรียกว่า Golden Hour อันหมายถึงช่วงชั่วโมงแรกหลังพระอาทิตย์ขึ้นและหนึ่งชั่วโมงก่อนพระอาทิตย์ตก แต่ผมอยากจะเพิ่มเติมเข้าไปอีกว่า ตั้งชั่วโมงก่อนพระอาทิตย์ขึ้นและครึ่งชั่วโมงก่อนพระอาทิตย์ตก เพราะมันมีสิทธิ์ที่ท้องฟ้าจะมีสีส้มอลังการได้มากเหมือนกัน (วงการบ้านเราเรียก “ฟ้าระเบิด”) เพราะชั่วโมงทองนั้นจะให้แสงและเงาที่อ่อนนุ่มดูสวยงาม ความเปรียบต่างของแสงสว่างและเงามืดจะมีไม่มากนักเวลาที่ถ่ายออกมาแล้วมันจะปรากฏรายละเอียดให้เห็นเด่นชัดใกล้เคียงกับการมองเห็นด้วยสายตามากที่สุด อีกทั้งทิศทางแสงก็เฉียงสวยงาม” การที่เราจะเจอสภาพแสงแบบนี้ต้องตื่นเช้าและอดทนรอเวลาช่วงเย็น ซึ่งบางวันท้องฟ้าอาจไม่เป็นใจหรือไม่ได้แสงตามที่ต้องการ ตัวอย่างการถ่ายภาพย้อนแสง

ภาพที่ 36 พระอาทิตย์ตก

ภาพที่ 37 ทอแสง ตัวอย่างภาพย้อนแสง

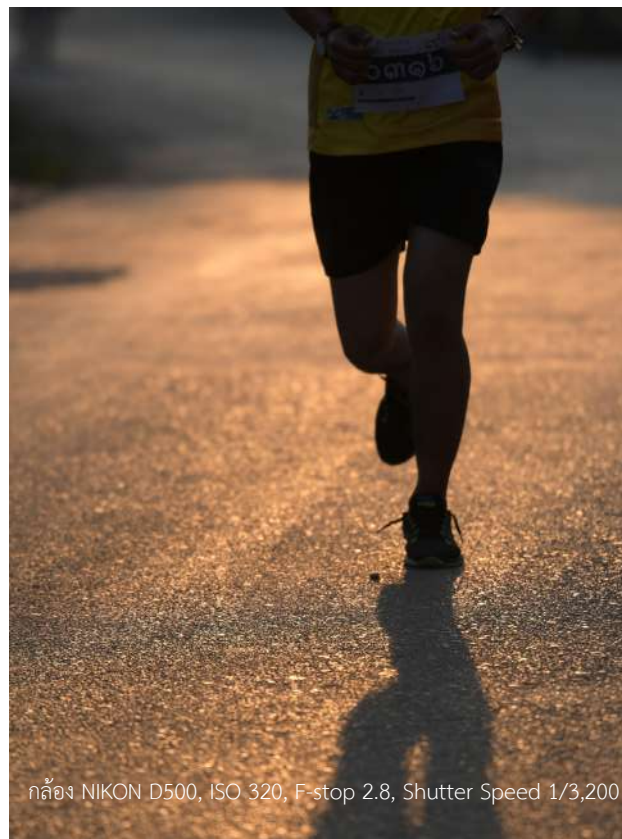
ภาพที่ 38 ลับฟ้า ตัวอย่างภาพย้อนแสง

ภาพที่ 39 นักปั่น ตัวอย่างภาพย้อนแสง

ภาพที่ 40 วิถีชีวิต ตัวอย่างภาพย้อนแสง

ภาพที่ 41 วิ่ง ตัวอย่างภาพย้อนแสง

สภาพแสงในแต่ละช่วงเวลาส่งผลต่อภาพที่แตกต่างกัน และในแต่ละวัน แต่พื้นที่ สภาพแวดล้อมแตกต่างกัน สภาพแสงก็แตกต่างกันด้วย การศึกษาเรื่องแสงเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ในการถ่ายภาพได้ทุกรูปแบบ ทุกสภาพแสง ผู้เขียนได้นำภาพตัวอย่างเพื่อแสดงให้เห็นลักษณะของแสงในแต่ละเวลาที่ส่งผลให้ภาพ จุดเริ่มต้นในการถ่ายภาพการทำความเข้าใจเรื่องสภาพแสงจะทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้สำหรับการถ่ายภาพในชีวิตประจำวัน และการเรียนในบทต่อไปจะลงรายละเอียดเทคนิคการถ่ายภาพในแต่ละประเภท

กิจกรรมท้ายบท

1. แสงธรรมชาติ (Natural Light) มีลักษณะอย่างไร
2. แสงธรรมชาติในช่วงเวลาใดที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพบุคคลมากที่สุด เพราะเหตุใด
3. การถ่ายภาพในช่วงกลางวันในสภาพแสงที่แข็ง ควรมีวิธีการแก้ไขหรือการใช้อุปกรณ์เสริมอย่างไร จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ
4. ชั่วโมงทอง (Golden Hour) หมายถึงลักษณะของแสงเป็นอย่างไร
5. ให้ผู้เรียนถ่ายภาพย้อนแสง โดยใช้ธรรมชาติในช่วงเช้า และใช้แสงธรรมชาติในช่วงเย็น

บทที่ 3

การจัดองค์ประกอบภาพ (Composition)

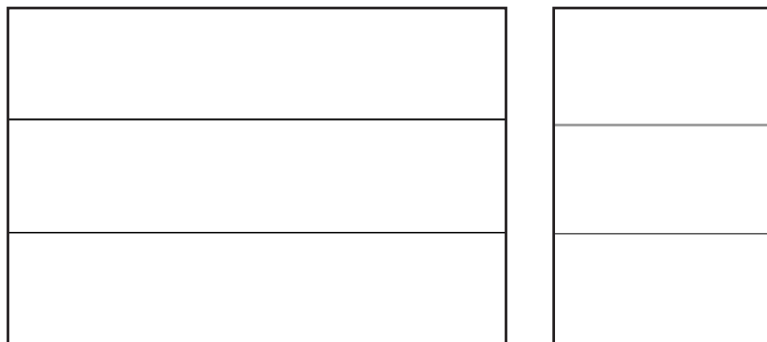
การจัดองค์ประกอบภาพ (Composition)

พื้นฐานของการถ่ายภาพสิ่งสำคัญที่สุดที่ควรต้องศึกษาคือการจัดองค์ประกอบของภาพ (Composition) เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ทำให้ภาพออกมาสมบูรณ์และสามารถสื่อสารกับผู้รับสารได้ ถึงช่วงภาพจะใช้กล้องราคาแพงแต่ไม่เข้าใจเรื่ององค์ประกอบของภาพก็ไม่สามารถสื่อสารกับผู้รับสารได้ หรือภาพที่ถ่ายภาพก็ไม่สวยงามอย่างที่ควรจะเป็น ซึ่งการจัดองค์ประกอบภาพเบื้องต้นที่สามารถนำไปใช้ถ่ายภาพได้ง่ายและบ่อยที่สุด ดังนี้

1. กฎสามส่วน (Rule of Thirds)

กฎสามส่วน (Rule of Thirds) องค์ประกอบแรกที่ช่างภาพควรทำความเข้าใจ โดยที่ Richard. (2015). อธิบายไว้ว่า การจัดองค์ประกอบภาพกฎสามส่วนถือเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่ช่างภาพควรนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน จอห์น โทมัส สมิธ จิตรกร, ช่างแกะสลัก และนักโบราณวัตถุ เขียน “กฎ” มาตรฐานที่ใช้กันมายาวนานนี้ในปี ค.ศ. 1979 กฎมีอยู่ว่ากรอบรูปจะถูกแบ่งเป็นสามส่วนทั้งแนวนอน และแนวตั้ง จุดสนใจจะถูกวางไว้บนเส้นของการแบ่งส่วน หรือบนจุดใดจุดหนึ่ง และ เอกนถุน บางท่าไม้. (2556). อธิบายไว้ว่า กฎสามส่วน (ไม่ตายของการจัดองค์ประกอบ) ตำแหน่งที่เหมาะสมสำหรับจุดสนใจของภาพมีหลักเกณฑ์ที่นิยม โดยทั่วไปคือหลักของกฎสามส่วน (Rule of Thirds)

กฎสามส่วนจะเป็นการแบ่งภาพโดยใช้เส้นแนวนอนสองเส้น และแนวตั้งสองเส้นตามภาพด้านล่าง ดังนั้นเวลาที่เราจะวางองค์ประกอบสำคัญในฉาก ก็ให้วางไว้ตรงจุดตัดของเส้น

ตัวอย่างการแบ่งภาพเป็นสามส่วน

การแบ่งพื้นที่ในการถ่ายภาพในลักษณะดังกล่าวเราปรับใช้กับการถ่ายภาพวิวทิวทัศน์ภาพทะเล โดยการแบ่งท้องฟ้าสองส่วน และพื้นดินหนึ่งส่วน หรือ ท้องฟ้าหนึ่งส่วน พื้นดินสองส่วนเป็นต้น

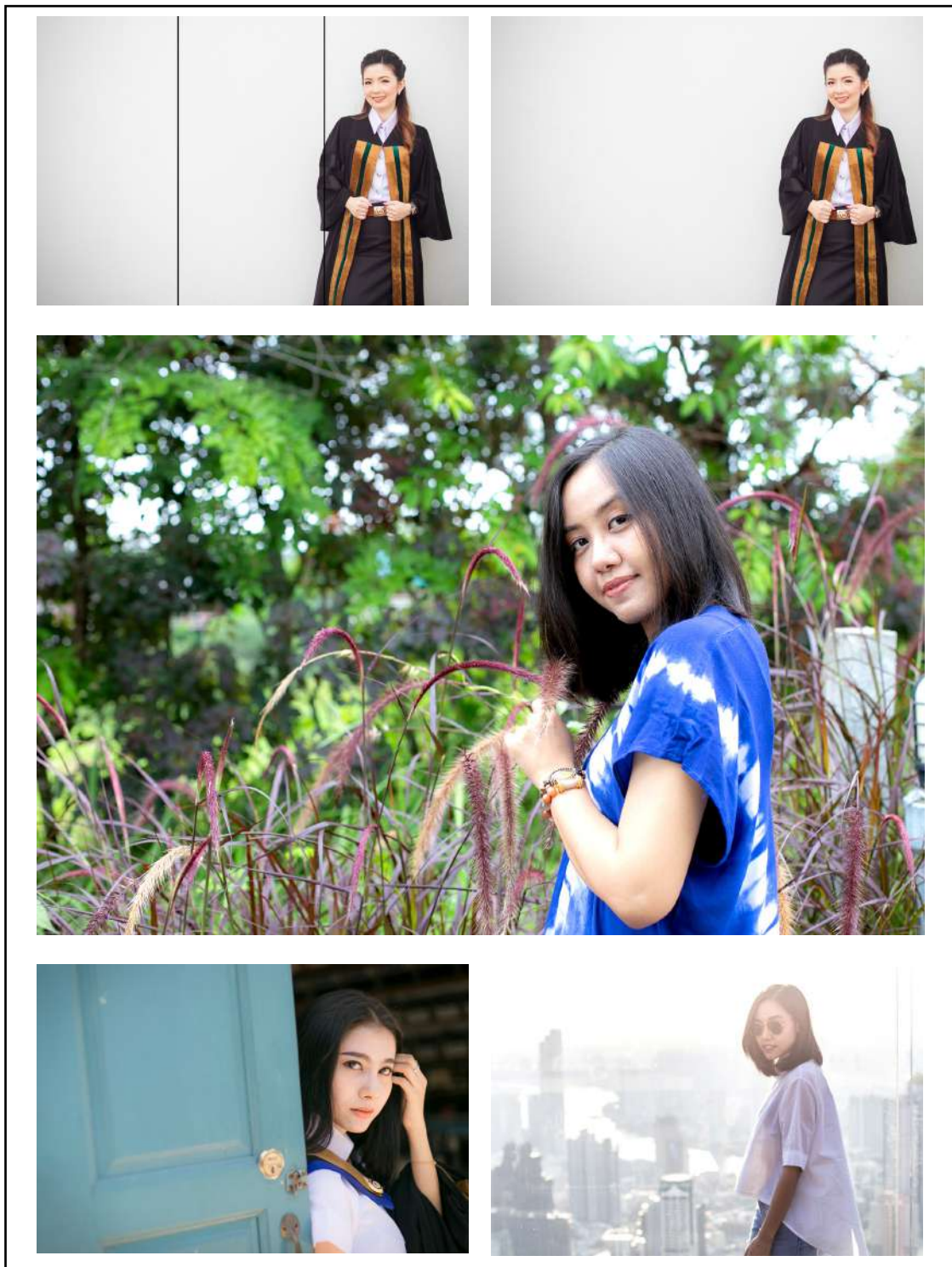
ภาพที่ 42 การจัดองค์ประกอบภาพกฎสามส่วน (ท้องฟ้า 2 ส่วน ทะเล 1 ส่วน)

สำหรับการจัดองค์ประกอบภาพกฎสามส่วนเบื้องต้นสำหรับการถ่ายภาพวิวทิวทัศน์ช่างภาพให้ใช้เส้นขอบฟ้า (เส้นที่แบ่งระหว่างพื้นดิน กับท้องฟ้า) โดยเป็นพื้นดิน 1 ส่วน ท้องฟ้า 2 ส่วน เป็นต้น

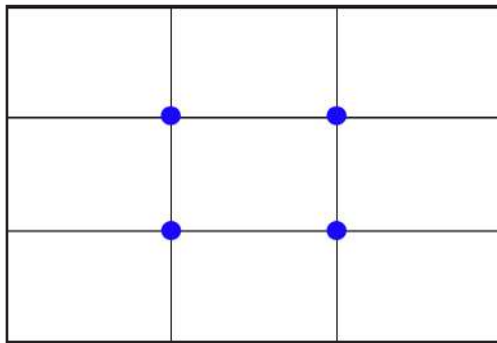
ภาพที่ 43 การจัดองค์ประกอบภาพกฎสามส่วน (ท้องฟ้า 2 ส่วน พื้นดิน 1 ส่วน)

การจัดองค์ประกอบภาพภูมิสามส่วนยังสามารถประยุกต์กับการถ่ายภาพบุคคลหรือ
วัตถุสิ่งของต่าง ๆ ดังนี้

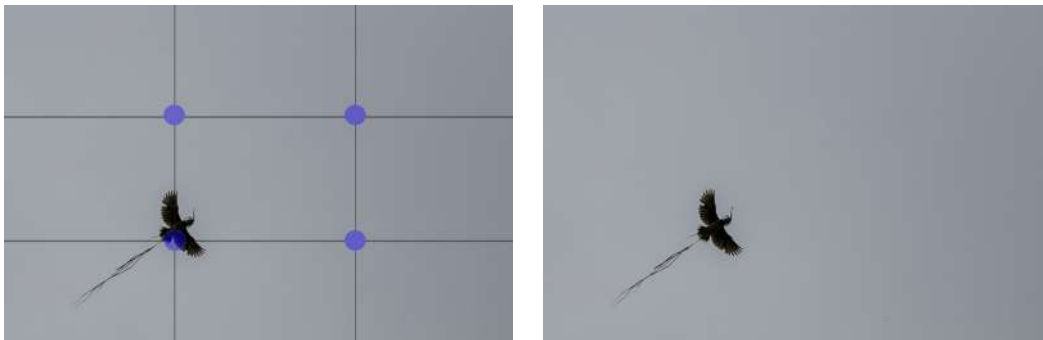

ภาพที่ 44 การจัดองค์ประกอบภาพภูมิสามส่วน (พื้นที่ว่าง 2 ส่วน บุคคล 1 ส่วน)

การใช้กฎ 3 ส่วน เรายังสามารถปรับเป็นจุดตัดเก้าช่อง โดยการวางจุดเด่นของภาพ หรือ หาจุดสนใจใส่ไว้ที่จุดตัดด้วยก็จะทำให้ภาพดูโดดเด่นและน่าสนใจมากขึ้น ดังที่ เอกนถุน บางท่าไม้. (2556). อธิบายไว้ว่า “จุดทั้ง 4 จุดนี้จะเป็นตำแหน่งที่เหมาะสมสำหรับการจัดวางวัตถุที่ผู้บันทึกภาพต้องการนำเสนอ จึงนับได้ว่าเป็นจุดเด่นที่มีไดนามิก (Dynamic) ช่วยให้การมองภาพไม่น่าเบื่อแต่ทั้งนี้ช่างภาพอาจจะเน้นจุดเด่น (Subject) ด้วยสี ขนาด รูปทรง หรือความคมชัด เพื่อให้วัตถุโดดเด่นสมเป็นพระเอกของภาพ” กล้องถ่ายภาพช่างภาพสามารถปรับให้หน้าจอแสดงผลเป็นเส้นเพื่อง่ายต่อการจัดองค์ประกอบภาพได้

ตัวอย่างจุดตัดเก้าช่อง เลือกวางจุดเด่นของภาพบริเวณจุดตัด

ภาพที่ 45 การวางจุดเด่นของภาพบริเวณจุดตัดเก้าช่อง

ภาพที่ 46 การวางจุดเด่นของภาพบนเส้นของจุดตัดเก้าช่องจะทำให้มีพื้นที่ว่างของภาพ

ภาพที่ 47 ผีเสื้อ การวางจุดเด่นของภาพบริเวณจุดตัดเก้าช่อง

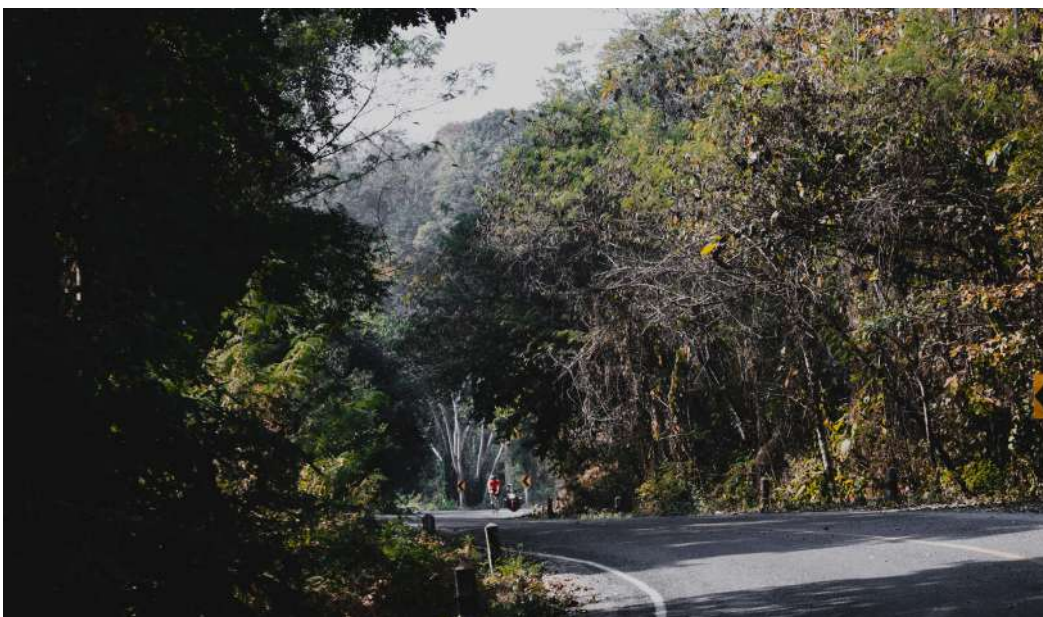
ภาพที่ 48 ทำนา การวางจุดเด่นของภาพบนเส้นของจุดตัดเก้าช่อง

2. เส้นนำสายตา (Line)

การใช้เส้นเข้ามาเป็นองค์ประกอบในการถ่ายภาพ เพื่อให้เส้นนำสายตาของผู้ชมไปยังวัตถุหรือสิ่งที่ช่างภาพต้องการสื่อสาร การใช้เส้นนำสายตาทำให้ภาพดูมีมิติมากขึ้น โดยเราสามารถเลือกใช้ได้ทั้งเส้นตรง เส้นนอน เส้นทแยง เส้นโค้ง ดังที่ Richard Garvey – Williams. (2018). อธิบายไว้ว่า “ทิศทางของเส้น เส้นมีพลังในการชี้นำทิศทางให้ดวงตาผู้ชมภาพ ดังนั้น “เส้นนำสายตา” คือวิธีที่ดีที่สุดที่จะดึงดูดความสนใจของผู้ชมไปยังจุดเด่นของภาพ เส้นไม่จำเป็นต้องเป็นเส้นจริง ๆ หรือเป็นเส้นต่อเนื่องเมื่อมีองค์ประกอบหลาย ๆ” โดยเส้นที่นำมาใช้ในการจัดองค์ประกอบภาพสามารถแบ่งประเภทของเส้นได้ ดังนี้

ภาพที่ 49 การใช้เส้นนำสายตา จากสะพานลอยและเงาของสะพานลอย

ภาพที่ 50 ใช้ถนนโค้งเป็นเส้นนำสายตา

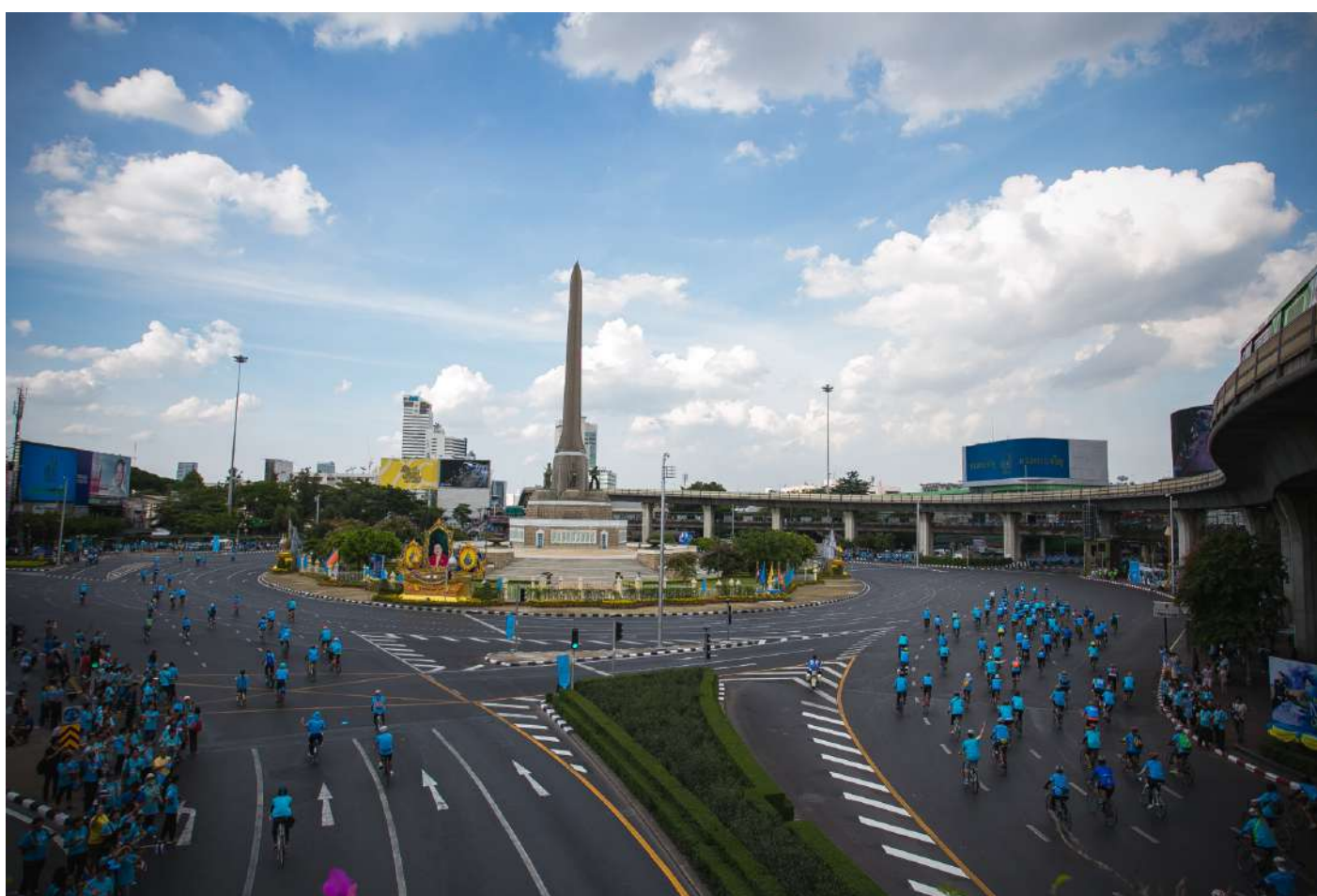
ภาพที่ 51 การใช้เส้นจากธรรมชาติคือดอกหญ้าเพื่อนำสายตาไปยังวัตถุ

62 ภาพที่ 52 การจัดวางองค์ประกอบภาพให้ภาพมีความลึก โดยจัดวางองค์พระเป็นเส้นนำสายตา

ภาพที่ 53 การใช้ถนนเป็นเส้นนำสายตาทำให้ภาพมีความลึก

ภาพที่ 54 การใช้ความโค้งของถนนเป็นเส้นนำสายตา

3. กรอบภาพ (Framing)

การจัดองค์ประกอบภาพโดยการใช้กรอบภาพเป็นทางเลือกอีกทางหนึ่งของการจัดองค์ประกอบ ให้อุบัติและมีคความน่าสนใจ การใช้กรอบภาพเราสามารถใชัประตู หน้าต่าง หรือกิ่งไม้ ต้นไม้มาล้อมเป็นกรอบภาพ จะช่วยบังคับสายตาของผู้ดูภาพให้มุ่งไปยังจุดเด่นของภาพได้ทันที ทำให้ภาพถ่ายดูมีมิติและช่วยรักษาสสมดุลให้กับภาพถ่าย

ภาพที่ 55 การใช้หน้าต่างจากสถาปัตยกรรมเพื่อเป็นกรอบภาพ

ภาพที่ 56 ดอกไม้จากธรรมชาตินำมาจัดวางเป็นกรอบภาพ
 โดยที่การใช้กรอบภาพบางครั้งไม่จำเป็นต้องเป็นกรอบภาพตลอดทั้งภาพ แต่อาจจะมี
 เฉพาะส่วนใดส่วนครึ่งแค่ครึ่งภาพดังตัวอย่างภาพข้างต้น

ภาพที่ 57 การใช้สิ่งปลูกสร้างสถาปัตยกรรมเป็นกรอบภาพ
 รูปทรงสถาปัตยกรรม เช่น ประตู หน้าตา สามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นกรอบภาพ
 สำหรับจัดองค์ประกอบภาพได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ 58 ประติมากรรมหน้าต่าง สามารถเป็นกรอบภาพได้เป็นอย่างดี

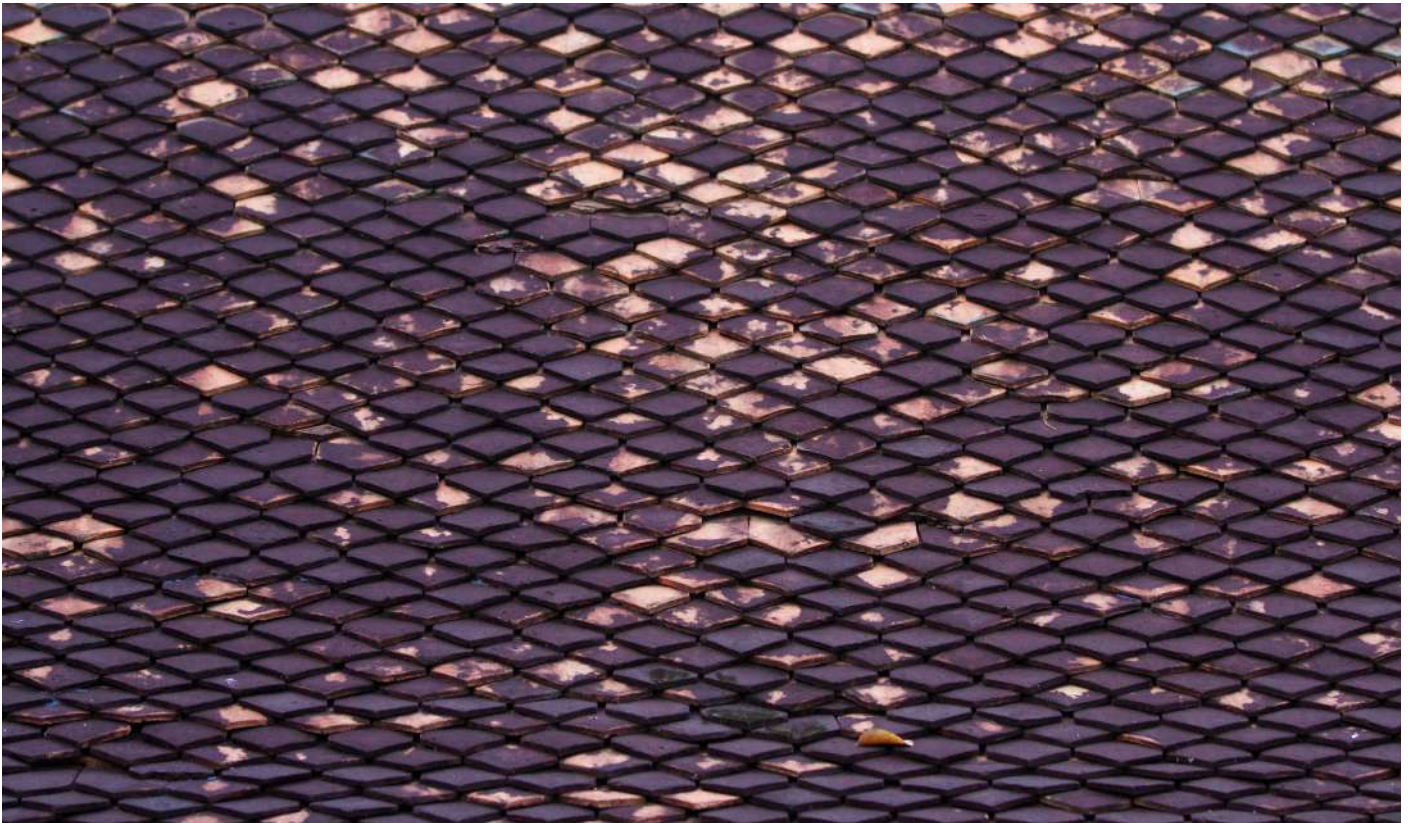

ภาพที่ 59 ต้นไม้สองข้างถนนนำมาสร้างเป็นกรอบภาพ

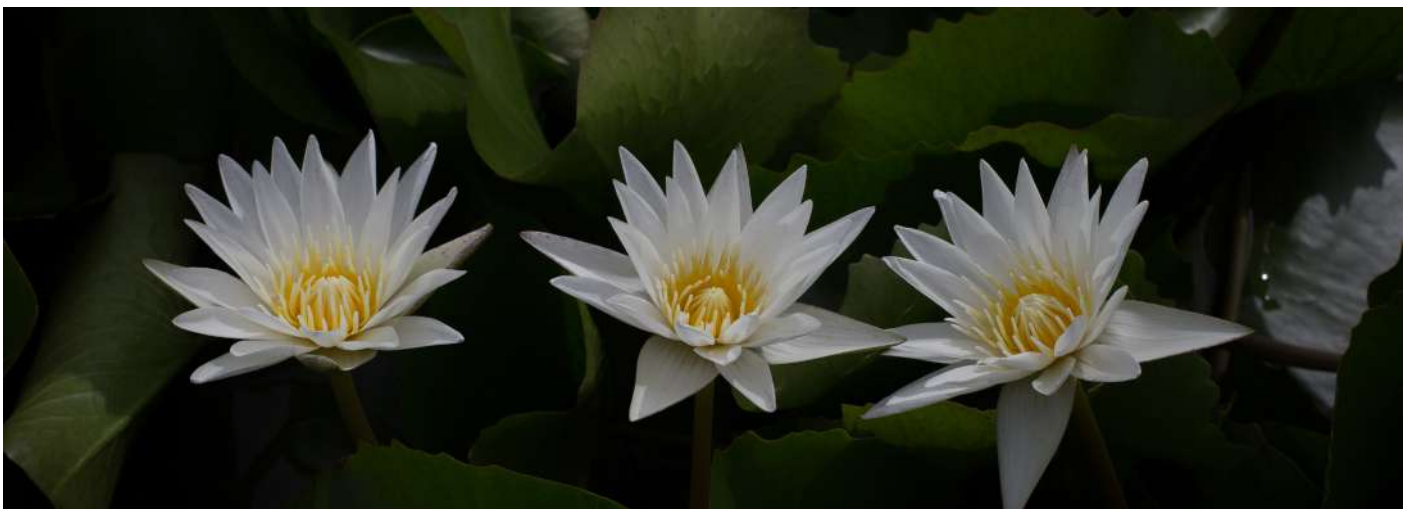
4. ความกลมกลืน (Harmony)

คือการจัดองค์ประกอบภาพโดยใช้ รูปร่าง รูปทรง น้ำหนัก ประกอบเข้าด้วยกันแล้วมีความกลมกลืนเข้ากันได้ดี ไม่ขัดแย้งกัน หรือการใช้ความซ้ำซ้อนของภาพ

การถ่ายภาพโดยใช้องค์ประกอบความกลมกลืน คือการเลือกวัตถุที่มีความคลึงกันทางด้านของรูปทรง สี หรือสถานที่เพื่อสร้างจุดเด่นให้กับภาพถ่าย ดังภาพตัวอย่าง

ภาพที่ 60 ความซ้ำซ้อนของกระเบื้องเป็นความกลมกลืนของภาพ

ภาพที่ 61 ดอกบัวที่บานมีความเหมือนกันนำมาจัดวางองค์ประกอบเป็นความกลมกลืนของภาพ

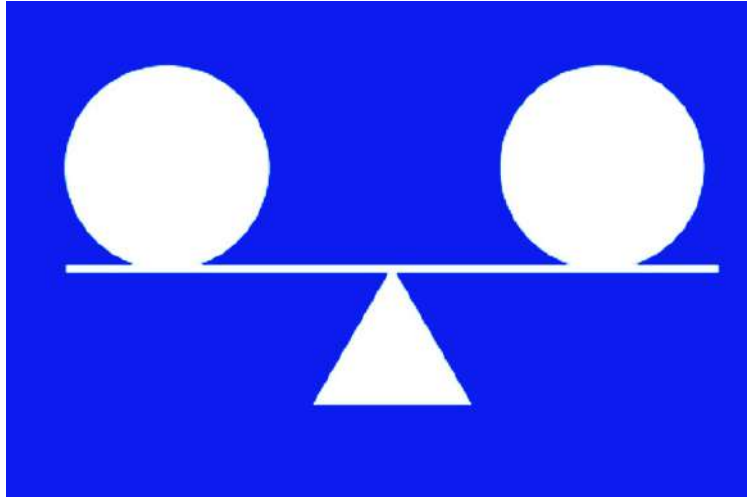
ภาพที่ 62 ความซ้ำซ้อนของคนที่ปั่นจักรยานในชุดที่เหมือนกัน

ภาพที่ 63 ช่องสี่เหลี่ยมของหลุมฝังศพเป็นความซ้ำซ้อนที่นำมาจัดวางเป็นความกลมกลืน

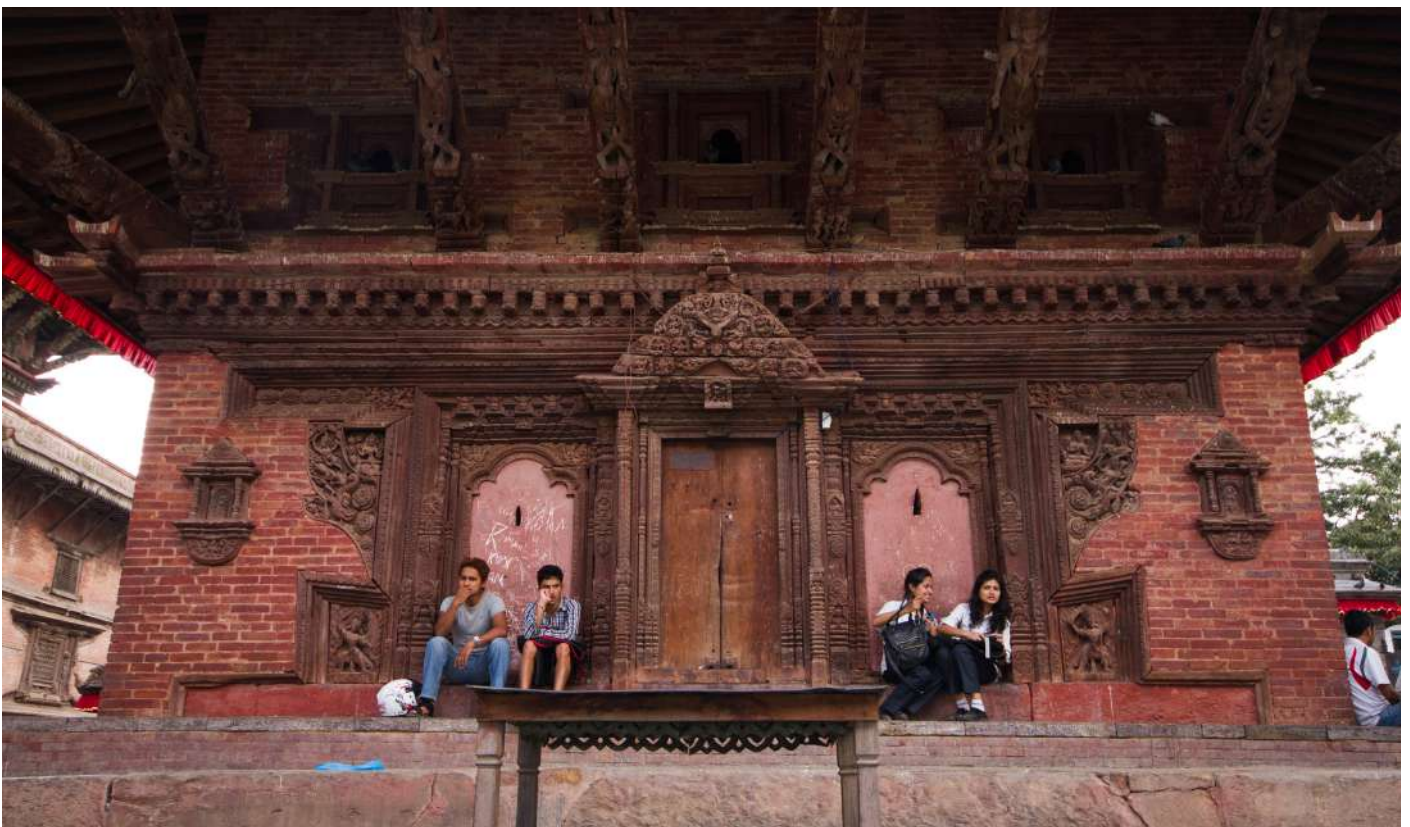
5. ความสมดุลของภาพ (Balance)

5.1 สมดุลแบบสมมาตร (Symmetrical Balance) หมายถึง การจัดองค์ประกอบภาพโดยการใช้หน้าหนักหรือส่วนประกอบของภาพมีความเท่าเทียมหรือใกล้เคียงกันทั้งสัดส่วน ขนาด หน้าหนัก ฯลฯ ทั้งด้านซ้ายและขวา

ภาพที่ 64 การให้น้ำหนักของภาพทั้งซ้ายและขวาที่เท่ากัน

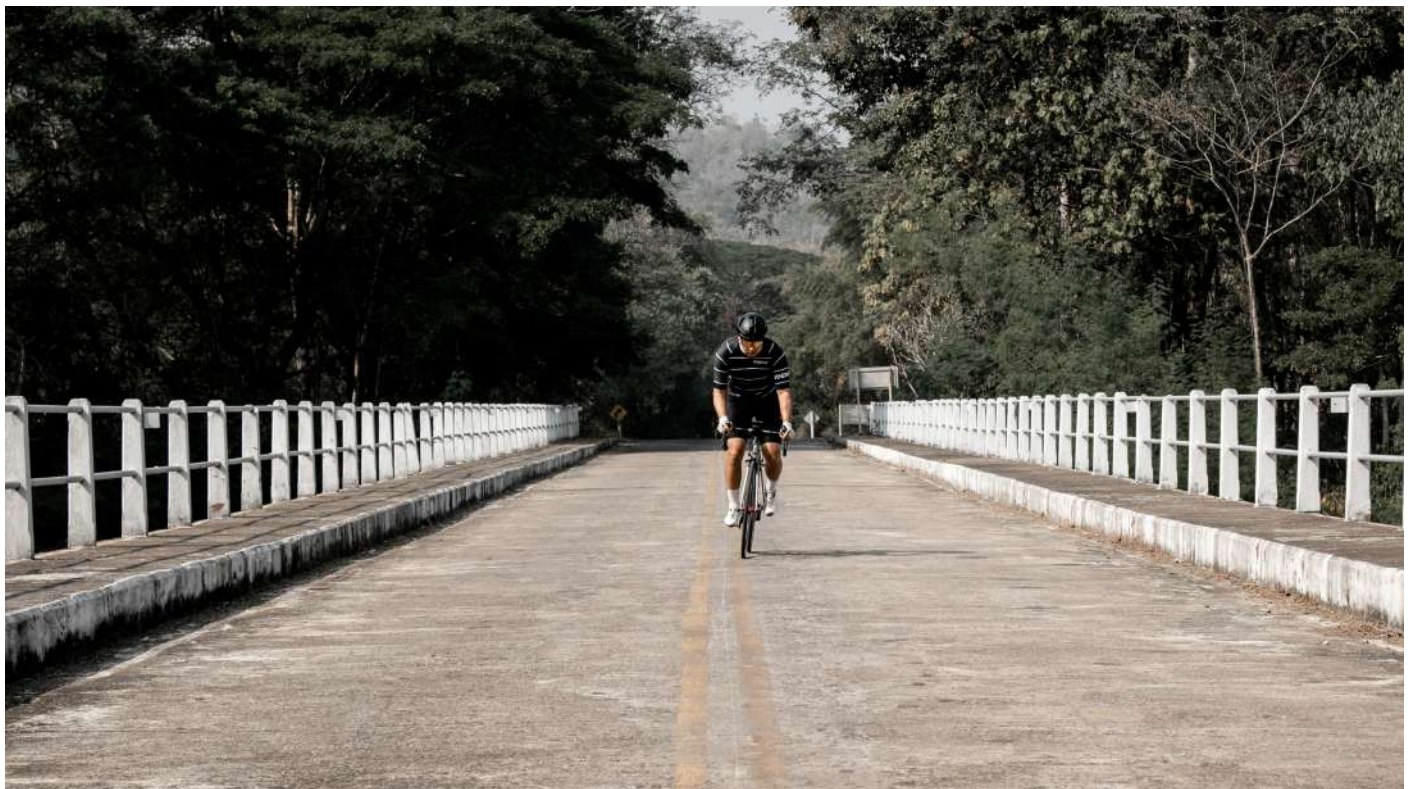
ในการจัดองค์ประกอบภาพแบบสมดุลหรือสมมาตร สิ่งสำคัญคือต้องมีวัตถุที่อยู่ในภาพมีความเท่ากันเพื่อสร้างความสมดุลให้ภาพ โดยองค์ประกอบดังกล่าวมักใช้กับการถ่ายภาพสถาปัตยกรรม ตัวอย่าง การจัดองค์ประกอบภาพแบบสมดุลหรือสมมาตร

ภาพที่ 65 ความสมดุลจากน้ำหนักของภาพจากสถาปัตยกรรม

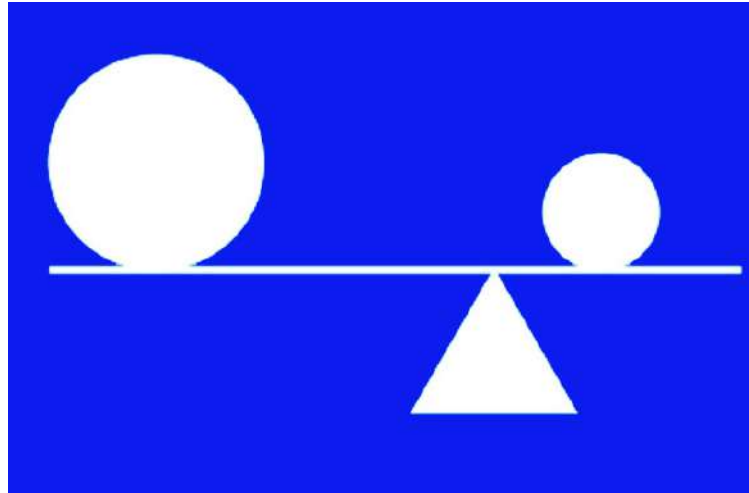

ภาพที่ 66 พระเมรุมาศในหลวงรัชกาลที่ 9 ความสมดุลจากน้ำหนักของภาพจากสถาปัตยกรรม

ภาพที่ 67 ราวสะพานทั้งสองฝั่งทำให้ภาพมีความสมดุล

5.2 สมดุลแบบอสมมาตร (Asymmetrical Balance) หมายถึง การจัดองค์ประกอบภาพโดยให้น้ำหนักด้านใดด้านหนึ่งมากกว่า เป็นลักษณะซึ่งเรียกว่า “สมดุลโดยความรู้สึก” กล่าวคือ องค์ประกอบซ้าย/ขวา หรือ บน/ล่าง ไม่จำเป็นที่จะต้องเหมือนกัน และ/หรือ ต้องมีขนาด ปริมาตร เท่ากัน

ภาพที่ 68 การให้น้ำหนักของภาพด้านใดด้านหนึ่งที่มากกว่า

ตัวอย่าง การจัดองค์ประกอบภาพสมดุลหรือแบบอสมมาตร

ภาพที่ 69 รวบรวมเส้นฝั่งซ้ายเข้ามาในภาพมากกว่าฝั่งขวาทำให้เกิดภาพสมดุลไม่เท่า

ภาพที่ 70 วัตถุจากทั้งสองคือกำแพง และคนเดิน มีน้ำหนักของภาพที่ไม่เท่ากัน

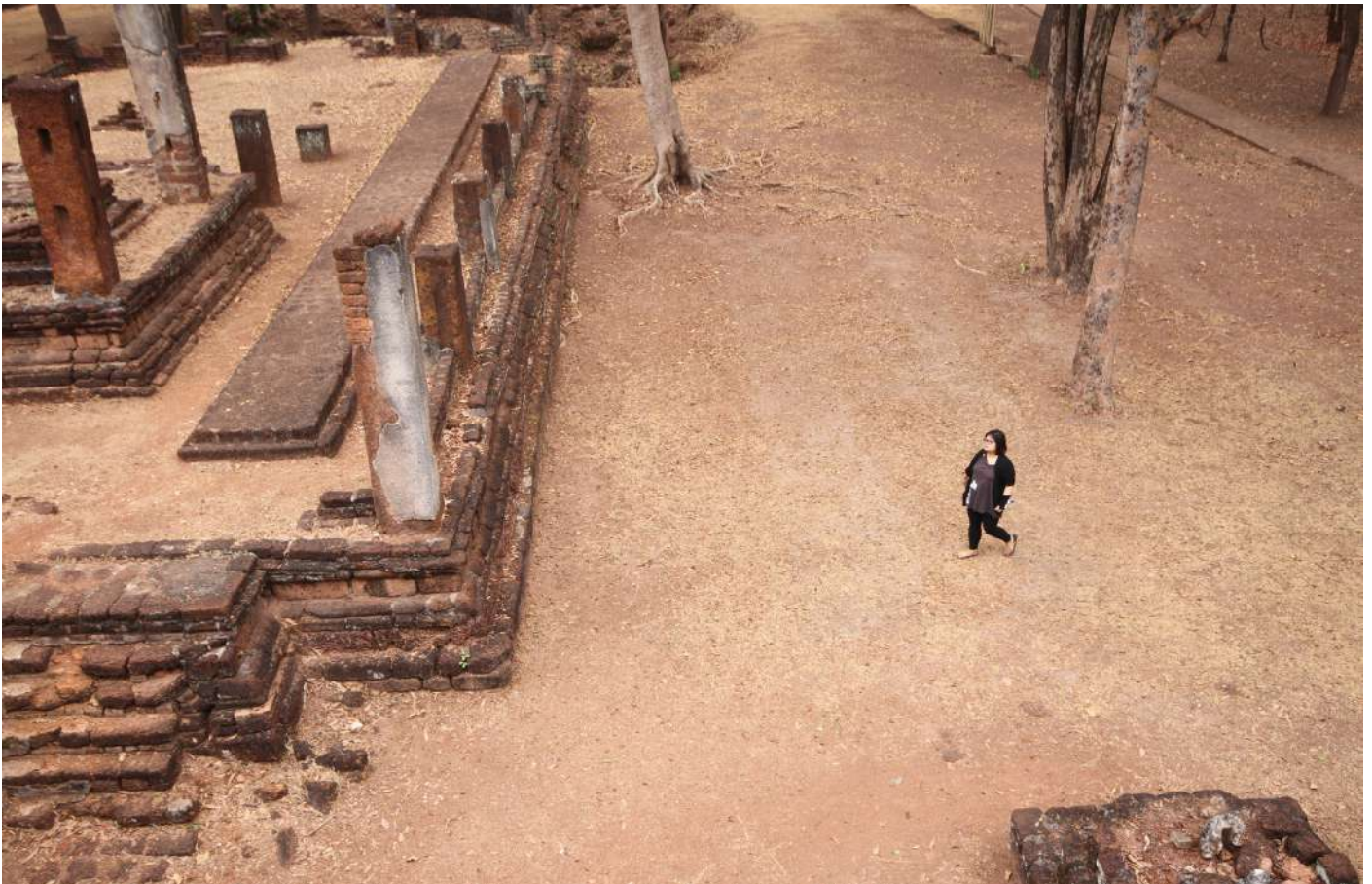
ภาพที่ 71 ตึกทั้งสองข้างมีน้ำหนักของภาพที่ไม่เท่ากัน

6. มุมกล้อง (Camera Angel) กับการสื่อสารด้วยภาพ

มุมกล้องมีความสำคัญอย่างมากที่จะส่งผลต่อภาพในการสื่อสารของผู้สื่อสารคือช่างภาพ มุมภาพที่แตกต่างจะทำให้เกิดอารมณ์ในการรับรู้และส่งผลต่อการสื่อสารไปยังผู้รับสาร โดยทั่วไปสามารถแบ่งมุมกล้องได้ 3 ระดับ ดังนี้

6.1 ภาพมุมสูง (High Angle) ภาพที่เกิดจากการตั้งกล้องกล้องไว้สูงกว่าวัตถุ ถ้าเป็นภาพสถานที่ที่กว้างใหญ่ การถ่ายภาพไกลจากมุมสูงทำให้เห็นภาพได้กว้างไกล ให้ความรู้สึกกดดันหรือตกต่ำของวัตถุที่เรา กำลังถ่าย ภาพมุมสูงจะทำให้เราเห็นวัตถุที่อยู่ในภาพเล็ก และทำให้เก็บรายละเอียดด้านหลังของภาพได้ดี

ตัวอย่าง ภาพมุมสูง

ภาพที่ 72 ภาพมุมสูง

ภาพที่ 73 ภาพมุมสูงทำให้เห็นรายละเอียดของภาพมากขึ้น

ภาพที่ 75 ประเพณีสงกรานต์ถนนสีลม

6.2 ภาพมุมระดับสายตา (Eye Level Angle) เป็นภาพที่ตั้งกล้องในระดับสายตาของคน หรือของวัตถุที่ถูกถ่าย ภาพในระดับสายตาเพื่อสื่อความหมายว่าภาพที่ปรากฏจะเป็นภาพให้ความรู้สึกธรรมดา ซึ่งเราสามารถสร้างความน่าสนใจให้กับภาพโดยการเลือกแอคชั่นที่เกิดขึ้นในภาพ หรือการหยุดการเคลื่อนไหวของภาพที่เกิดขึ้น

ตัวอย่างมุมภาพระดับสายตา

ภาพที่ 76 แมว มุมภาพระดับสายตา

ภาพที่ 77 บุคคล มุมภาพระดับสายตา

6.3 ภาพมุมต่ำ (Low Angle) เป็นภาพที่ตั้งกล้องถ่ายภาพในระดับต่ำกว่าคนหรือวัตถุที่ถูกถ่าย เป็นภาพที่แหงนดู สื่อความหมายหรือให้เกิดความรู้สึกว่าคนหรือวัตถุที่ถูกถ่ายมีความสำคัญมากกว่าปกติ น่าเคารพ นับถือ ยิ่งใหญ่ มีพลัง อำนาจ ส่วนใหญ่นิยมถ่ายภาพสถาปัตยกรรม และนำไปประยุกต์ใช้กับภาพถ่ายในรูปแบบอื่นอื่น ๆ ได้

ตัวอย่างภาพถ่ายมุมต่ำ

ภาพที่ 78 การเดินทาง ภาพมุมต่ำ

ภาพที่ 79 กลุ่มจักรยาน ภาพมุมต่ำ

ภาพที่ 80 วิถีชีวิต ภาพมุมต่ำ

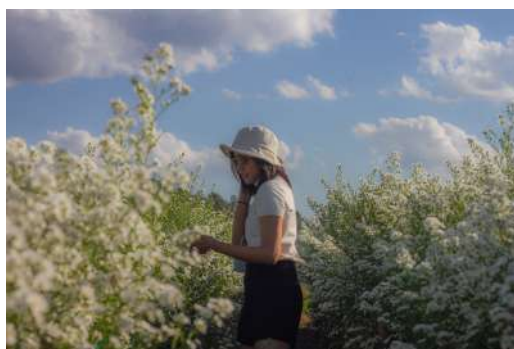
ภาพที่ 81 เนปาล ภาพมุมต่ำ

การถ่ายภาพมุมต่ำ ทำให้วัตถุที่อยู่ใกล้เลนส์ขยายใหญ่ขึ้นซึ่งเป็นอีกแนวทางที่สามารถนำไปประยุกต์เพื่อสร้างการสื่อสารด้วยภาพที่น่าสนใจ

การจัดองค์ประกอบภาพนับเป็นหัวใจหลักของการเป็นช่างภาพ เพราะการจัดวางองค์ประกอบในภาพ การเลือกมุมภาพ ทำให้ภาพที่ได้มีความสวยงามและสามารถสื่อสารได้ โดยกฎสามส่วน เป็นการแบ่งภาพออกเป็นสามส่วนและเลือกวางรายละเอียดของภาพหนึ่งหรือสองส่วน เส้นนำสายตา เพื่อให้ผู้นำสายตาของผู้ชมภาพไปยังจุดเด่นของภาพ กรอบภาพ เพื่อเป็นเป็นฉากหน้าให้กับภาพ ความกลมกลืนหรือความซ้ำซ้อน เพื่อสร้างจุดเด่นให้ภาพที่มีความคล้ายคลึงกัน สมดุล เพื่อแบ่งน้ำหนักของภาพ ซึ่งรูปแบบการจัดองค์ประกอบภาพต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาข้างต้นสามารถนำไปปรับใช้ ประยุกต์กับการถ่ายภาพได้ในทุกรูปแบบ

กิจกรรมท้ายบท

1. ให้ผู้เรียน ถ่ายภาพโดยใช้องค์ประกอบของการถ่ายภาพ (Composition) ดังนี้
 - กฎสามส่วน
 - จุดตัดเก้าช่อง
 - เส้นนำสายตา
 - กรอบภาพ
 - ความซ้ำซ้อน
 - สมดุลเท่า
2. มุมภาพสำหรับการสื่อสารต่อไปนี้ ภาพมุมสูง ภาพมุมต่ำ และภาพมุมระดับสายตา ผู้เรียนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานภาพถ่ายอย่างไร และส่งผลต่อผลงานภาพถ่ายที่ได้อย่างไรบ้าง
3. จากภาพประกอบ ภาพดังกล่าวมีการใช้องค์ประกอบของการถ่ายภาพอย่างไร

บทที่ 4

การถ่ายภาพหยุดการเคลื่อนไหว

การถ่ายภาพหยุดการเคลื่อนไหว

การถ่ายภาพหยุดการเคลื่อนไหวถือเป็นพื้นฐานเบื้องต้นของช่างภาพที่ต้องทำความเข้าใจและเรียนรู้เทคนิคการถ่ายภาพดังกล่าวเพื่อนำไปปรับใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานการถ่ายเทคนิคสำคัญในการถ่ายภาพดังกล่าวคือการควบคุมความเร็วชัตเตอร์ (Shutter speed) ในการใช้เทคนิคการถ่ายภาพสตอปแอคชั่น (Stop Action) เทคนิค การถ่ายภาพ มูฟเม้น (Movement) และการถ่ายภาพแพนนิ่ง (Panning)

ความเร็วชัตเตอร์ คือการทำงานของม่านประตูที่เปิด-ปิด เพื่อให้แสงผ่านเข้าสู่เซ็นเซอร์รับภาพในกล้อง โดยที่ม่านชัตเตอร์เปิด-ปิดนานเซ็นเซอร์รับภาพจะรับแสงได้นาน และตรงกันข้ามในกรณีเปิด-ปิดเร็วเซ็นเซอร์รับภาพก็จะรับแสงได้น้อย กล่าวโดยสรุปคือความเร็วชัตเตอร์ทำหน้าที่เปิด-ปิดรับแสงที่จะมากระทบกับเซ็นเซอร์ในการรับภาพในเวลาที่กำหนด โดย อำนาจพร บุญจำรัส. (2553). อธิบายไว้ว่า ซึ่งการเปิด-ปิดม่านชัตเตอร์ในการถ่ายภาพต้องมีความสัมพันธ์กับรูรับแสง (F-stop) และค่าความไวแสง (ISO) สามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ในบทที่ 1

1. การถ่ายภาพหยุดการเคลื่อนไหว (Stop Action)

เป็นเทคนิคการใช้ความเร็วชัตเตอร์ที่สูง เพื่อให้ภาพที่เคลื่อนไหวดูหยุดนิ่ง โดยใช้ตั้งแต่ 1/250 1/500 หรือ 1/1000 วินาทีขึ้นไป ตามความเหมาะสม ขึ้นอยู่กับความเร็วในการเคลื่อนที่ผ่านหน้าเลนส์ของวัตถุ การจะตั้งความเร็วชัตเตอร์เท่าใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 4 ประการคือ

- 1) ความเร็วของวัตถุที่กำลังเคลื่อนไหว
- 2) ทิศทางการเคลื่อนไหวของวัตถุ
- 3) ระยะทางจากกล้องถึงวัตถุ
- 4) ความยาวโฟกัสของเลนส์

ตัวอย่างภาพถ่าย STOP ACTION

กล้อง Canon 6D, เลนส์ 70-200 มม.,
F-Stop 4, Shelter speed 1/640, ISO 400)
ช่างภาพอยู่บนหลังรถและถ่ายภาพนักวิ่งลง ทำให้
ได้แอคชั่นที่สื่อถึงอารมณ์ของนักวิ่ง

ภาพที่ 82 นักวิ่ง

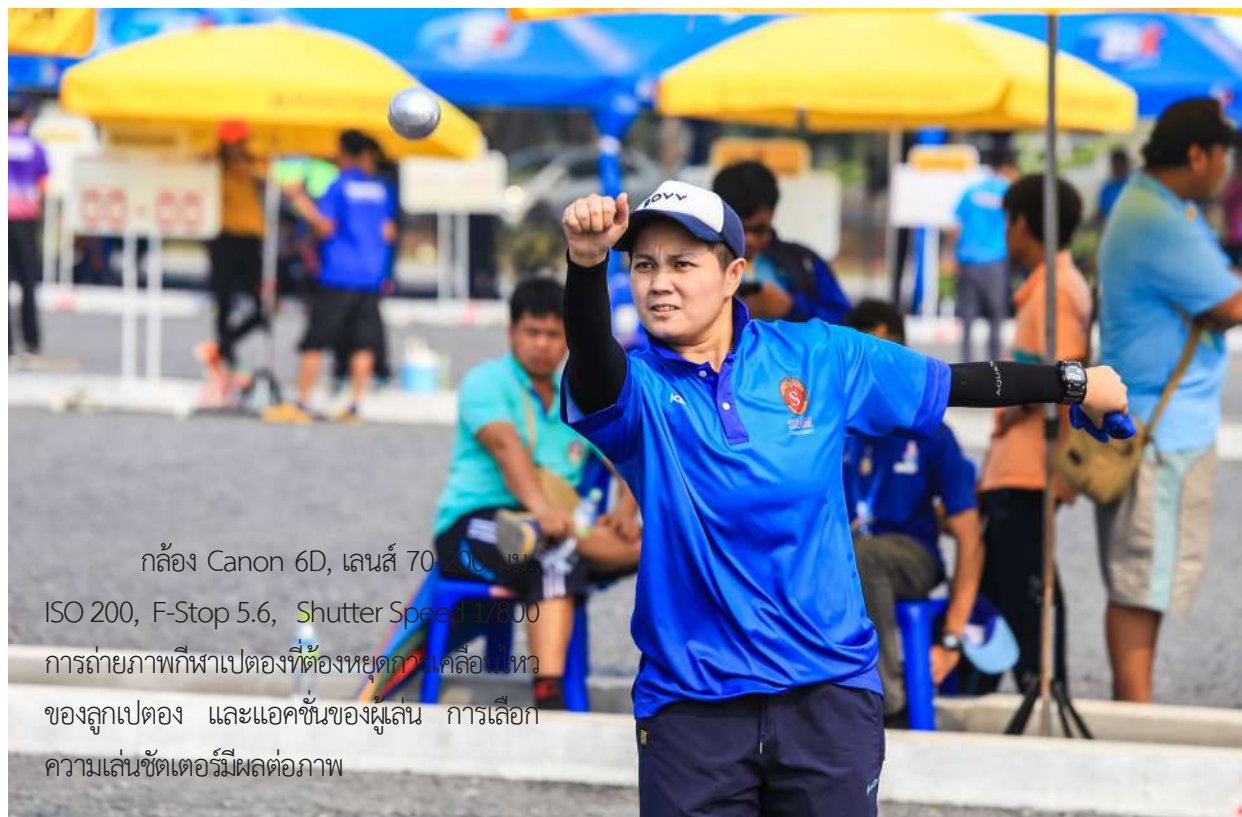
กล้อง Canon 7D, เลนส์ 50 มม., F-Stop 3.5,
Shutter speed 1/500, ISO 1,250) การแข่งขันกีฬา
เซปักตะกร้อช่างภาพต้องศึกษาตัวผู้เล่นหน้าซ้าย หรือ
หน้าขวา และเลือกจุดยืนที่จะได้ภาพแอคชั่น เช่นข้าง
สนามดังภาพตัวอย่าง

ภาพที่ 83 เซปักตะกร้อ

ภาพที่ 84 ประเพณีวิ่งควาย

ภาพที่ 85 เปตอง

กล้อง Canon 80D, เลนส์ 70-200 มม., ISO 200, F-Stop 4, Shutter Speed 1/640
 การหยุดการเคลื่อนไหวของรถและแอคชั่นของบุคคลโหมดการถ่ายภาพที่ควบคุมความเร็วชัตเตอร์
 ช่วยให้ช่างภาพทำงานได้ง่ายขึ้นในการหยุดจังหวะของวัตถุ

ภาพที่ 86 นักบิด

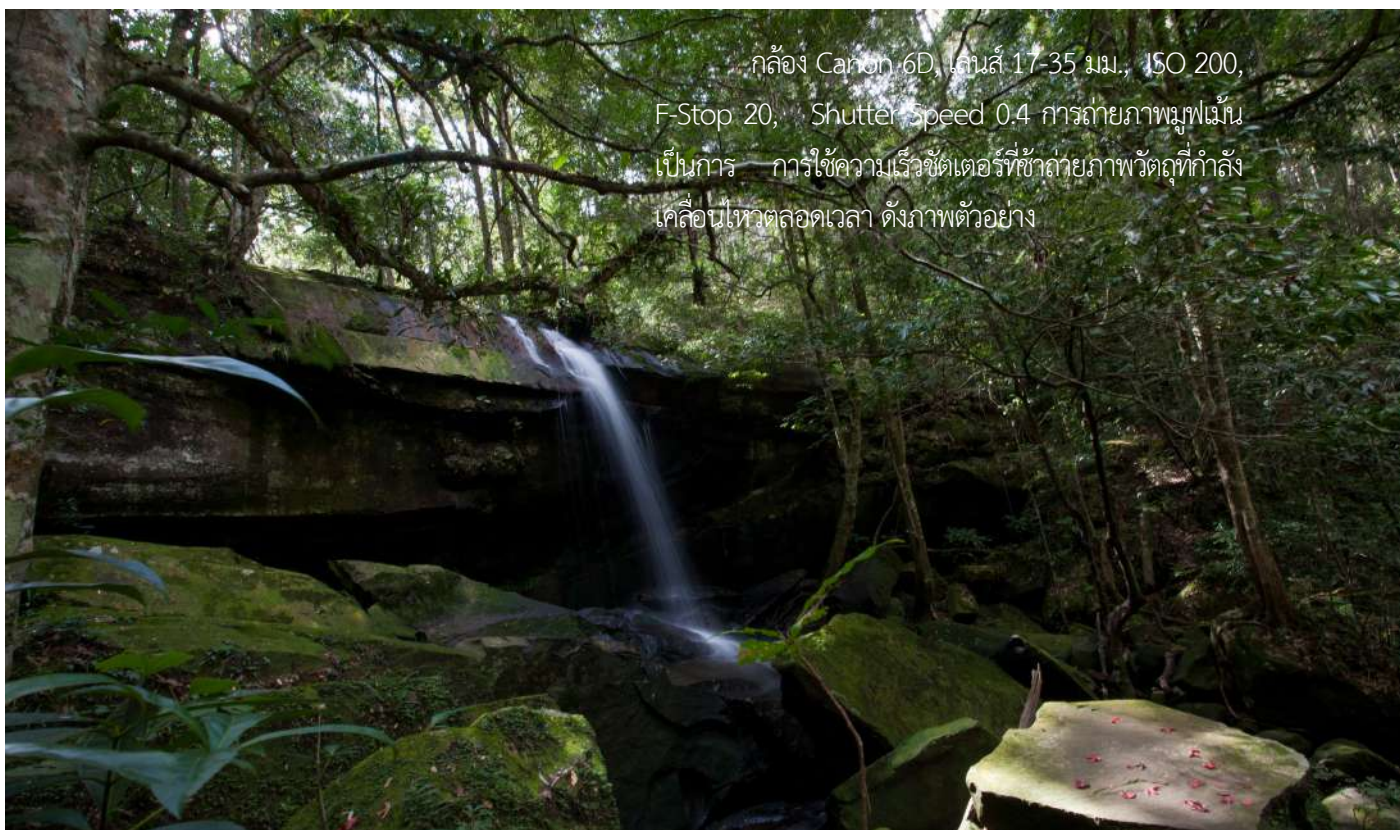
กล้อง Nikon D70, เลนส์ 24 มม., ISO 200, F-Stop 9.5
 Shutter Speed 1/350 การถ่ายภาพ Stop Action
 ไม่จำเป็นต้องเฉพาะถ่ายภาพกีฬา วิธีชีวิตต่าง ๆ ของคน
 ทั่วไปก็สามารถใช้เทคนิคดังกล่าวได้เช่นกัน

ภาพที่ 87 ทอดแห

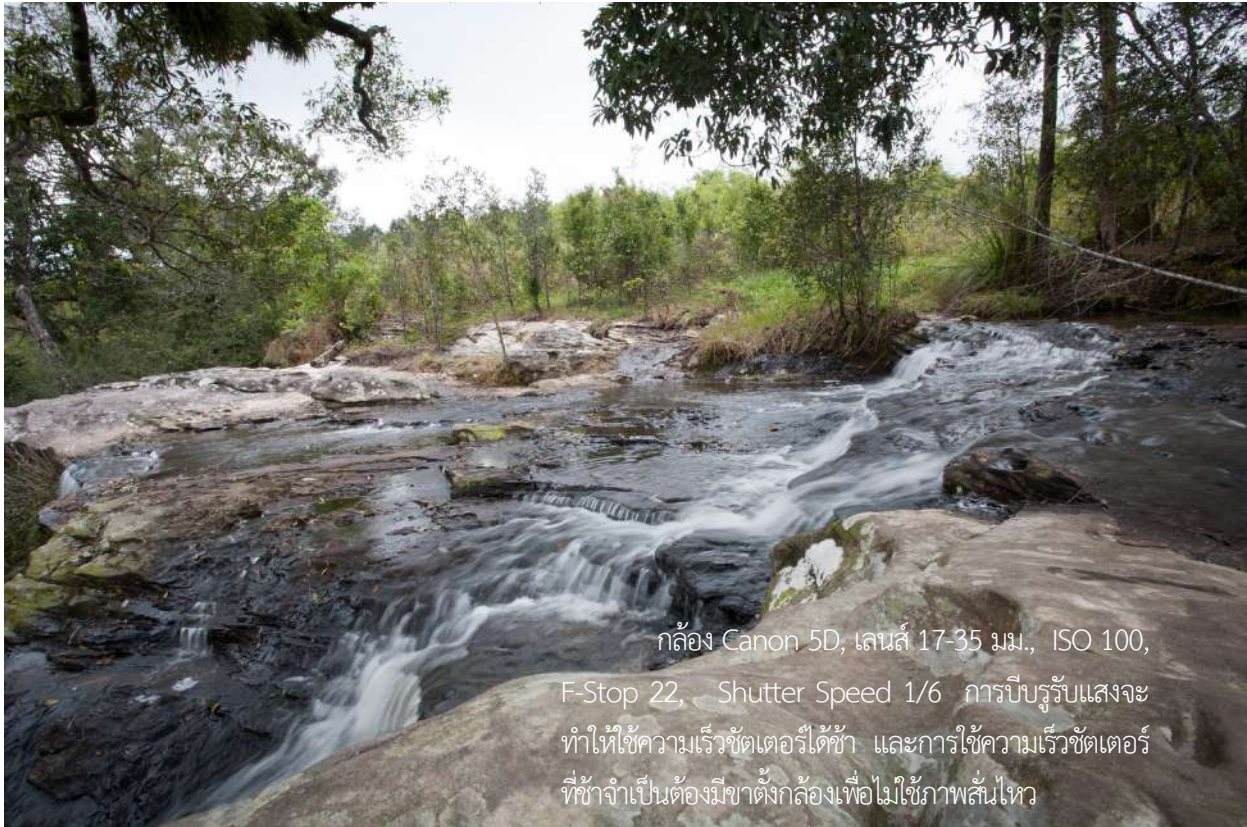
2. ถ่ายภาพมูฟเมนต์ (Movement)

การถ่ายภาพวัตถุที่เคลื่อนไหวแล้วให้รู้สึกเหมือนกำลังเคลื่อนไหว การถ่ายภาพในลักษณะนี้ ต้องตั้งความเร็วชัตเตอร์ให้ช้า ๆ เช่น $1/30$ วินาที, $1/15$ วินาที หรือ $1/8$ วินาที เป็นต้น เมื่อตั้งความเร็วชัตเตอร์ช้า ก็ต้องเปิดช่องรับแสงให้เล็กลงภาพที่ได้จะปรากฏว่าสิ่งที่กำลังเคลื่อนไหวจะดูพราง ทำให้เห็นว่าวัตถุนั้นกำลังเคลื่อนที่ส่วนวัตถุหรือสิ่งที่อยู่นิ่งจะคมชัด และการถ่ายภาพลักษณะนี้ควรจับถือกล้องให้แน่นและมั่นคง หรือควรใช้ขาตั้งกล้องช่วย เพื่อไม่ให้กล้องสั่นไหว

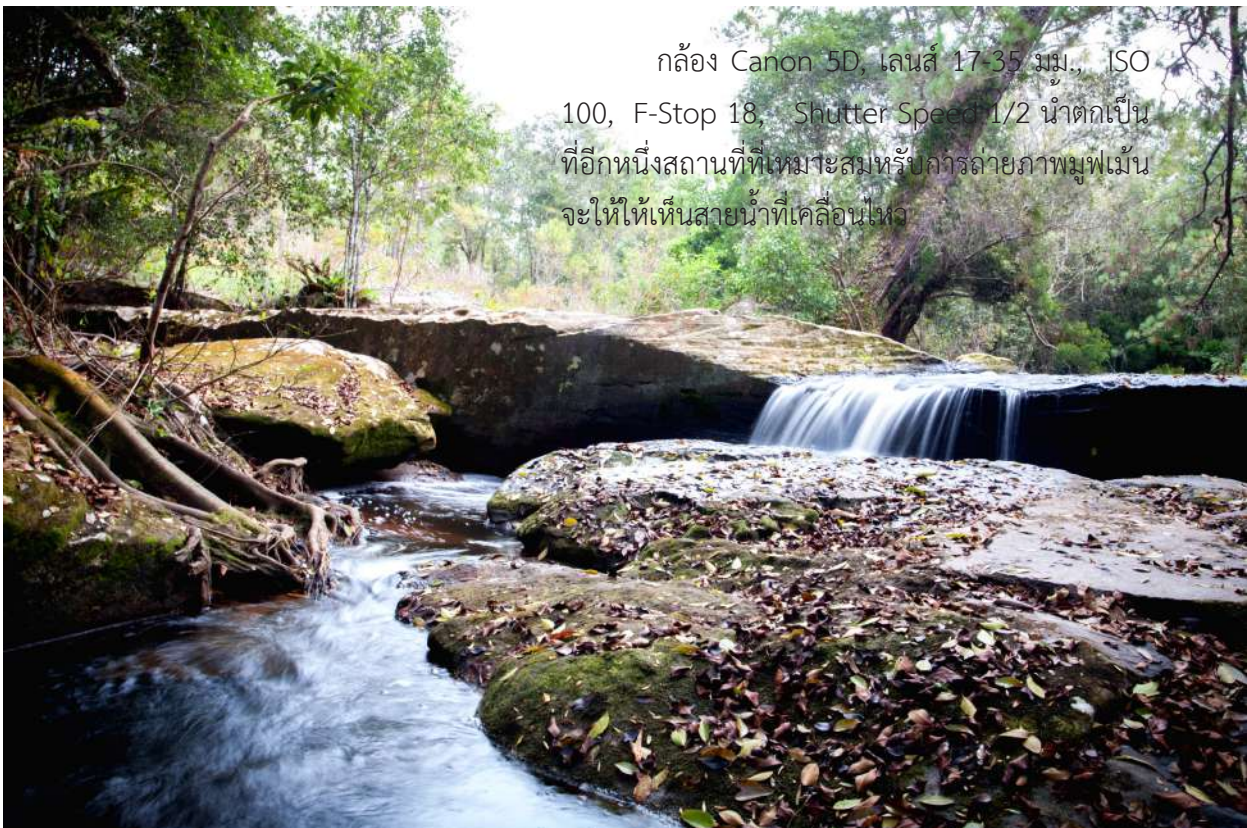
ตัวอย่างภาพถ่ายมูฟเมนต์ (Movement)

ภาพที่ 88 น้ำตก

ภาพที่ 89 ลำธาร

ภาพที่ 90 สายน้ำที่เคลื่อนไหว

กล้อง Fuji X-T10, เลนส์ 18 มม., ISO 200, F-Stop 16, Shutter Speed 1/5 คลื่นกระทบชายฝั่งเป็นอีกหนึ่งสถานที่ที่น่าทดลองถ่ายภาพมูฟแมน ภาพดังกล่าวใช้การวางกล้องกับพื้น

ภาพที่ 91 กระทบบฝั่ง ตัวอย่างภาพมูฟแมน

กล้อง Canon 7D, เลนส์ 15 มม., ISO 100, F-Stop 4, Shutter Speed 1/10 เทคนิคการถ่ายภาพมูฟแมนสามารถนำมาสร้างสรรค์ผลงานให้ภาพแปลกตาวัตถุที่เคลื่อนที่ละพละามัววัตถุที่อยู่นิ่งจะชัดดังภาพตัวอย่าง

ภาพที่ 92 หยุดนึ่ง ตัวอย่างภาพมูฟแมน

ในบางกรณีเราสามารถสร้างสรรค์ผลงานภาพถ่ายหนึ่งภาพทั้งเป็นภาพสตอปแอคชั่น (Stop Action) และภาพมูฟเมนต์ (Movement) ได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับความเร็วของวัตถุที่ถ่าย ดังตัวอย่างภาพด้านล่างนี้

ภาพที่ 93 มวยสากลสมัครเล่น

ภาพดังกล่าวใช้เทคนิคในการถ่ายภาพที่เรียกว่าภาพถ่ายแนวสตอปแอคชั่น คือการถ่ายภาพวัตถุที่กำลังเคลื่อนไหวให้หยุดนิ่งโดยใช้ชัตเตอร์สปีดที่สูง (ภาพนักมวยหยุดนิ่ง) และอีกเทคนิคเรียกว่าภาพมูฟเมนต์ คือการถ่ายภาพที่วัตถุที่กำลังเคลื่อนไหวโดยใช้ชัตเตอร์สปีดที่ต่ำ (ภาพหมัดขวานักมวยฝั่งน้ำเงินที่เคลื่อนไหว) เนื่องจากหมัดขวาเคลื่อนที่เร็วกว่าความเร็วชัตเตอร์ของกล้องที่ถ่ายภาพดังกล่าว โดยส่วนใหญ่ทั้งสองเทคนิคจะไม่เกิดในภาพเดียวกัน

4. การถ่ายภาพด้วยการแพนกล้อง (Panning)

(เนื้อหาบางส่วนในบทความวิชาการ ของณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง (2558). “การสร้างสรรค์ภาพนิ่งเพื่อสื่อความเคลื่อนไหวแบบการแพนกล้อง. วารสารนิเทศสยามปริทัศน์, 14(17). 52-59”)

การถ่ายภาพด้วยการแพนกล้อง (panning) คือการสร้างสรรค์ภาพนิ่งเพื่อสื่อความเคลื่อนไหวแบบการแพนกล้อง เป็นเทคนิคการถ่ายภาพที่ช่างภาพผู้สร้างสรรค์ต้องการเน้นที่วัตถุหรือสิ่งที่ของที่ต้องการถ่ายเพื่อสร้างจุดดึงดูดความสนใจของภาพ ซึ่งฉากหลังของภาพของภาพจะไม่ชัดหรือไม่เห็นความสำคัญของฉากหลัง

การถ่ายภาพด้วยการแพนกล้อง (panning) หมายถึง การการถ่ายภาพวัตถุที่กำลังเคลื่อนไหวให้เห็นวัตถุชัด ส่วนฉากหลังพร่ามัวเป็นทางยาว หรือการแพนกล้องไประหว่างกดชัตเตอร์ที่ความเร็วต่ำ การถ่ายภาพใน ลักษณะนี้ จะต้อง แพนกล้อง (Panning) ตามวัตถุที่กำลังเคลื่อนไหว พร้อม ๆ กับการกดชัตเตอร์ ความเร็วชัตเตอร์ต้องตั้งให้ช้า เช่น 1/60 วินาที 1/30 วินาที 1/15 วินาที ซึ่งอาจจะช้าหรือเร็วกว่าทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเร็วของวัตถุที่เคลื่อนที่ด้วยการปรับระยะชัดให้ปรับไปตรงจุดที่วัตถุ เคลื่อนที่ผ่าน

ในการถ่ายภาพเคลื่อนไหวโดยใช้ความเร็วชัตเตอร์น้อยหรือเทคนิคการถ่ายภาพที่เรียกว่า "แพนกล้อง" หรือการวาดหน้ากล้องไปตามการเคลื่อนที่ของวัตถุ ซึ่งเป็นเทคนิคที่แสดงถึงการเคลื่อนที่อย่างชัดเจนของวัตถุที่เราต้องการถ่าย ภาพที่ได้จะปรากฏว่าสิ่งที่กำลังเคลื่อนไหวจะดูพร่า ทำให้เห็นว่าวัตถุนั้นกำลังเคลื่อนที่ส่วนวัตถุหรือสิ่งที่อยู่นิ่งจะคมชัดและการถ่ายภาพลักษณะนี้ควรจับถือกล้องให้นิ่งและมั่นคง หรือควรใช้ขาตั้งกล้องช่วย เพื่อไม่ให้กล้องสั่นไหว

ภาพที่ 94 แพนนิ่งรถแข่ง

4.1) กระบวนการการถ่ายภาพด้วยการแพนกล้อง (panning)

การสร้างสรรค์การถ่ายภาพด้วยการแพนกล้อง (panning) การถ่ายภาพในลักษณะนี้จะต้องมีการเคลื่อนกล้องตามวัตถุที่กำลังเคลื่อนไหว พร้อมๆ กับการกดชัตเตอร์ มีขั้นตอนในการสร้างสรรค์ ดังนี้

1. อุปกรณ์

ในการสร้างสรรค์ภาพในลักษณะภาพเคลื่อนไหวอุปกรณ์ที่ต้องเตรียมคือ กล้อง เลนส์ ซึ่งเลนส์ที่ใช้สามารถใช้ได้ทั้งเลนส์มาตรฐาน (standard) เลนส์มุมกว้าง (wide) เลนส์ระยะไกล (telephoto) อุปกรณ์เสริมอีกอย่างที่มีความจำเป็นใช้ความเร็วชัตเตอร์น้อยๆ คือ ขาตั้งกล้อง

2. สถานที่

การเลือกสถานที่ในการสร้างสรรค์ ควรเลือกสถานที่ที่มีพื้นที่พอสำหรับการแพนกล้อง สำหรับผู้บันทึกภาพ และไม่อันตรายเกินไป เพราะส่วนใหญ่การบันทึกภาพในลักษณะดังกล่าวจะถ่ายภาพรถวิ่ง หรือวัตถุที่เคลื่อนที่ด้วยความเร็ว

3. องค์ประกอบของภาพ

การจัดองค์ประกอบของภาพ เลือกมุมภาพที่ต้องการสื่อสาร คือกำหนดภาพที่เราต้องการล่วงหน้าต้องการได้ภาพแบบไหน กำหนดฉากหลัง กำหนดวัตถุที่เราต้องการสื่อสารให้กับผู้รับสาร

4. ปรับกล้อง

เมื่อได้สถานที่และจัดองค์ประกอบของภาพที่ต้องการสื่อสารก่อนถ่ายผู้บันทึกภาพต้องทำการกำหนดความเร็วชัตเตอร์ กำหนดรูรับแสงของกล้องถ่ายภาพ ให้สัมพันธ์กับความเร็วของวัตถุที่เราต้องการถ่าย โดยที่วัตถุเข้าเท่าไรความเร็วชัตเตอร์ก็เข้าไปด้วย ซึ่งถ้าใช้ความเร็วชัตเตอร์น้อยกว่า 1/60 วินาที ควรใช้ขาตั้งกล้อง

5. การสร้างสรรค์

ในการสร้างสรรค์ผลงานในลักษณะดังกล่าวอาจจะต้องกดชัตเตอร์เพื่อสร้างสรรค์ผลงานเป็นร้อยภาพจึงจะได้ภาพที่เราพอใจ และได้ภาพที่สื่อสารไปยังผู้รับสารที่สวยงาม การถ่ายภาพดังกล่าวเมื่อปรับค่าของกล้องเรียบร้อยแล้ว ให้เราหุบกล้องแล้วลองแพนกล้องหรือกวาดกล้องไปมาซ้ายขวา โดยไม่มีวัตถุเพื่อเช็คความพร้อมของร่างกาย 3-4 รอบ เมื่อได้ที่ก็ลงมือสร้างสรรค์ผลงานได้ การถ่ายคือ

5.1 วัตถุเคลื่อนที่มาให้เราแพนกล้องตามวัตถุพร้อมโฟกัสตาม

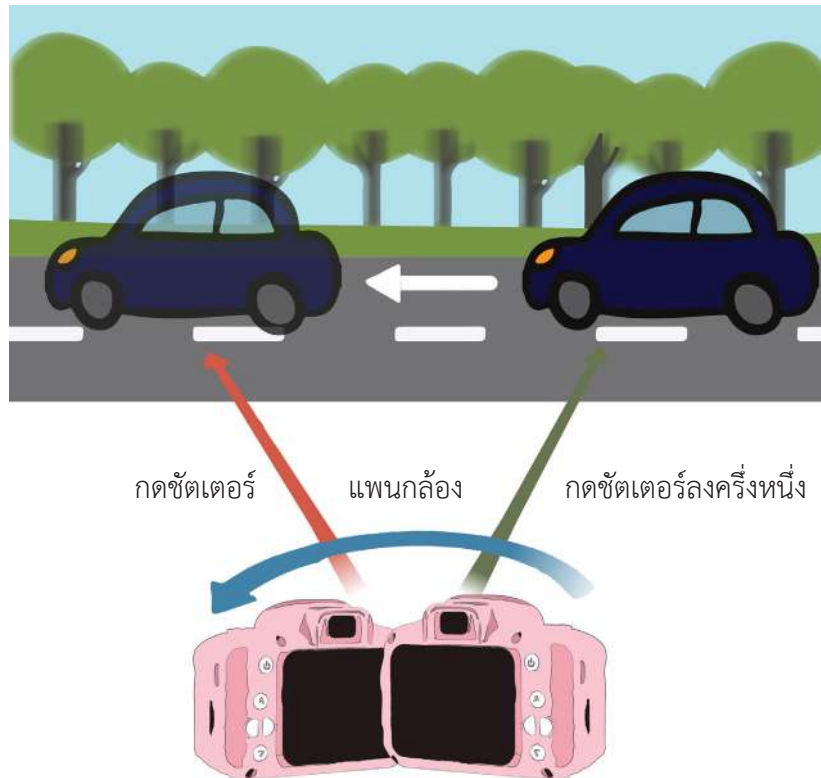
5.2 ถึงระยะที่เราต้องการให้กดชัตเตอร์

5.3 แพนกล้องตามวัตถุ เทคนิคในการถ่ายภาพดังกล่าวให้เราหมุนสะโพกตามวัตถุไปด้วย ไม่ใช่แค่บิดเอว

5.4 วัตถุอยู่ตรงจุดที่เราต้องการปล่อยชัตเตอร์ และยังแพนกล้องตามวัตถุต่อไป

6. การแต่งภาพ

หลังจากสร้างสรรค์ผลงานเราต้องมีการทำภาพมาตกแต่งเพิ่มเติม เช่น การครอบภาพ เพราะระหว่างถ่ายทำอาจมีสิ่งกีดขวางหรือวัตถุที่เราไม่ต้องการ หรือภาพไม่ได้ขนาดที่เราต้องการ หรือปรับสีสั่น ตามสิ่งที่เราต้องการสื่อสารไปยังผู้รับสาร

ภาพที่ 95 เทคนิคการแพนกล้อง

การเริ่มสร้างสรรค์ผลงานโดยการถ่ายภาพแพนนิ่ง การเริ่มถ่ายรถเป็นวัตถุที่หลายคนให้ฝึกหรือทดลองเนื่องจากหาถ่ายได้ง่าย งานสร้างสรรค์ในภาพ ฉากหลังของภาพไม่เบลอมาก เนื่องจากความเร็วชัตเตอร์ที่สูง (ความเร็วชัตเตอร์ต่ำ และการแพนกล้องของช่างภาพจะทำให้ฉากหลังเบลอ) ดังภาพตัวอย่างต่อไปนี้

ภาพที่ 96 รถสามล้อ

การสร้างสรรค์ผลงานดังกล่าวปรับค่ากล้อง ดังนี้ กล้อง Canon 7D, ISO 200, F-stop 11, Shutter Speed 1/60 เลนส์ 50 มม.

ภาพที่ 97 สองล้อ

สร้างสรรค์ผลงานโดยใช้กล้อง Canon 7D ISO 200, F-stop 11, Shutter Speed 1/60 เลนส์ 50 มม. ถ่ายโดยการวาดกล้องจากขวาไปซ้ายตามวัตถุ แต่ผลงานดังกล่าวยังไม่สมบูรณ์เนื่องจากส่วนของรถจักรยานยนต์ขาดหายไป การฝึกสร้างสรรค์ผลงานเปลี่ยนวัตถุจากวัตถุที่วิ่งเร็วมาถ่ายวัตถุที่วิ่งช้าซึ่งการแพนกล้องของช่างภาพก็ต้องเร็วขึ้นให้สมดุลกับภาพที่ต้องการถ่าย ซึ่งภาพนี้สื่อสารให้เห็นวิถีชีวิตการเดินทางของชาวเนปาล

ภาพที่ 98 รถจีเอ็มมี ฟิปปินส์
กล้อง Canon 7D ISO 250, F-stop 5.0, Shutter Speed 1/80 เลนส์ 17 มม.

ภาพที่ 99 รถแข่ง
กล้อง Canon 6D ISO 100, F-stop 9, Shutter Speed 1/100 เลนส์ 70 มม.

4.2. การถ่ายภาพด้วยการแพนกล้อง (Panning) ในแนวนิ่ง

จากการแพนกล้องในระนาบปกติ เราสามารถสร้างสรรค์ผลงานภาพถ่ายแพนนิ่งในแนวนิ่ง ซึ่งกระบวนการสร้างสรรค์ หรือการถ่ายภาพก็เหมือนการถ่ายภาพในแนวระนาบ แต่สิ่งที่เพิ่มเติมคือช่างภาพต้องอยู่สูงกว่าวัตถุ ผลงานที่ได้ก็จะให้อารมณ์ที่แตกต่างจากภาพปกติ ผลงานภาพนี้ได้ก็จะแตกต่างเป็นมุมมองที่ใหม่ในการสื่อสารไปยังผู้รับสาร

ภาพที่ 100 การเดินทาง ตัวอย่างภาพแพนนิ่งแนวนิ่ง
กล้อง Canon 7D ISO 800, F-stop 14, Shutter Speed 1/80 เลนส์ 36 มม.

ภาพที่ 101 สองล้อเดินทาง ตัวอย่างภาพแพนนิ่งแนวนิ่ง
กล้อง Canon 7D ISO 800, F-stop 14, Shutter Speed 1/80 เลนส์ 36 มม.

4.3 ข้อควรระวัง

การถ่ายภาพแพนนิ่ง ในกรณีช่วงภาพบันทึกภาพไม่สอดคล้องกับการเคลื่อนไหวของวัตถุหรือแพนกล้องไม่ทันวัตถุที่เคลื่อนไหว ผลงานที่ได้ก็จะออกมาไม่สมบูรณ์หรือใช้ไม่ได้ ซึ่งจะพบบ่อยเช่นความชัดของภาพใช้ไม่ได้ องค์ประกอบของภาพไม่สมบูรณ์

ภาพที่ 102 จักรยานคู่ ตัวอย่างภาพแพนนิ่งที่ไม่สมบูรณ์

ภาพที่ 103 จักรยาน ตัวอย่างภาพแพนนิ่งที่ไม่สมบูรณ์

ตัวอย่างทั้งสองภาพนี้เป็นภาพที่ไม่สมบูรณ์เนื่องจากการแพนกล้องกับความเร็วของวัตถุไม่สัมพันธ์กัน

4.3 ข้อสรุปการถ่ายภาพด้วยการแพนกล้อง (panning)

ในการถ่ายภาพด้วยการแพนกล้อง ความเร็วชัตเตอร์ที่ถูกต้องสำหรับการถ่ายตอนแพนกล้อง เวลาถ่ายนักวิ่ง คนปั่นจักรยาน รถยนต์ ซึ่งไม่สามารถกำหนดตายตัวได้ขึ้นอยู่กับความเร็วของวัตถุและการเคลื่อนไหวกล้องของช่างภาพให้มีความสัมพันธ์กัน และนี่คือเสน่ห์และความยากของการถ่ายภาพในรูปแบบนี้ และการถ่ายภาพด้วยความเร็วชัตเตอร์ที่ต่ำมากหลังก็เบลอมามากตามไปด้วย

เทคนิคในการถ่ายภาพคือ การแพนกล้องหรือการวาดหน้ากล้องตามวัตถุให้ทันแล้วกดชัตเตอร์พร้อมยังแพนตามวัตถุต่อไปไม่หยุดนิ่ง และช่างภาพต้องปรับโฟกัสให้ตรงกับวัตถุที่เราต้องการบันทึกภาพแล้วกดชัตเตอร์ ซึ่งช่างภาพต้องโฟกัสตามภาพตั้งแต่แรกจนถึงการกดชัตเตอร์

การเลือกฉากหลังมีความสำคัญอย่างมากในการถ่ายภาพในรูปแบบการแพนนิ่ง ซึ่งถ้าเราถ่ายภาพในที่โล่งก็อาจจะทำให้ไม่รู้สึกรถึงการเคลื่อนไหว เพราะเส้นสายในลักษณะเบลอ ๆ จะมีน้อย ฉากหลังที่มีสีสั่นสวยงามจะทำให้ภาพถ่ายมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ดังนั้นการเลือกฉากหลังที่เหมาะสมจึงเป็นสิ่งสำคัญไม่แพ้ตัวแบบหรือวัตถุที่ต้องการถ่าย

การเลือกใช้สปีดชัตเตอร์ช้ามากเกินไปจนความจำเป็นไม่ใช่วิธีที่จะทำให้ได้ภาพแนวนั้น เพราะหากเปิดหน้ากล้องนานเกินไป ก็อาจจะทำให้ภาพทั้งภาพสั่นไหวไปหมดจากอาการไม่มั่นคงของการจับถือกล้องของช่างภาพ ดังนั้นจึงต้องใช้สปีดชัตเตอร์ที่ไม่ช้าและไม่เร็วเกินไปจึงจะได้ผลดี ซึ่งการหาความเร็วของสปีดชัตเตอร์ที่เหมาะสมขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของช่างภาพ เพราะการถ่ายมาก ๆ จะมีความคุ้นชินและบอกได้ว่าวัตถุที่มีความเร็วประมาณนี้ควรใช้สปีดชัตเตอร์เท่าไร ปัจจัยที่สำคัญคือความเร็ว และรัศมีในการแพนกล้องซึ่งต้องสัมพันธ์กับการเคลื่อนไหวของวัตถุ หากแพนกล้องเร็วหรือช้าเกินไปก็จะทำให้วัตถุขาดความคมชัดและทำให้ภาพเสียหาย

ข้อเสนอแนะสำหรับการถ่ายภาพด้วยการแพนกล้อง (panning)

- การเลือกใช้โฟกัส ในการเริ่มถ่ายภาพดังกล่าวแนะนำให้ปรับโฟกัสเป็นแบบ Manual และวางจุดโฟกัสไว้ที่แนวเคลื่อนที่ของวัตถุ จากนั้นก็ดูในช่องมองภาพ รอจังหวะที่วัตถุเข้ามาระยะทางด้านข้างแพนกล้องตามวัตถุกดชัตเตอร์และแพนกล้องไปตามวัตถุ
- ในการถ่ายภาพควรอยู่ในระดับความสูงเดียวกับวัตถุ จะทำให้ภาพดูมีมิติที่ดีกว่า
- ในขณะแพนกล้องให้ขยับเฉพาะส่วนบนของร่างกายโดยให้บิดสะโพกตามไปด้วย และส่วนขาไม่หมุนบิดตามจะทำให้มั่นคงยิ่งขึ้น
- ภาพที่ใช้ความเร็วสปีดชัตเตอร์ต่ำกว่า 1/60 วินาที ควรใช้ขาตั้งกล้องช่วย

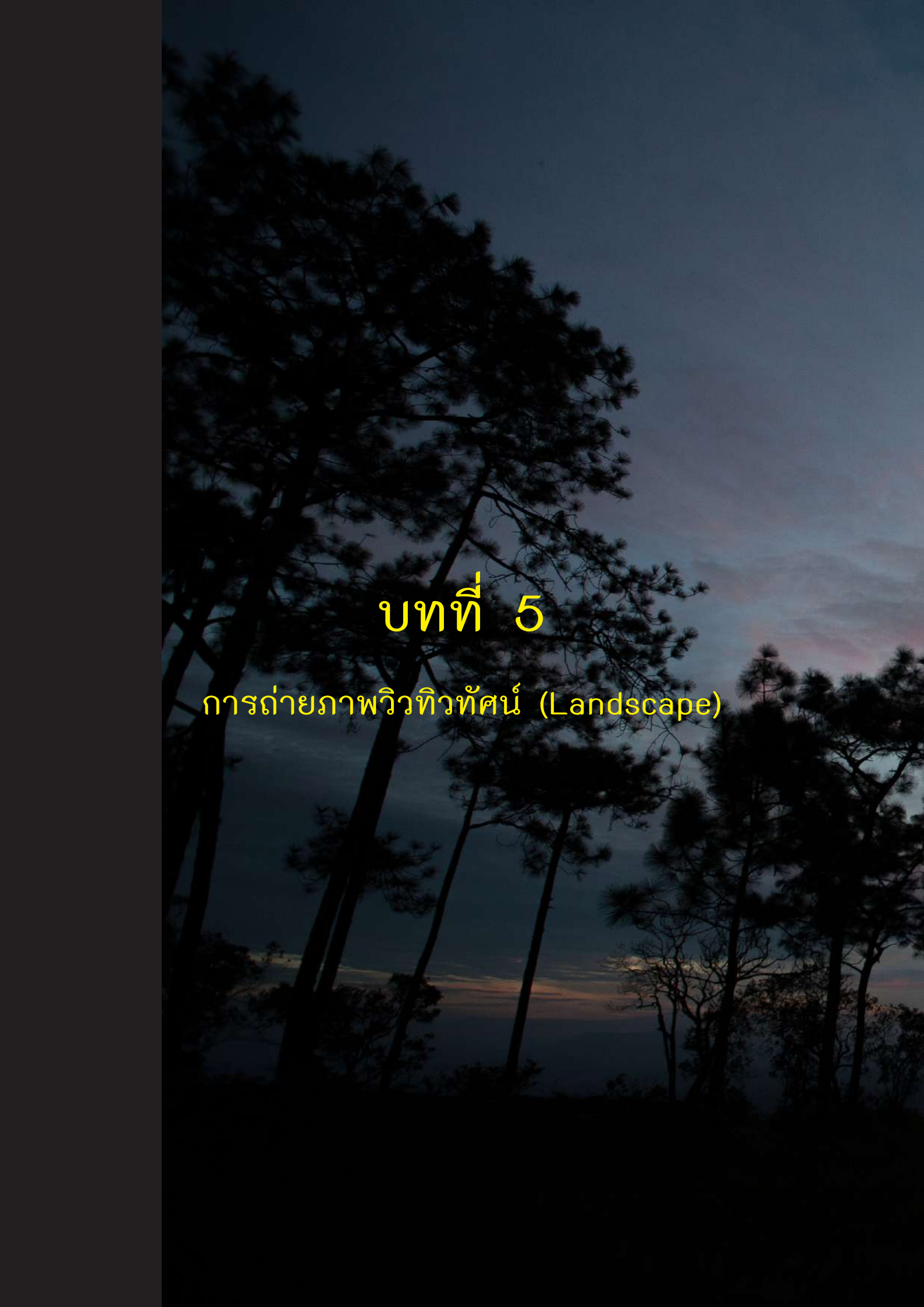
การถ่ายภาพเหตุการณ์เคลื่อนไหวของวัตถุในรูปแบบต่าง ทั้งสตอปแอคชั่น มูฟเม้น เป็น การถ่ายภาพที่ควบคุมความเร็วชัตเตอร์ โดยตัวเลขของความเร็วชัตเตอร์ที่ปรากฏอยู่บนตัวกล้อง (หน่วยเป็นวินาที) จะเรียงจากช้าไปเร็ว เช่น 1/8, 1/15, 1/30, 1/60, 1/125, 1/500, 1/500, 1/1,000, 1/2,000 วินาที เป็นต้น ซึ่งในกล้องดิจิทัลปัจจุบันจะมีค่าย่อยลงไปอีก เช่น 1/45, 1/90 ซึ่งการเลือกความเร็วชัตเตอร์ต้องดูจากความเร็วของวัตถุ

การสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบภาพเหตุการณ์เคลื่อนไหว (panning) ทั้งในแนวระนาบ และแนวตั้ง นั้น ผู้สร้างสรรค์ต้องกำหนดความเร็วชัตเตอร์ ความเร็วในการวาดหน้ากล้องหรือ ความเร็วในการแพนกล้องของผู้สร้างสรรค์ ให้สอดคล้องกับความเร็วของวัตถุ โดยทั้งหมดต้อง มีความสัมพันธ์กัน โดยการถ่ายภาพแพนนิ่งคือการวาดหน้ากล้องตามวัตถุที่เคลื่อนไหวแล้วกด ชัตเตอร์พร้อมยังวาดกล้องตามวัตถุต่อไปไม่หยุดนิ่ง ภาพที่ได้ด้านหลังก็จะเบลอวัตถุที่ต้องการ สื่อสารก็จะชัด ซึ่งต้องใช้ความเร็วชัตเตอร์ให้สอดคล้องกับความเร็วของวัตถุ

กิจกรรมท้ายบท

1. ความเร็วชัตเตอร์ส่งผลอย่างไรต่อการเหตุการณ์เคลื่อนไหวของภาพ
2. ให้ผู้เรียนถ่ายภาพสตอปแอคชั่น โดยใช้ความเร็วชัตเตอร์ 1/250 วินาทีขึ้นไปคนละ 3 ภาพ โดยถ่ายวัตถุที่เคลื่อนที่ด้วยความเร็วที่แตกต่างกัน
3. ให้ผู้เรียนถ่ายภาพมูฟเม้น โดยใช้ความเร็วชัตเตอร์ที่ต่ำกว่า 1/30 วินาที คนละ 3 ภาพ โดย ถ่ายวัตถุที่แตกต่างกัน
4. ให้ผู้เรียนถ่ายภาพแพนนิ่งคนละ 3 ภาพ โดยถ่ายวัตถุที่เคลื่อนที่ด้วยความเร็วที่แตกต่างกัน
5. ลักษณะการถ่ายภาพด้วยการแพนกล้อง (panning) หมายถึง

A photograph of several tall pine trees silhouetted against a twilight sky. The trees are dark and their branches are visible against the lighter, hazy sky. The sky has a mix of blue, purple, and orange tones, suggesting the time is either dawn or dusk. The overall mood is serene and natural.

บทที่ 5

การถ่ายภาพวิวทิวทัศน์ (Landscape)

การถ่ายภาพวิวทิวทัศน์ (Landscape)

1. แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายภาพวิวทิวทัศน์

ภาพวิวทิวทัศน์ (Landscape) คือ การถ่ายภาพวิวทิวทัศน์ สถานที่ธรรมชาติและเมือง โดยจะสามารถมองเห็นสภาพโดยรวมของพื้นที่นั้น ๆ การถ่ายภาพแนวนี้ต้องอาศัยการศึกษาข้อมูล การรอเวลาและต้องเสียพละกำลังเป็นจำนวนมาก ในการถ่ายภาพนิยมใช้เลนส์มุมกว้าง (เลนส์ Wide) เป็นส่วนใหญ่ แต่สามารถใช้เลนส์ถ่ายไกลมาถ่ายในแนววิวทิวทัศน์ ได้เหมือนกัน เช่น ทะเลหมอก พระอาทิตย์กำลังจะขึ้นและตก ทำให้ภาพดูเด่นและชัดเจนยิ่งขึ้นแล้วการซูมเข้าไปยังวัตถุนั้นทำให้ภาพวิวแปลกตาขึ้นอีกด้วย การถ่ายภาพแนววิวทิวทัศน์นั้นควรมีฉากหน้า และฉากหลัง เพื่อให้แสดงระยะของมิติภาพ บางครั้งช่างภาพยังสามารถเลือกได้ว่าเอาฉากหน้าหรือฉากหลังให้เด่นกว่ากันอาจใช้ฉากหน้าเป็นเฟรมของภาพ หรือให้ฉากหน้าเป็นเส้นนำสายตาไปยังจุดของฉากหลัง สามารถใช้เส้นนำสายตา เช่น แนวเส้นถนน ช่องหิน แนวหิน เส้นขอบฟ้า

Scott Kelby. (2013). ได้อธิบายถึง การถ่ายภาพวิวทิวทัศน์ที่ดีได้ยกตัวอย่างในการถ่ายภาพทะเลในขณะที่พระอาทิตย์ตก โดยอธิบายว่า การถ่ายออกมาให้ดูดีควรคำนึงถึงองค์ประกอบในพื้นที่ภาพ 3 ส่วน ได้แก่ 1). พื้นที่ส่วนหน้า หรือ ฉากหน้าของภาพ สำหรับภาพทะเลนั้นพระอาทิตย์จะตกลงไปในพื้นที่ที่เป็นน้ำทะเล ดังนั้นพื้นที่ส่วนแรกที่เป็นฉากหน้าของภาพที่เหมาะสมก็คือหาดทราย 2). พื้นที่ส่วนกลางในกรณีของการถ่ายภาพพระอาทิตย์หรือในบางกรณีอาจเป็นดวงอาทิตย์ก็ได้ 3). พื้นที่ส่วนหลัง หรือฉากหลัง ได้แก่ ท้องฟ้าและเมฆ ซึ่งนับเป็นองค์ประกอบ 3 สิ่งที่ควรคำนึงถึงในการถ่ายภาพวิวทิวทัศน์มาให้น่าสนใจ

การถ่ายภาพวิวทิวทัศน์นั้น ส่วนมากจะถูกนำไปใช้ในวัตถุประสงค์ของการนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวเพื่อแสดงให้เห็นถึงความโดดเด่นทางธรรมชาติ หรือสิ่งปลูกสร้างภูมิประเทศ และอาจรวมถึงของสรรพสิ่งที่ดำเนินไปในสถานที่แห่งนั้น โดยลักษณะเด่นโดยทั่วไปของภาพถ่ายวิวทิวทัศน์คือเรื่องของการจัดวางองค์ประกอบภาพได้อย่างน่าสนใจ การเลือกทิศทางแสง รวมถึงการใช้สีที่ทำให้สถานที่นั้นมีความสวยงามโดดเด่น ซึ่งหลักการถ่ายภาพแนวนี้สามารถสรุปได้ต่อไปนี้

2. หลักการถ่ายภาพวิวทิวทัศน์

1. การถ่ายด้วยช่วงความชัดลึกมาก โดยส่วนมากการถ่ายวิวทิวทัศน์นั้นเป็นภาพที่ต้องการให้เห็นรายละเอียดขององค์ประกอบในภาพให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ เพื่อให้ภาพชัดทุกส่วนคุณต้องตั้งค่าช่องรับแสง (Aperture) ให้แคบ ส่วนมากมีค่าตั้งแต่ f8 ขึ้นไปจะได้ภาพชัดลึก ส่วนการเลือกใช้เลนส์มุมกว้างก็จะส่งผลให้ภาพออกมามีช่วงความชัดลึกด้วยคุณสมบัติของเลนส์อยู่แล้ว ดังนั้นการเลือกใช้เลนส์มุมกว้างก็เป็นตัวเลือกที่ดีในการถ่ายภาพทิวทัศน์

2. การโฟกัสภาพที่จุดเด่นของภาพ การถ่ายภาพควรจะมียุคโฟกัส รวมถึงการถ่ายวิวทิวทัศน์ด้วย หากการถ่ายวิวทิวทัศน์ไม่มีจุดโฟกัสแล้ว ก็จะทำให้ภาพไม่มีจุดที่น่าสนใจ ขาดจุดเด่น โดยทั่วไปแล้วสามารถใช้วัตถุหลายอย่างเป็นจุดโฟกัส เช่น โครงสร้างของตึก ต้นไม้ ก้อนหิน ฯลฯ

3. การใช้ฉากหน้าและฉากหลัง องค์ประกอบหนึ่งซึ่งเป็นส่วนสำคัญและต้องคิดให้ดีในการถ่ายวิวทิวทัศน์คือ ฉากหน้าและฉากหลัง ปกติแล้วสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเราสามารถแยกความต่างว่าอะไรอยู่หน้าอะไรอยู่หลังได้ชัดเจน แต่กับภาพถ่ายนั้นจะมีแค่ 2 มิติ โดยเฉพาะวิวทิวทัศน์ หรือบางครั้งก็ไม่สามารถที่จะสะท้อนความลึกในแบบที่ตาเรามองเห็นได้ การจัดส่วนประกอบในภาพที่อยู่ด้านหน้าหรือด้านหลังวัตถุหลักที่ถ่าย ซึ่งจะสามารถช่วยถ่วงน้ำหนักของภาพให้สมดุล และการทำเช่นนี้ช่วยสร้างความลึกของภาพได้ด้วย

4. การใช้เส้น เส้นนำสายตาไม่นอกจากจะช่วยนำสายตาของคนดูเพื่อไปหา จุดสนใจของภาพหลักที่ต้องการทำให้โดดเด่นแล้ว เส้นนำสายตานั้นยังช่วยทำให้ภาพดูลึกขึ้นได้เช่นกัน เส้นที่ใช้นำสายตาสามารถใช้ได้ทั้งถนน แนวต้นไม้ แนวแม่น้ำ ก้อนหิน แนวสะพาน ราวสะพาน เส้นควรนำไปหยุดอยู่จุดพักสายตาเช่น อาจพุ่งไปที่จุดสนใจของภาพ

5. จับการเคลื่อนไหว การถ่ายภาพวิวทิวทัศน์ไม่จำเป็นว่าภาพนั้นจะต้องดูสงบนิ่งเสมอไปสามารถเพิ่มความเคลื่อนไหวของภาพได้ช่วยให้ภาพดูสวยและดูน่าสนใจขึ้นอีกทั้งเพิ่มอารมณ์ของภาพและสร้าง จุดสนใจ ตัวอย่างเช่น ลมกับต้นไม้ คลื่นบนชายฝั่ง น้ำตก เมฆที่เคลื่อนไหว ซึ่งการถ่ายจับภาพการเคลื่อนไหวนั้นส่วนใหญ่จะใช้เวลาถ่ายแบบใช้ความเร็วช้าเตอร์ช้า (Long Exposure) ซึ่งวิธีนี้จะทำให้แสงเข้าไปยังเซ็นเซอร์รับภาพดังนั้นจึงต้องปรับรูรับแสงให้แคบ และตั้งค่าความไวแสงให้ต่ำ และอีกวิธีการหนึ่งคือใช้อุปกรณ์เสริม ซึ่งได้แก่ ฟิลเตอร์ลดแสง

6. การใช้ขาตั้งกล้อง เป็นอุปกรณ์เสริมในการถ่ายภาพทิวทัศน์ที่จำเป็นอย่างหนึ่ง เนื่องจากการที่เราต้องการภาพชัดลึก ทำให้ต้องปรับช่องรับแสงแคบ ซึ่งมีผลต่อปริมาณแสงที่เข้ามาน้อย และทำให้การทำงานของชัตเตอร์ต้องใช้เวลานานขึ้นเพื่อบันทึกแสง ดังนั้นหากความเร็วชัตเตอร์ช้าลง ก็จำเป็นต้องทำให้กล้องนิ่งเพื่อป้องกันการสั่นไหว การใช้ขาตั้งจะช่วยเพิ่มความมั่นใจได้ โดยเฉพาะการถ่ายภาพน้ำตก ที่ต้องใช้ความเร็วชัตเตอร์ช้ายิ่งมีความจำเป็นอย่างมาก เพราะยิ่งช้าก็จะยิ่งเห็นน้ำที่ดูพุ่ง ดูนุ่มนวลเหมือนสายไหม

7. การเลือกช่วงเวลา โดยทั่วไปช่วงเวลาที่เหมาะสมในการถ่ายภาพคือช่วงเวลาที่ดวงอาทิตย์ทำมุมประมาณ 45 องศากับพื้นโลก ซึ่งเป็นช่วงเวลาสายและบ่ายของวัน แต่ก็ไม่น้อยที่ภาพทิวทัศน์ถูกบันทึกในเวลารุ่งสาง และเวลาพลบค่ำ ซึ่งช่วงพระอาทิตย์ขึ้นและตกนั้น ถูกมองว่าเป็นแสงที่มีสีสันสวยงาม เป็นการผสมกันระหว่างสีสันที่หลากหลายไม่ได้มีเพียงสีน้ำเงินเพียงอย่างเดียว แต่ยังเห็นสีส้ม สีม่วง สีแดงในช่วงเวลานี้ด้วย ดังนั้นการเลือกช่วงเวลาที่เหมาะสมกับสถานที่ จะช่วยให้ได้ภาพที่สวยงามโดดเด่น

8. การใช้รูปทรงที่ซ้อนทับกัน เช่นเทือกเขา ก็เป็นอีกเทคนิคหนึ่งที่ช่วยให้ภาพดูมีมิติ และดูมีความตื้นลึก มากขึ้น เทคนิคนี้ แสงควรจะมาทางด้านข้าง หรือ มุมเฉียง จะแสดงความเป็นชั้นเป็น Layer ซ้อนทับกันได้ทำให้ภาพดูน่าสนใจ เทคนิคนี้ควรจะใช้เลนส์ที่มีองศารับภาพแคบ หรือ Tele จะทำให้ภาพทิวเขาดูชิดกันมากขึ้นด้วย

9. เส้นขอบฟ้า จะต้องไม่เอียง ควรมีการวัดสัดส่วนในการจัดองค์ประกอบ อาจใช้เส้นขอบฟ้าไว้ด้านบนหรือด้านล่างของกฎสามส่วนก็ได้ ขึ้นอยู่กับว่าอยากนำเสนออะไร ซึ่งการกำหนดเส้นขอบฟ้าตามกฎสามส่วน จะช่วยให้ภาพดูน่ามอง

3. ตัวอย่างการสร้างสรรคภาพทิวทัศน์ (Landscape)

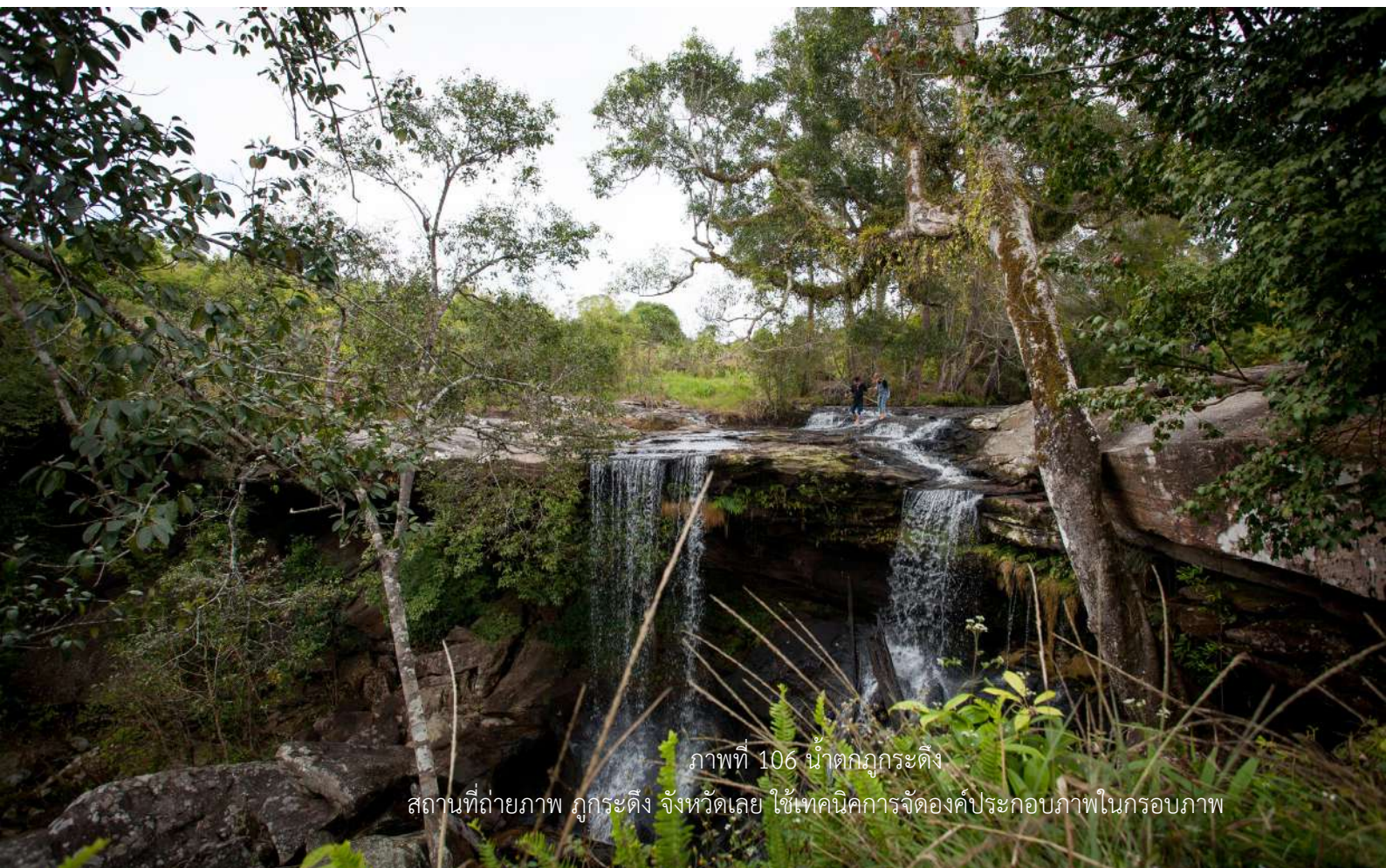
ภาพที่ 104 ยอดภูกระดัง

ถ่ายที่ภูกระดัง จังหวัดเลย ใช้เทคนิคการจัดองค์ประกอบภาพในแบบเส้นนำสายตา ทำให้ภาพดูมีความลึก

สถานที่ถ่ายภาพทะเลปราณบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ใช้เทคนิคการถ่ายภาพย้อนแสง จัดองค์ประกอบภาพโดยใช้เรือเป็นเส้นนำสายตา และกิ่งไม้เป็นกรอบภาพ

ภาพที่ 105 ทะเลปราณบุรี

ภาพที่ 106 น้ำตกภูกระดึง

สถานที่ถ่ายภาพ ภูกระดึง จังหวัดเลย ใช้เทคนิคการจัดองค์ประกอบภาพในกรอบภาพ

เส้นขอบฟ้า จะต้องไม่เอียง ภาพนี้ใช้เส้นขอบฟ้าไว้ด้านล่างของกฎสามส่วน
คือมีท้องฟ้าสองส่วนและท้องทะเลหนึ่งส่วน

ภาพที่ 107 เกาะนางยวน

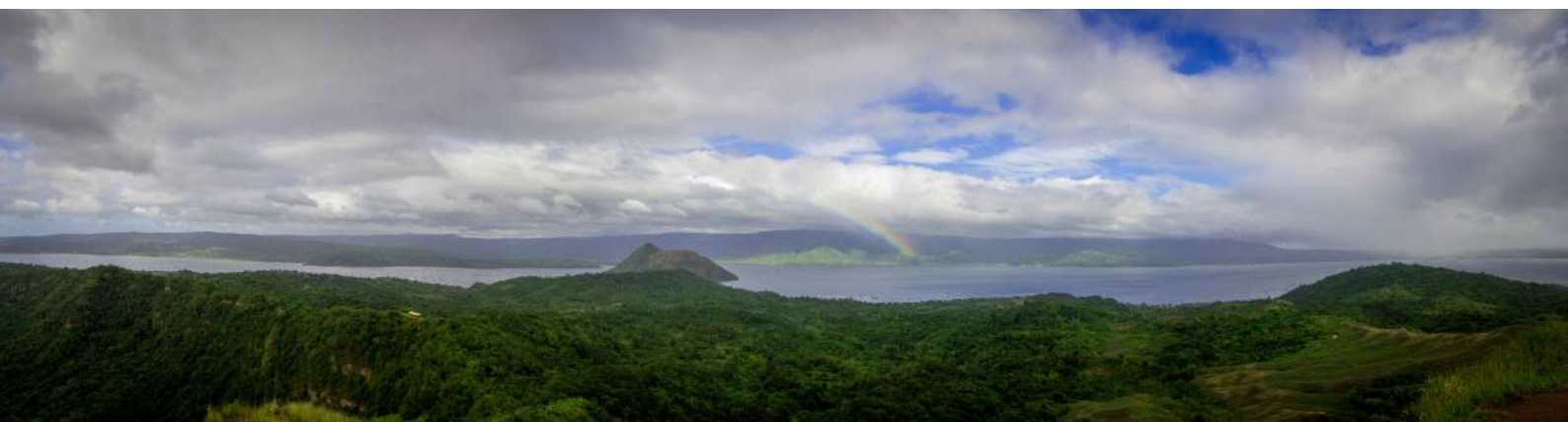
ภาพที่ 108 ท้องทะเล

วิวทะเลพระอาทิตย์ขึ้นจากกลางท้องทะเล ถ่ายภาพโดย
ใช้องค์ประกอบภาพกรอบภาพโดยใช้ต้นมะพร้าวเป็นกรอบภาพ
และสมดุลเท่า โดยนำหน้าภาพทั้งสองข้างเท่ากัน

ภาพที่ 109 ท้องนา

องค์ประกอบพื้นฐานสำหรับการถ่ายภาพใช้กฎสามส่วน สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการถ่ายภาพทิวทัศน์ได้เป็นอย่างดี ดังภาพตัวอย่างที่มีท้องฟ้าสองส่วน และพื้นที่สีเขียวคือทุ่งนาหนึ่งส่วน

ภาพที่ 109 สายรุ้ง

การถ่ายภาพวิวทิวทัศน์ในรูปแบบของพาโนรามาทำให้เห็นมุมมองได้กว้างขึ้น
และใช้การทับซ้อนของภูเขาเป็นฉากหน้า

ภาพที่ 110 ป่าสน

พื้นฐานของการถ่ายภาพวิวทิวทัศน์คือใช้เส้นขอบภาพในการจัดวางองค์ประกอบภาพ
คือเส้นขอบฟ้าต้องไม่เอียง ไม่วางเส้นขอบฟ้าไม่ตรงกลางภาพ

ภาพที่ 111 บ้านญี่ปุ่น

เทคนิคการใช้ภาพสะท้อนน้ำเป็นอีกหนึ่งวิธีการที่สามารถนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน
ภาพวิวทิวทัศน์ และท้องฟ้าที่ใสมีเมฆทำให้ภาพสวยงามขึ้น ดังนั้นช่างภาพถ่ายวิวทิวทัศน์
อย่ากลัวแดดหรือควรเตรียมพร้อมอุปกรณ์ในการกันแดด

การถ่ายภาพวิวทิวทัศน์ เป็นการถ่ายภาพให้เห็นภาพรวมของสภาพพื้นที่ วัตถุ หรือสิ่งปลูกสร้าง ส่วนใหญ่ช่างใช้เวลาไปเที่ยวตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น ภูเขา ทะเล เป็นต้น พื้นฐานสำหรับช่างภาพการถ่ายภาพวิวทิวทัศน์ควรมีฉากหน้าและฉากหลัง เพื่อให้แสดงระยะของมิติภาพ บางครั้งช่างภาพยังสามารถเลือกได้ว่าจะเอาฉากหน้าหรือฉากหลังให้เด่นกว่ากัน ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ทั้งเรื่อง การเลือกทิศทางแสง การใช้การจัดองค์ประกอบภาพที่ได้เรียนนำมาประยุกต์ใช้กับการถ่ายภาพวิวทิวทัศน์ได้

กิจกรรมท้ายบท

1. เลนส์ที่เหมาะสมสำหรับถ่ายภาพวิวทิวทัศน์ควรใช้เลนส์อะไร เพราะเหตุใด
2. การถ่ายภาพวิวทิวทัศน์ ส่วนใหญ่ใช้ภาพดังกล่าวเพื่อวัตถุประสงค์ใด เพราะเหตุใด
3. จงอธิบายหลักการที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพวิวทิวทัศน์อย่างน้อย 3 หลักการ
4. ให้ผู้เรียนถ่ายภาพวิวทิวทัศน์ พร้อมอธิบายการสร้างสรรค์ผลงานดังกล่าว โดยใช้การจัดองค์ประกอบภาพ ดังนี้
 - กฎสามส่วน
 - เส้นนำสายตา
 - กรอบภาพ

บทที่ 6

การถ่ายภาพกีฬา

การถ่ายภาพกีฬา (Sport Photography)

1. เทคนิคการถ่ายภาพกีฬา (Sport Photography)

การถ่ายภาพกีฬาเป็นงานที่ช่างภาพต้องใช้ความอดทนและใช้เวลาในการรอคอยจังหวะของผู้แข่งขัน ซึ่งกีฬาแต่ละประเภทก็จะมีจังหวะการถ่ายภาพที่ต่างกัน ซึ่งช่างภาพต้องอาศัยประสบการณ์ของการฝึกฝน ดังที่ Chris Corradino. (2017). ได้อธิบายการถ่ายภาพกีฬาไว้ว่า การถ่ายภาพตัวแบบที่มีการเคลื่อนที่เร็ว ๆ อย่างเช่น นักกีฬาที่กำลังเคลื่อนไหว หรือเครื่องบิน เป็นเรื่องท้าทายความสามารถของช่างภาพ เนื่องจากมีเวลาให้คิดและถ่ายสั้นมาก จึงจะมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นระหว่างที่ถ่ายภาพไม่ได้ เคล็ดลับที่ช่วยให้จับภาพโมเมนต์ดี ๆ ของการแข่งขัน และไปใช้ปรับปรุงการถ่ายภาพของคุณให้ดีขึ้นได้ ในการถ่ายภาพกีฬามีเทคนิคในการถ่ายภาพ ดังนี้

1. การโฟกัส ส่วนใหญ่กล้อง DSLR จะมีโฟกัสต่อเนื่อง ที่เรียกว่า AI Servo หรือ Continuous AF ช่วยโฟกัสติดตามวัตถุที่มีการเคลื่อนที่ ในการถ่ายภาพควรกดชัตเตอร์ค้างไว้ ให้จุดโฟกัสอยู่ตรงกลางวัตถุ และมองผ่านช่องมองภาพ กล้องจะปรับโฟกัสอัตโนมัติ จากนั้นเปลี่ยนเป็นโหมด burst จากที่ถ่ายช็อตเดียวเป็น continuous high speed ซึ่งเพิ่มจำนวนภาพถ่ายต่อวินาทีได้มากขึ้น

2. เลนส์ ในการถ่ายภาพกีฬาควรใช้เลนส์ที่มีทางยาวโฟกัสมาก ๆ คือระยะเลนส์ระหว่าง 70-300 มม. หรืออาจจะมากกว่าในกรณีที่ช่างภาพอยู่ไกลแบบ ซึ่งช่วยเก็บภาพสนามกีฬาอันกว้างใหญ่ได้จากที่นั่งของช่างภาพ และสามารถถ่ายภาพตัวแบบที่อยู่ไกล ๆ ได้ แต่ถ้าอยากลองเปลี่ยนมุมมองก็ให้ยืนถ่ายภาพ

3. ความเร็วชัตเตอร์ เมื่อต้องการถ่ายภาพการเคลื่อนที่เร็ว ๆ ให้นิ่งสนิทและมีความคมชัด จะต้องปรับความเร็วชัตเตอร์ให้เร็วขึ้น ให้ลองใช้สปีดชัตเตอร์ที่ 1/500 แต่หากใช้สปีดชัตเตอร์ถึง 1/1000 จะช่วยให้เห็นโมเมนต์สำคัญ ๆ ที่ตาเปล่าจับภาพไม่ทันได้ แต่การใช้สปีดชัตเตอร์เร็ว ๆ ต้องคำนึงถึงค่ารับแสงด้วย เนื่องจากม่านชัตเตอร์จะเปิดและปิดอย่างรวดเร็ว แสงจึงผ่านเข้ามาที่เซ็นเซอร์ได้น้อย และทำให้ภาพมืดได้ ดังนั้นควรเพิ่มค่า ISO และใช้รับแสง

4. **ความชัดลึก-ชัดตื้นของภาพ** สังเกตได้ว่าตามหน้าข่าวกีฬาจะมีภาพที่ถ่ายให้เห็นตัวผู้เล่นคมชัด แต่ผู้ชมด้านหลังเบลอ นั้นเกิดจากการใช้สปีดชัตเตอร์เร็ว ๆ เพื่อหยุดการเคลื่อนไหวของนักกีฬาให้นิ่งสนิท ควบคู่กับการใช้เลนส์ ไวแสง f2.8 และตั้งค่ารูรับแสงให้กว้างที่สุด แค่นี้ก็จะได้ภาพฉากหลังที่เบลอ ซึ่งดึงดูดความสนใจไปที่ตัวผู้รับสารได้มากขึ้น

5. **ปรับ ISO** การถ่ายภาพกีฬาควรใช้สปีดชัตเตอร์ไม่น้อยกว่า 1/500 เพื่อป้องกันไม่ให้วัตถุเบลอ และปรับค่า f2.8 ซึ่งมีผลทำให้ภาพถ่ายมีดำนนออน ดังนั้นจึงต้องปรับ ISO สูงๆ ให้แสงเข้ามายังกล้องได้มากขึ้น ถ้าถ่ายไปแล้วภาพยังคงมืดอีก ก็ปรับ ISO ให้สูงขึ้นอีก

6. **ไฟล์ Raw หรือ JPEG** ช่วงภาพส่วนใหญ่มักตั้งค่าเป็นไฟล์ Raw เพื่อคุณภาพของภาพถ่าย และสามารถนำไปแต่งเพิ่มเติมภายหลังได้ดีกว่าไฟล์ JPEG แต่ข้อเสียคือไฟล์ภาพมีขนาดใหญ่ ถ้าถ่ายด้วยเมมโมรี่การ์ดที่ความจุน้อย เมมโมรี่การ์ดอาจเต็มเร็วได้ ให้ลองเปลี่ยนการตั้งค่าเป็น Large/ Fine Jpeg ซึ่งได้จำนวนภาพมากกว่า และไฟล์มีขนาดเล็กกว่า ทำให้ไม่ต้องพลาตโมเมนต์สำคัญๆ

7. **กฎสามส่วน** เมื่อมองผ่านช่องมองภาพจะเห็นเส้นจุดตัดเก้าช่องทำให้รู้ว่าตรงไหนคือกลางเฟรมภาพ ช่วยให้จัดองค์ประกอบภาพง่ายขึ้น ยิ่งจัดวางตัวแบบให้อยู่กลางของจุดตัดเก้าช่อง ก็ยังมีโอกาสได้ภาพถ่ายสวยๆ

โหมดในการถ่ายภาพที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพกีฬาคือโหมด S (Shutter Priority) สำหรับกล้อง Nikon และ โหมด TV สำหรับกล้อง Canon คือโหมดที่เรากำหนดความไวชัตเตอร์เอง โดยกล้องคำนวณรูรับแสงให้โดยอัตโนมัติ เหมาะกับการถ่ายแบบ แพนกล้อง ถ่ายภาพแอคชั่น ภาพกีฬา หรือภาพใด ๆ ที่เราต้องการหยุดการเคลื่อนไหวของแบบเอาไว้ สรุปว่าโหมด S หรือ TV เหมาะสำหรับใช้ถ่ายภาพที่ต้องการคุม ความไวชัตเตอร์ โดยที่ผู้ถ่ายภาพไม่ต้องกังวลเรื่องรูรับแสงเพราะกล้องจะคำนวณให้โดยอัตโนมัติ โดยที่ Chris Gatcum. (2013). อธิบายว่าการถ่ายภาพแอคชั่นควรตั้งชัตเตอร์สปีดแบบต่อเนื่อง (ultra-shot shutter speed) เพื่อบันทึกภาพวัตถุที่มีความเร็วสูงหากคุณต้องการบันทึกรายละเอียดทั้งหมดอย่างรวดเร็วเช่น การปิกตีของนกจะกลายเป็นภาพเบลอได้อย่างรวดเร็ว หรือเวลาที่นักเทนนิสเล่นไม้ตีหรือนักกอล์ฟที่เล่นจังหวะของพวกเขาอาจเป็นไปอย่างรวดเร็วเท่า ๆ กัน

2. การถ่ายภาพกีฬากลางแจ้ง

การถ่ายภาพกีฬากลางแจ้ง ต้องอาศัยแสงจากธรรมชาติ การถ่ายภาพกีฬาเป็นการถ่ายภาพแอคชั่นรูปแบบหนึ่งซึ่งต้องใช้การตั้งสปีดชัตเตอร์ที่สูงตั้งแต่ 1/250 วินาที ขึ้นไป ขึ้นอยู่กับความเร็วของวัตถุ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

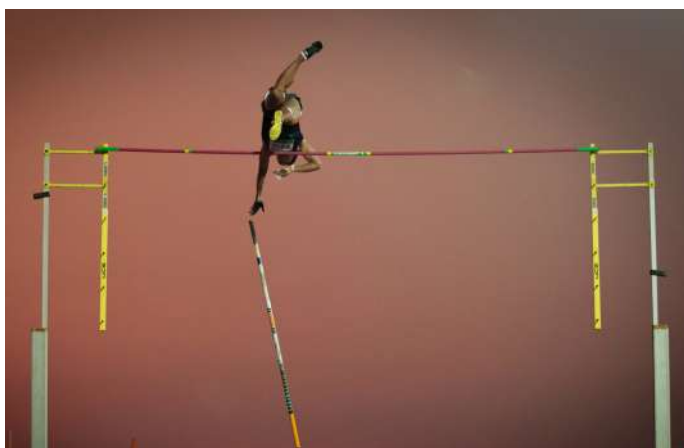
ภาพที่ 112 การแข่งกีฬากระโดดสูง

กล้อง Canon 7D, เลนส์ 50 มม., Shutter Speed 1/500, F-stop 8, ISO 200

การถ่ายภาพการแข่งขันกีฬากระโดดสูงช่างภาพต้องหามุมที่นักกีฬากระโดดและควรเป็นแอคชั่นที่เห็นหน้านักกีฬา ซึ่งสามารถเลือกมุมภาพได้ตั้งแต่ช่วงอบอุ่นร่างกายของนักกีฬา

ภาพที่ 113 การแข่งกีฬากระโดดค้ำถ่อ
กล้อง Canon 7D, เลนส์ 70-200 มม., Shutter Speed 1/2,000, F-stop 3.2, ISO 200

ภาพที่ 114 กระโดด
กล้อง Canon 7D, Shutter Speed 1/200, F-stop 2.8, ISO 1,600

ภาพที่ 115 ลงสู่พื้น
กล้อง Canon 7D, Shutter Speed 1/1,000, F-stop 4.5, ISO 200

สิ่งสำคัญสำหรับการถ่ายภาพกีฬาคือช่างภาพต้องเข้าใจกฎ กติกา เกมส์การแข่งขัน และช่างภาพต้องหมั่นกล้องในการถ่ายภาพเพื่อให้ได้แอคชั่นที่สามารถสื่อสารได้ เช่น เพื่อประกอบข่าว หรือเผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์

ภาพที่ 116 การแข่งกีฬาเรือคายัค ประเภทชายคู่
กล้อง Canon 7D, เลนส์ 70-200 มม., Shutter Speed 1/800, F-stop 2.8, ISO 100

การแข่งขันกีฬาเรือพาย สิ่งที่ช่างภาพต้องเตรียมตัวให้พร้อมคือเลนส์การถ่ายภาพระยะไกล รวมถึงหมวกสำหรับกันแดดของช่างภาพ

ภาพที่ 117 จักรยานทางไกล
กล้อง sony a7ii, เลนส์ 70-200 มม., Shutter Speed 1/250, F-stop 10, ISO 200

ช่างภาพต้องเตรียมพร้อมในถ่ายภาพภาพตลอดเวลา และหามุมมองในการถ่ายภาพ เพื่อสื่อสารเห็นความสวยงามของเส้นทาง เห็นบรรยากาศการปั่น

ภาพที่ 118 กีฬาเปตอง

กล้อง Canon 7D, เลนส์ 70-200 มม., Shutter Speed 1/640, F-stop 2.8, ISO 200

ภาพที่ 119 กรีฑา

กล้อง Nikon D70, Shutter Speed 1/8,000, F-stop 2.8, ISO 200

การถ่ายภาพกีฬาช่วงภาพต้องเลือกให้ความเร็วชัตเตอร์ที่สูงเพื่อหยุดการเคลื่อนไหวของวัตถุ ซึ่งโหมดการถ่ายภาพที่ควบคุมเฉพาะความเร็วชัตเตอร์จึงเหมาะที่จะใช้การถ่ายภาพกีฬา

ภาพที่ 120 กีฬาพื้นบ้าน วิ่งควาย

กล้อง Canon 7D, เลนส์ 70-200 มม., Shutter Speed 1/1,250, F-stop 6.3, ISO 400

ภาพที่ 121 การแข่งรถยนต์แรลลี่

กล้อง Canon 6D, เลนส์ 70-200 มม., Shutter Speed 1/2,000, F-stop 4, ISO 1000

เลนส์ที่เหมาะสมสำหรับถ่ายภาพกีฬา คือเลนส์ถ่ายภาพระยะไกลเพราะกีฬาช่าง

3. การถ่ายภาพกีฬาในร่ม

การถ่ายภาพกีฬาในร่มหรือการถ่ายภาพกีฬาในอาคาร สภาพแสงหรือความสว่างจะน้อยกว่าการถ่ายภาพกีฬากลางแจ้ง แต่ในส่วนของการปรับกล้องหรือโหมดในการถ่ายภาพไม่แตกต่างกัน เพียงแต่ช่างภาพต้องใช้ความไวแสงที่สูงเพื่อช่วยให้สามารถใช้ความเร็วชัตเตอร์ที่สูงขึ้นตามไปด้วย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาพที่ 122 กีฬาเทควันโด

กล้อง Canon 6D, เลนส์ 70-200 มม., Shutter Speed 1/250, F-stop 2.8, ISO 2,000

ภาพที่ 123 ตะหัว

กล้อง Canon 6D, Shutter Speed 1/160, F-stop 4.5,
ISO 2,500

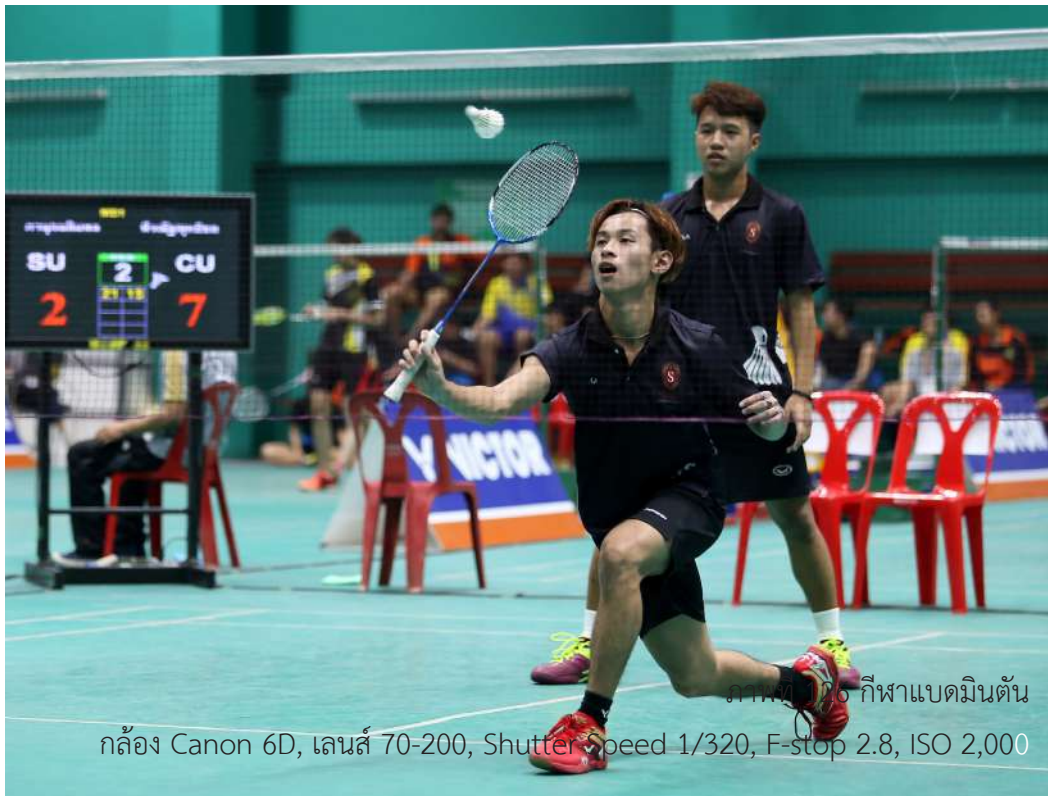
ภาพที่ 124 ถีบหน้า

กล้อง Canon 7D, Shutter Speed 1/250,
F-stop 3.2, ISO 2,000

ภาพที่ 125 กีฬาบาสเกตบอล

กล้อง Canon 6D, เลนส์ 70-200 มม., Shutter Speed 1/250, F-stop 2.8 ISO 2,000

ภาพที่ 126 กีฬาแบดมินตัน

กล้อง Canon 6D, เลนส์ 70-200, Shutter Speed 1/320, F-stop 2.8, ISO 2,000

ภาพที่ 127 กีฬามวยสากลสมัครเล่น

กล้อง Canon 6D, เลนส์ 17-35 มม., Shutter Speed 1/200, F-stop 4, ISO 4,000

ภาพที่ 128 กีฬายูโด 1

กล้อง Canon 6D, เลนส์ 70-200, Shutter Speed 1/80, F-stop 4, ISO 2,000

ภาพที่ 129 กีฬายูโด 2

กล้อง Canon 7D, Shutter Speed 1/640, F-stop 1.8,
ISO 500

ภาพที่ 130 กีฬายูโด 3

กล้อง Canon 7D, Shutter Speed 1/500, F-stop 5,
ISO 2,000

การแข่งขันกีฬาต่อสู้ ช่างภาพต้องรอจังหวะแอคชั่นของการแข่งขันให้ดี และเราไม่สามารถคาดเดาเหตุการณ์ล่วงหน้าได้ บางครั้งแอคชั่นที่เกิดขึ้นเพียงเสี้ยววินาที ข้อสำคัญอีกอย่างคือต้องศึกษากติกาของการแข่งขันกีฬาให้ดี

การถ่ายภาพในร่มหรือในพื้นที่ปิด ข้อควรระวังอย่างแรกคือห้ามใช้แฟลช และแสงไฟน้อยส่งผลทำให้ความเร็วชัตเตอร์ต่ำซึ่งจะให้ถ่ายภาพที่เคลื่อนไหวแอคชั่นของนักกีฬาไม่ชัด สามารถแก้ไขโดยการเพิ่มค่าความไวแสง ISO (กล้องถ่ายภาพบางตัวกลับค่า ISO สูงไปจะทำให้ภาพไม่คมชัด ดังนั้นควรศึกษาคุณสมบัติหรือความสามารถของกล้องที่เราใช้ให้ดี)

4. ความแตกต่างในการถ่ายภาพกีฬากลางแจ้งและในร่ม

ความแตกต่างในการถ่ายภาพกีฬากลางแจ้งและในร่มคือเรื่องของสภาพแสง การถ่ายภาพกีฬากลางแจ้งสภาพแสงจะมีให้ถ่ายมากกว่า และเราสามารถเลือกใช้ความเร็วชัตเตอร์สูงได้ และใช้ค่าความไวแสง (ISO) ที่ต่ำทำให้ภาพไม่แตก ซึ่งตรงกันข้ามการถ่ายภาพกีฬาในร่มสภาพแสงมีให้ถ่ายน้อยช่างภาพจำเป็นต้องใช้ค่าความไวแสง (ISO) ที่สูง ทำให้ภาพแตกไม่คมชัด และใช้ความเร็วชัตเตอร์ได้ต่ำ ทำให้ไม่สามารถหยุดการเคลื่อนไหวของวัตถุในจังหวะที่สำคัญได้

ข้อสำคัญอีกอย่างสำหรับการถ่ายภาพกีฬาคือต้องหามุมภาพหรือจุดยืนในการถ่ายภาพให้ดีเพื่อจะได้ภาพแอคชั่นที่เหมาะสมสำหรับการสื่อสารในแบบของกีฬา

ข้อควรระวังคือ การถ่ายภาพกีฬาช่างภาพจะไม่ใช้แฟลชโดยเด็ดขาด เนื่องจากแสงจากแฟลชจะรบกวนนักกีฬาขณะทำการแข่งขัน โดยเฉพาะช่างภาพที่ใช้โหมดออโต้เพราะกล้องจะปรับใช้แฟลชอัตโนมัติ ข้อควรระวังอีกอย่างคือการปรับระบบวัดแสงเพราะกล้องบางตัววัดแสงโดยการยิงแสงไปยังวัตถุที่ต้องการถ่ายซึ่งช่างภาพต้องคอยระวังและปิดระบบเหล่านี้ก่อนถ่ายภาพกีฬา

การถ่ายภาพกีฬาข้อสำคัญคือต้องใช้ความเร็วชัตเตอร์ที่สูงเพื่อหยุดการเคลื่อนไหวของคน วัตถุ ที่เคลื่อนที่ด้วยความเร็ว ซึ่งการกำหนดความเร็วชัตเตอร์ของกีฬาแต่ละประเภทแตกต่างกัน ไม่มีข้อกำหนดตายตัวซึ่งช่างภาพต้องคอยฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ ข้อระวังสำหรับการถ่ายภาพกีฬาที่สำคัญมากคือห้ามใช้แฟลชเด็ดขาดเพราะแสงแฟลชจะรบกวนสมาธิของนักกีฬา อีกทั้งควรปิดระบบแสงไฟสำหรับส่องวัดแสงสำหรับบางรุ่นด้วย และ โหมดการถ่ายภาพที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพกีฬา คือ โหมด S (Shutter Priority) สำหรับกล้อง Nikon และ โหมด TV สำหรับกล้อง Canon คือโหมดที่เรากำหนดความเร็วชัตเตอร์เอง โดยกล้องคำนวณรูรับแสงให้โดยอัตโนมัติ

กิจกรรมท้ายบท

1. ให้ผู้เรียนถ่ายภาพกลางกีฬา (Sport Photography) โดยแบ่งเป็นภาพกีฬากลางแจ้ง 2 ภาพ และภาพกีฬาในร่ม 2 ภาพ พร้อมอธิบายแนวคิดและเทคนิคการถ่ายภาพดังกล่าว
2. โหมดที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพกีฬา คือ โหมดใด และเพราะเหตุใด
3. จงอธิบายข้อแตกต่างการถ่ายภาพกีฬากลางแจ้ง และการถ่ายภาพกีฬาในร่ม
4. การถ่ายภาพกีฬาในร่มกรณีสภาพแสงน้อย เราควรปรับค่าในกล้องอย่างไรเพื่อใช้ความเร็วชัตเตอร์ให้สูงขึ้น
5. ควรใช้การโฟกัสอย่างไรในการถ่ายภาพกีฬา

บทที่ 7

การถ่ายภาพการแข่งขันรถยนต์ แรลลี่

การถ่ายภาพการแข่งขันรถยนต์ แรลลี่

(เนื้อหาบางส่วนในบทความวิชาการ ของณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง (2562). การถ่ายภาพการแข่งขันรถยนต์แรลลี่ กรณีศึกษาการแข่งขันรถยนต์แรลลี่ชิงถ้วย พระราชทานคิงส์คัพ ครั้งที่ 31. วารสารนิเทศสยามปริทัศน์, 18(2). 38-47.)

การถ่ายภาพเมื่ออาชีพช่างภาพต้องเรียนรู้เทคนิคการถ่ายภาพที่หลากหลายรูปแบบ ซึ่งช่างภาพที่ดีต้องสามารถประยุกต์ความรู้เทคนิควิธีการถ่ายภาพเพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่หลากหลายรูปแบบ ในส่วนของบทนี้จะแนะนำเทคนิคและกระบวนการการสร้างสรรค์งานภาพถ่ายการแข่งขันรถยนต์แรลลี่ ช่างภาพต้องมีการเตรียมความพร้อมดังนี้ 1) อุปกรณ์การถ่ายภาพ 2) สำนวนและศึกษาสภาพสนามแข่ง 3) การซ้อมถ่ายภาพในวันทดสอบสนาม นอกจากนี้มุมมองภาพที่ควรใช้ในการสื่อความหมายคือ ภาพพิธีเปิด ภาพมุมในมุมนอก ภาพรถกับบรรยากาศสนาม (Landscape) ภาพมุมตรงและมุมบน ภาพแสดงถึงความเร็วสูงของรถแข่ง ภาพล้อรถลอยจากพื้นสนาม ภาพแสดงถึงความดุเดือดของรถแข่ง ภาพการรับรางวัล และภาพทีมเซอร์วิต

1. ขั้นตอนการถ่ายภาพการแข่งขันรถยนต์แรลลี่

การถ่ายภาพการแข่งขันรถยนต์แรลลี่ ในการอบรมโครงการ Singha Action Photography Challenge 2018 เป็นการถ่ายภาพการแข่งขันรถยนต์ แรลลี่ชิงถ้วยพระราชทานคิงส์คัพ ครั้งที่ 31 จังหวัดสุพรรณบุรี มีกระบวนการในการสร้างสรรค์ผลงานดังนี้

1). การอบรม มีการอบรมเกี่ยวกับการถ่ายภาพแรลลี่โดยช่างภาพแอดคันอันดับหนึ่งของเมืองไทย คุณอนันต์ชัย จันทรัตน์ “อ้อ แอ็คชั่น” เป็นวิทยากรในการอบรมโดยสามารถสรุปสาระสำคัญในการถ่ายภาพแรลลี่ การถ่ายภาพการแข่งขันรถยนต์ เป็นงานถ่ายภาพที่ต้องใช้ประสบการณ์ การรอจังหวะภาพที่จะเกิดและการหาสถานที่เพื่อที่จะได้สร้างสรรค์ผลงาน โดยที่อนันต์ชัย จันทรัตน์ (2561) อธิบายการถ่ายภาพรถยนต์แรลลี่มีกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานดังนี้

1.1 เตรียมอุปกรณ์ “กล้อง” เตรียมอุปกรณ์การถ่ายภาพและเช็คสภาพกล้องให้พร้อมใช้งานเนื่องจากการถ่ายภาพรถแข่งช่วงภาพอาจต้องเจอสภาพอากาศที่ไม่คาดคิด เช่น ฝน ฝุ่น และควรมีอุปกรณ์ทำความสะอาดกล้องเบื้องต้น ผ้าเช็ดเลนส์ ที่เป่าลม ในกรณีต้องทำความสะอาดกล้อง

1.2. เลนส์ ควรมีเลนส์ให้ครบช่วงของการถ่ายภาพ ประกอบด้วย

- เลนส์มุมกว้าง 16-35 mm 17-40 mm หรือ 24-105 mm ซึ่งขึ้นอยู่กับอุปกรณ์ที่เราใช้

- เลนส์ซูมแคบ ระยะไม่ต่ำกว่า 200 mm ซึ่งเลนส์ทั้งสองรูปแบบช่วงภาพสามารถสร้างสรรค์ผลงานการถ่ายภาพแข่งรถได้

1.3 โหมดในการถ่ายภาพ ซึ่งสามารถใช้ได้ทั้ง “TV” “AV” หรือ Manual อยู่ที่ความถนัด ซึ่งแนะนำโหมด TV เพราะการถ่ายภาพรถที่วิ่งด้วยความเร็วการควบคุมความเร็วชัตเตอร์เป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งความเร็วชัตเตอร์สามารถสร้างสรรค์ให้รถวิ่งเร็วขึ้นหรือช้าลงได้

1.4 การใช้ความเร็วของชัตเตอร์ มีผลต่ออารมณ์ของภาพ สำหรับการเลือกใช้ความเร็วชัตเตอร์จะส่งผลต่อภาพถ่าย เช่น ช่วงภาพใช้ความเร็วชัตเตอร์ต่ำและใช้การแพนกล้องช่วยภาพที่ออกมารถจะดูวิ่งด้วยความเร็วมาก และการใช้ความเร็วชัตเตอร์สูงจะหยุดการเคลื่อนไหวของรถ

1.5 การเปิดรูรับแสงมีผลต่ออารมณ์ของภาพ การเปิดรูรับแสงกว้างภาพที่ได้ฉากหลังจะเบลอ และกรณีเปิดรูรับแสงแคบฉากหลังของภาพจะชัด ซึ่งขึ้นอยู่กับบริบทของภาพที่เราจะเลือกไปใช้ในการสื่อสาร หรือนำไปใช้งานต่อไป

1.6 การหาจุดยืนของช่วงภาพ สำหรับการหาจุดยืนในการถ่ายภาพของช่วงภาพสำคัญคือเรื่องของความปลอดภัย โดยมีหลักพื้นฐาน คือ การยืน- มุมในห่าง 3 เมตร - มุมนอกห่าง 10 เมตร “ในการยืนแต่ละจุดควรยืนโดยการจิกเท้าให้เป็นร่องเมื่อเกิดเหตุจะได้ติดตัวได้ไกล”

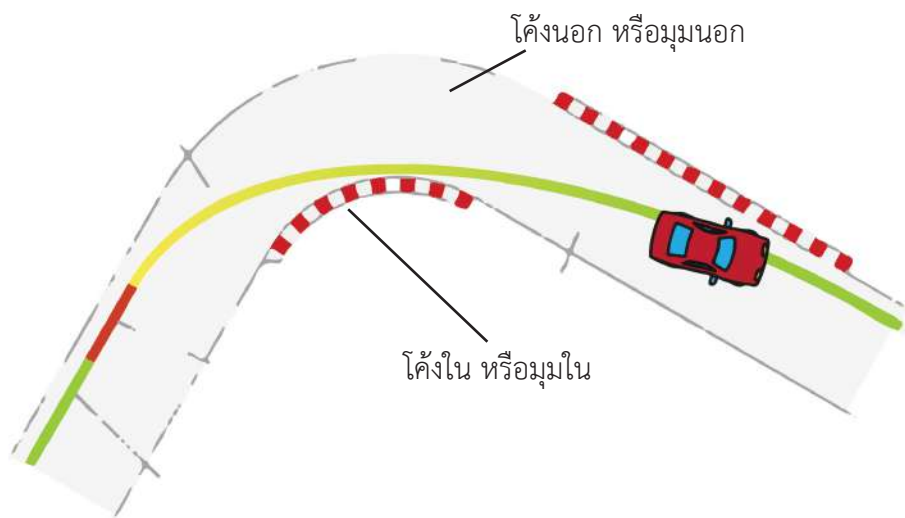
2). การสำรวจสนามแข่ง สำหรับการถ่ายภาพแรลลี่การสำรวจสนามแข่งเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับช่วงภาพ เพราะจะได้เห็นและเข้าใจในพื้นสนาม โค้งต่างๆ ซึ่งการแข่งแรลลี่ช่วงภาพจะไม่ทราบเส้นทางการวิ่งก่อนการแข่งขัน แต่จะทราบเพียงภาพรวมของสนาม ซึ่งสนามแรลลี่ที่อำเภอตอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี สนามขนาดใหญ่อยู่ในบริเวณเดียวกัน และวิทยากรจะแนะนำว่าตรงไหนช่วงภาพสามารถอยู่ได้ ตรงไหนอันตรายห้ามเข้า

3). การซ้อม ก่อนทำการแข่งขันทีมงานผู้จัดการแข่งขันจะเปิดโอกาสให้ทีมผู้แข่งขันได้เข้าทดสอบสนามก่อนทำการแข่งขัน ซึ่งเวลาดังกล่าวช่วงภาพควรต้องไปถึงสนามเพื่อศึกษาวิธีการวิ่งของรถ การเข้าโค้งแต่ละโค้ง เพื่อวางแผนการถ่ายภาพในวันแข่งขันจริง โดยจากการสำรวจพบว่าสนามจะมีฝุ่นจำนวนมากวิทยากรให้คำแนะนำว่าให้เช็ดทิศทางของลมให้ดีเพราะถ้าอยู่ใต้ลมจะรับฝุ่นเข้าไปเต็มๆ

2. เทคนิคถ่ายภาพการแข่งขันรถยนต์แรลลี่

ในการสร้างสรรค์การถ่ายภาพแรลลี่ช่างภาพควรมีการบันทึกภาพในมุมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้เพื่อจะได้สื่อสารได้ครบทุกอารมณ์ของงาน

1. ภาพมุมใน ภาพมุมนอก การถ่ายภาพรถแข่งภาพพื้นฐานที่ช่างภาพต้องบันทึกคือ ภาพมุมใน มุมนอก ซึ่งจะได้ภาพที่กำลังเข้าโค้ง ตัวอย่างภาพที่อธิบายมุมใน มุมนอก

ภาพที่ 131 ภาพแสดงโค้งใน และโค้งนอก

- มุมใน คือ โค้งที่ช่างภาพจะอยู่ด้านในของรถ ข้อสำคัญคือควรอยู่ห่างจากสนามประมาณ 3 เมตร ดังตัวอย่างภาพที่ 130

ภาพที่ 132 ภาพมุมใน

- **มุมมอง** คือโค้งที่ช่างภาพจะอยู่ด้านนอกของรถ ข้อสำคัญคือควรอยู่ห่างจากสนามห่าง 10 เมตร เพราะรถอาจหลุดโค้งและพุ่งเข้าหาช่างภาพได้ ดังตัวอย่างภาพที่ 131

กล้อง Canon 7D เลนส์ 70-200 มม. ISO 100 F-Stop 3.5 Shutter Speed 1/800

ภาพที่ 133 ตัวอย่างภาพมุมมอง

- **ภาพรถ + วิวทิวทัศน์** คือการถ่ายภาพรถแข่งพร้อมกับเห็นสนามแข่งในมุมกว้าง เพื่อสื่อสารถึงสนามมีความยากง่าย และสวยงามเพียงใด ตัวอย่างดังภาพที่ 5

กล้อง Canon 6D เลนส์ 16-35 มม. ISO 100 F-Stop 11 Shutter Speed 1/125

ภาพที่ 134 ตัวอย่างภาพรถ + วิวทิวทัศน์

- มุมตรง และมุมบน ภาพที่แสดงให้เห็นถึงรถวิ่งตรงๆ เข้าหากล้อง ซึ่งต้องใช้เลนส์ถ่ายภาพระยะใกล้ในการซูม และมุมบนที่เห็นการเคลื่อนไหวของรถทั้งคัน ดังตัวอย่าง

ภาพที่ 135 ตัวอย่างภาพมุมตรง

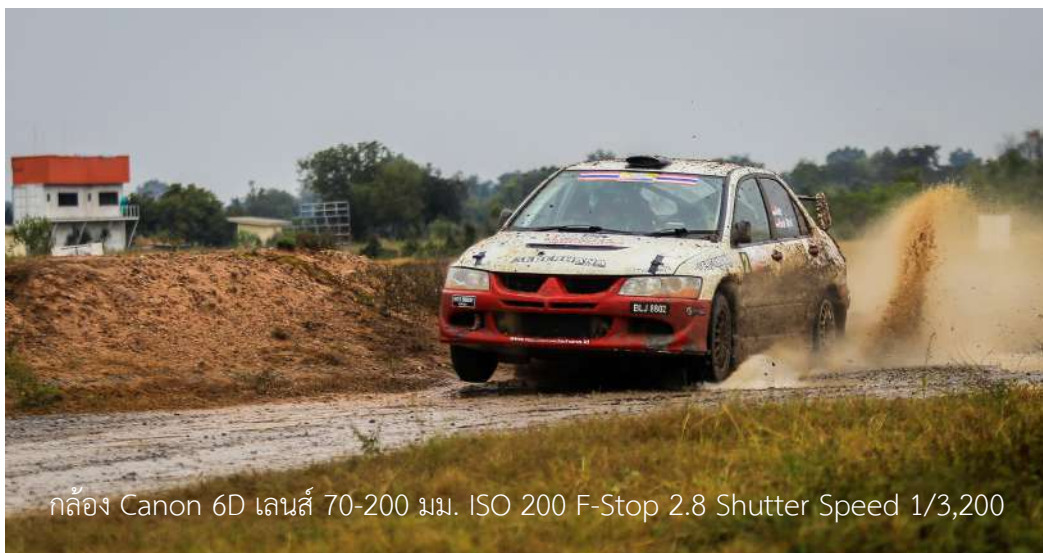
ภาพที่ 136 ตัวอย่างภาพมุมบน

- **ภาพแสดงถึงความเร็วสูง** การถ่ายภาพรถแข่งต้องถ่ายให้เห็นภาพที่สื่อความหมายถึงการใช้ความเร็วสูง ซึ่งเทคนิคที่นำมาใช้คือการถ่ายภาพแพนนิ่ง ดังตัวอย่าง

ภาพที่ 137 ตัวอย่างภาพแสดงถึงความเร็วสูง

- **ภาพล้อรถลอยจากพื้น** การถ่ายภาพล้อรถแข่งที่ลอยจากพื้นจะทำให้แอคชั่นของการแข่งรถ ซึ่งนักแข่งไม่ชอบให้ล้อลอยจากพื้นเพราะจะทำให้เขาทำความเร็วได้ช้าลง ดังตัวอย่าง

ภาพที่ 138 ตัวอย่างภาพล้อรถลอยจากพื้น

- ภาพแสดงถึงความดุดัน ภาพของรถที่แสดงถึงความดุดัน ที่วิ่งผ่านอุปสรรคต่างๆ เพื่อสื่อความหมายถึงการแข่งแรลลี่ที่ทรหด และความแกร่งของรถและนักแข่ง ดังตัวอย่าง

ภาพที่ 139 ตัวอย่างภาพแสดงถึงความดุดัน

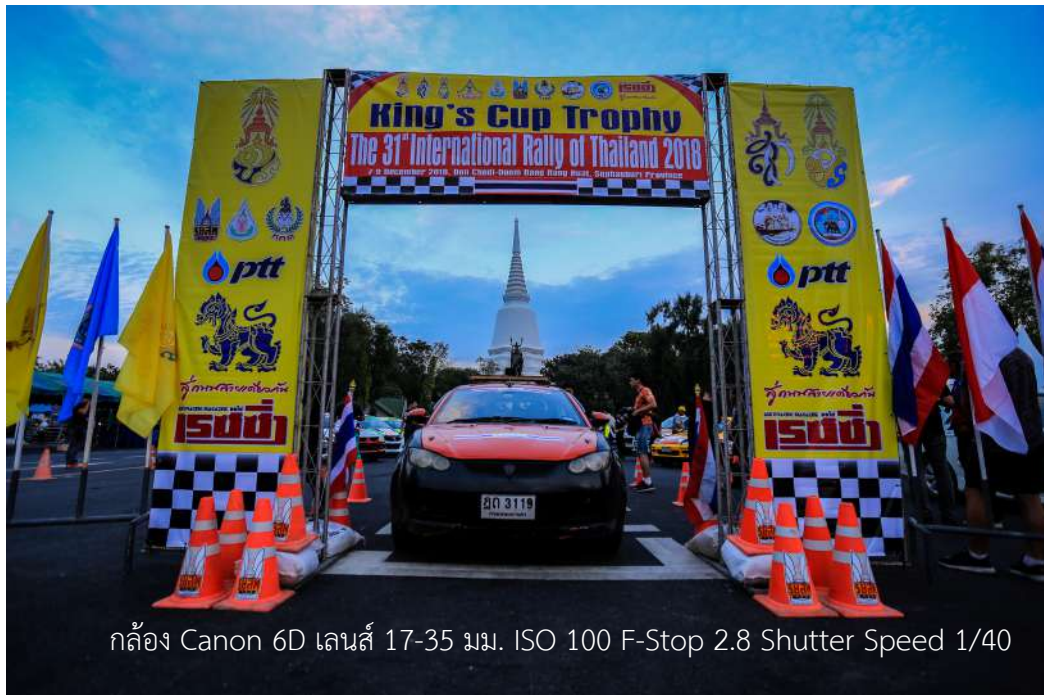
- ภาพการรับรางวัล ภาพบรรยากาศการรับรางวัลที่สื่อถึงการเฉลิมฉลองความสำเร็จของนักแข่ง

- ภาพทีมซ่อมบำรุง ภาพทีมงานเบื้องหลังการแข่งขันที่ถือว่ามีความสำคัญมากเพราะรถแข่งจะต้องอาศัยทีมงานที่อยู่เบื้องหลัง และการแข่งแรลลี่ทีมงานต้องมีการแก้ปัญหาอยู่ตลอดเวลา ดังตัวอย่าง

ภาพที่ 140 ตัวอย่างภาพทีมซ่อมบำรุง

- ภาพพิธีเปิด ก่อนการแข่งขันจะมีพิธีเปิดงานอย่างเป็นทางการ ช่างภาพควรเก็บภาพที่สื่อความหมายให้เห็นบรรยายของงาน ผู้สนับสนุน และสถานที่ของการจัดงาน ดังตัวอย่าง

กล้อง Canon 6D เลนส์ 17-35 มม. ISO 100 F-Stop 2.8 Shutter Speed 1/40

ภาพที่ 141 ภาพพิธีเปิดการแข่งขันอย่างเป็นทางการ

พิธีเปิดการแข่งขัน จุดสำคัญคือสัญลักษณ์ของสถานที่จัดการแข่งขัน ซึ่งสนามนี้คือดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี

3. สรุปการถ่ายภาพการแข่งขันรถยนต์แรลลี่

การสร้างสรรค์ผลงานการถ่ายภาพการแข่งขันรถยนต์แรลลี่ ช่างภาพต้องมีการเตรียมความพร้อมก่อนถ่ายภาพ เช่น การเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อม การศึกษาสภาพสนามแข่ง การสำรวจสนามแข่ง โดยภาพที่ใช้ในการสื่อสารการแข่งขันรถยนต์แรลลี่ ดังนี้

- ภาพมุมใน ภาพมุมนอก เพื่อสื่อความหมายให้เห็นถึงแอคชั่นการเข้าโค้งของรถแข่ง
- ภาพรถ+ภาพวิวทิวทัศน์ เพื่อสื่อความหมายถึงความยากและความสวยงามของสนามแข่ง

- ภาพมุมตรง และมุมบน เพื่อสื่อความหมายถึงการมุ่งหน้าของรถกับสภาพแข่ง
- ภาพแสดงถึงความเร็วสูง เพื่อสื่อความหมายถึงการวิ่งด้วยความเร็วสูง เทคนิคที่ใช้คือ

การถ่ายภาพแพนนิ่ง

- ภาพล้อรถลอยจากพื้น เพื่อสื่อความหมายแอคชั่นที่ลำบากของสนามแข่งแรลลี่
- ภาพแสดงถึงความดุเดือด เพื่อสื่อความหมายการแข่งขันแรลลี่ที่ทรหด และความแกร่งของรถและนักแข่ง

- ภาพการรับรางวัล เพื่อสื่อความหมายถึงการเฉลิมฉลองความสำเร็จของนักแข่งและทีมงาน
- ภาพทีมซ่อมบำรุง เพื่อสื่อความหมายถึงการทำงานเบื้องหลัง การเตรียมความพร้อมของรถ
- ภาพพิธีเปิด เพื่อสื่อความหมายให้เห็นบรรยายของงาน ผู้สนับสนุน และสถานที่ของการจัดงาน

การเลือกใช้ความเร็วชัตเตอร์ ในการเลือกใช้ความเร็วชัตเตอร์ไม่มีกฎตายตัวในการเลือกใช้ การเลือกใช้ความเร็วชัตเตอร์สูงทำให้ภาพหยุดนิ่ง ส่วนการเลือกใช้ความเร็วชัตเตอร์ช้า ภาพดูมีการเคลื่อนไหว ดังนั้นช่างภาพควรเลือกใช้ความเร็วชัตเตอร์ทั้งสองรูปแบบขึ้นอยู่กับความเร็วของรถ ดังตัวอย่างภาพที่ 140 และ ภาพที่ 141

ภาพที่ 142 การใช้ความเร็วชัตเตอร์สูง

ภาพที่ 143 การใช้ความเร็วชัตเตอร์ต่ำ

การหาจุดถ่ายภาพสำหรับช่างภาพเพื่อความปลอดภัยต้องทำการศึกษาสภาพสนามให้
ดีส่วนไหนยืนถ่ายได้ และส่วนไหนอันตรายควรหลีกเลี่ยง โดยมีหลักพื้นฐาน คือ การยืน มุมใน
ห่าง 3 เมตร และมุมนอกห่าง 10 เมตร “ในการยืนแต่ละจุดควรยืนโดยการจิกเท้าให้เป็นร่องเมื่อ
เกิดเหตุจะได้ติดตัวได้ไหล”

การถ่ายภาพให้เห็นความเร็วของรถ เทคนิคที่นำมาใช้คือการถ่ายภาพแพนนิ่ง โดยที่
การเลือกความเร็วชัตเตอร์ขึ้นอยู่กับความเร็วของรถ และความเร็วในการแพนกล้องของช่างภาพ
ในการแพนกล้องต้องย่อตัวและใช้สะโพกช่วยในการเหวี่ยงตัวจำให้แพนกล้องได้ทันรถวิ่ง

กิจกรรมท้ายบท

1. โหมดการถ่ายภาพที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพแข่งขันรถยนต์แรลลี่ คือโหมดใด
2. การใช้ความเร็วของชัตเตอร์ส่งผลต่ออารมณ์ของภาพ อย่างไร
3. การสำรวจสนามแข่งมีความสำคัญอย่างไร สำหรับการถ่ายภาพแข่งขันรถยนต์แรลลี่
4. จงอธิบายมุมภาพที่ใช้ในการสื่อสารสำหรับถ่ายภาพแข่งขันรถยนต์แรลลี่อย่างน้อย 4 มุมภาพ
5. ให้ผู้เรียนทดลองถ่ายภาพรถยนต์โดยใช้ความเร็วชัตเตอร์สูง และเทคนิคการแพนกล้อง

บทที่ 8

การถ่ายภาพกลางคืน

การถ่ายภาพกลางคืน (Night Photography)

การถ่ายภาพกลางคืนเป็นงานที่ทำหายอย่างมากสำหรับช่างภาพ ซึ่งในยุคสมัยของกล้องฟิล์มต้องใช้วิธีการจดเวลา จับเวลา ในการถ่ายแต่ละภาพ แต่ในยุคสมัยที่ถ่ายด้วยระบบดิจิทัลทำให้สามารถถ่ายภาพกลางคืนได้ง่ายมากขึ้น ซึ่งกล้องบางประเภทอาจถ่ายภาพได้สวยในเวลากลางวัน แต่พอนำมาถ่ายภาพกลางคืนหรือภาพที่สภาพแสงน้อยอาจทำให้ช่างภาพปวดหัวไม่น้อย โดยที่ Gabriel Biderman & Tim Cooper. (2557). อธิบายแนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายภาพกลางคืนไว้ว่า “การถ่ายภาพเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับแสง และกล้องก็คือเครื่องมือบันทึกแสงของเรา เวลากดปุ่มชัตเตอร์บนตัวกล้อง เช่น เซอร์ของกล้องจะโดนแสง บางครั้งภาพที่ได้อาจสว่างเกินไป แต่บางครั้งมืดไป การกำหนดปริมาณแสงให้พอดีจึงเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การเป็นช่างภาพที่เก่ง 3 ปัจจัยหลัก ที่มีผลต่อการเปิดรับแสง ได้แก่ ISO รูรับแสง และความเร็วชัตเตอร์” ดังนั้นในการถ่ายภาพกลางคืนควรมีการเตรียมการ ดังนี้

1. อุปกรณ์ในการถ่ายภาพกลางคืน

อุปกรณ์นับว่ามีความจำเป็นมากในการถ่ายภาพในเวลากลางคืน เพราะถ้าลืมเราอาจเสียโอกาสหรือไม่ได้ภาพที่เราต้องการ

1.1 ขาตั้งกล้อง เพราะการถ่ายภาพในเวลากลางคืนเราจะใช้ความเร็วชัตเตอร์ช้า ดังนั้นกล้องต้องตั้งอยู่บนขาตั้งกล้องเพื่อไม่ให้เกิดการสั่นไหวในเวลารับภาพ และขาตั้งกล้องต้องมีความแข็งแรง สามารถปรับทิศทางได้หลากหลายรูปแบบ

1.2 เลนส์ ช่างภาพต้องเตรียมเลนส์ในการถ่ายภาพให้เหมาะสมกับงานที่จะถ่ายภาพ เช่น ต้องการถ่ายดวงจันทร์ในวันที่พระจันทร์เต็มดวงควรใช้เลนส์ถ่ายภาพระยะไกล ถ่ายภาพดาวตกควรใช้เลนส์ถ่ายภาพมุมกว้าง เป็นต้น

1.3 กล้อง กล้องที่ใช้ในการถ่ายภาพกลางคืนที่ดีควรมีระบบเปิดชัตเตอร์ค้าง (หมายถึงการเปิดรับแสงของกล้องเป็นเวลานาน) กล้องบางตัวใช้ชัตเตอร์บี กล้องบางตัวเรียกว่าชัตเตอร์ที

1.4 ไฟส่องสว่าง ในเวลากลางคืนไฟฉายเป็นตัวช่วยที่ดี เพื่อให้เราเห็นวัตถุชัดเจนและง่ายต่อการโฟกัสของกล้อง อีกทั้งยังช่วยสร้างฉากหน้าในภาพถ่ายทำให้ภาพมีองค์ประกอบอื่นที่น่าสนใจ

1.5 รีโมท หรือ สายลั่นชัตเตอร์ เมื่อเปิดความเร็วชัตเตอร์เป็นเวลานานในการถ่ายภาพกลางคืนที่ใช้แสงน้อยเมื่อกำลังมีการเคลื่อนไหวเพียงเล็กน้อยภาพที่ได้ก็เบลอได้ทางแก้ปัญหาอีกวิธีหนึ่งเมื่อตั้งค่าการถ่ายภาพกลางคืนการใช้รีโมทช่วย

2. การตั้งค่ากล้องให้พร้อมสำหรับการถ่ายภาพกลางคืน

การตั้งค่ากล้องสำหรับถ่ายภาพในช่วงกลางคืน การตั้งค่าต้องพอดีกับแสงซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา โดยมีสิ่งที่ควรคำนึงถึงเวลาตั้งค่าถ่ายรูปตอนกลางคืน ดังนี้

2.1 โหมดการถ่ายภาพ สำหรับการถ่ายภาพกลางคืนแนะนำให้ใช้ โหมดแมนนวล (Manual Mode) ถ่ายภาพได้ตามสภาพแสง และภาพที่เราต้องการอยากได้ โดยที่ Michael Gabriel. (2017). อธิบายไว้ว่า “การใช้โหมดนี้ทำให้เราปรับตั้งค่าให้เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ที่ และต้องปรับแต่ละค่าอย่างอิสระ ปกติแล้วเวลาใช้โหมดอัตโนมัติมัน กล้องเขาแค่คำนวณค่าแสงที่พอดีให้ แต่ในการถ่ายภาพกลางคืน แหล่งกำเนิดแสงก็อยู่ในจุดที่ต่างกัน และอาจจะมีสีของที่แตกต่างกันด้วย ทำให้เวลาถ่ายภาพด้วยโหมดอัตโนมัติใด ๆ ก็ตาม จะทำให้เราควบคุมภาพที่ออกมาได้ยาก” ดังนั้นก่อนถ่ายภาพกลางคืนช่างภาพต้องฝึกการปรับกล้องโดยใช้โหมดแมนนวลให้มีความชำนาญ

2.2 ความเร็วของชัตเตอร์ (Shutter Speed) การถ่ายภาพช่วงกลางคืนการตั้งค่าความเร็วของชัตเตอร์เร็วหรือช้าจะส่งผลต่อภาพที่ได้ เช่น การใช้ความเร็วชัตเตอร์ช้าภาพที่ได้จะเป็นเส้นของแสงไฟและทำให้ภาพดูสวยงาม ซึ่งการเลือกใช้ความเร็วชัตเตอร์ขึ้นอยู่กับสภาพแสงแต่ละพื้นที่

2.3 การเปิดค่ารูรับแสง (Aperture) เมื่อใช้ความเร็วชัตเตอร์ต่ำแล้ว ก็มาตั้งค่ารูรับแสงให้แคบ แต่ถ้าต้องการจับภาพให้เร็วขึ้น ก็ให้ใช้ความเร็วชัตเตอร์เร็วขึ้น แล้วก็ต้องตั้งค่ารูรับแสงกว้างเพื่อให้แสงเข้าได้มากขึ้น แต่ทั้งนี้การตั้งค่ารูรับแสงขึ้นอยู่กับว่าเราอยากได้ภาพถ่ายแบบไหน

2.4 ค่าความไวแสง ISO มีผลต่อภาพเมื่อถ่ายภาพในช่วงเวลากลางคืนที่มีแสงเยอะ จะใช้ค่า ISO น้อย คือ 100 - 200 แต่เมื่อถ่ายภาพในช่วงกลางคืน จะต้องเพิ่มค่า ISO ให้สูงขึ้น ขึ้นอยู่กับสภาพท้องฟ้าในคืนนั้น ในกรณีที่ถ่ายภาพโดยไม่มีขาตั้ง ก็อาจจะต้องใช้ ISO สูง ๆ เพื่อให้สามารถใช้ความเร็วชัตเตอร์เร็วพอที่เราจะสามารถถือกล้องถ่ายด้วยมือเปล่าและไม่เกิดการสั่นไหวได้ แต่ในกรณีที่มิขาตั้งกล้องก็ใช้ ISO น้อย เพื่อความคมชัดของภาพ

2.5 ระบบโฟกัส การโฟกัสในการถ่ายภาพกลางคืนซึ่งสภาพแสงน้อยมากแนะนำให้ระบบโฟกัสแบบแมนนวล คือช่างภาพปรับโฟกัสเองโดยให้เลือกโฟกัสที่วัตถุ เช่น ตึก ถนน ที่อยู่ในเฟรมภาพที่เราต้องการถ่ายภาพ

3. เทคนิคถ่ายภาพกลางคืน

การถ่ายภาพกลางคืนข้อสำคัญคือการเตรียมอุปกรณ์ เลือกสถานที่ และตั้งค่ากล้อง
สามารถนำเทคนิคเรานี้ไปปรับใช้ในการถ่ายภาพกลางคืนได้

3.1 ถ่ายภาพโดยเปิดรูรับแสง (F-stop) กว้าง การถ่ายภาพโดยใช้รูรับแสงที่
กว้างจะช่วยให้ภาพที่สปีดชัตเตอร์สูง ปรับใช้ในกรณีไม่มีขาตั้งกล้อง

ภาพที่ 144 พระเมรุมาศในหลวงรัชกาลที่ 9

Canon 6D, ISO 800, F-stop 2.8, Shutter Speed 1/80

ตัวอย่างภาพถ่ายกลางคืนที่เปิดรูรับแสงกว้าง ไม่ใช้ขาตั้งกล้องเนื่องจากความเร็วชัตเตอร์
ยังสูงสามารถถือด้วยมือเปล่าได้

ภาพที่ 145 เจ้าพระยายมราชตรี

Canon 7D, ISO 200, F-stop 5, Shutter Speed 1/4

ใช้ขาตั้งกล้องเนื่องจากความเร็วชัตเตอร์ช้า

ภาพที่ 146 กรุงเทพฯ

การจัดวางองค์ประกอบภาพมีความสำคัญเสมอสำหรับการถ่ายภาพ ภาพนี้ใช้การจัดองค์ประกอบพื้นฐานคือกฎสามส่วน (ท้องฟ้า 1 ส่วน และตึกอาคาร 2 ส่วน)

3.2 ถ่ายภาพโดยเปิดรูรับแสง (f-stop) แคบ การถ่ายภาพกลางคืนโดยเปิดรูรับแสงแคบจะทำให้ภาพที่ได้เกิดการเคลื่อนไหวเป็นแนวของแสงไฟราบบนทึกภาพ และทำให้เกิดไปเป็นแฉก ดังตัวอย่างดังนี้

ภาพที่ 147 ภาพอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย ใช้รูรับแสงแคบ
การเปิดรูรับแสงแคบจะส่งผลให้ไฟที่อยู่ในภาพเป็นแฉก และไฟรถที่วิ่งผ่านจะเป็นเส้นแสงสีของไฟรถ

ภาพที่ 148 เวียนเทียนพุทธมณฑล ใช้รูรับแสงแคบ

ภาพที่ 149 งานวัด ตัวอย่างการใช้รูรับแสงแคบ

การใช้ความเร็วชัตเตอร์ที่ช้าในการถ่ายภาพกลางคืนวัตถุที่ผ่านเข้ามาในกล้องที่มีความเร็วมากกว่าความเร็วชัตเตอร์ของกล้องที่ตั้งไว้จะเกิดการพลา้มัวตัวตั้งอย่างคนเดินในภาพที่ 147

3.3 โฟกัสวัตถุระยะไกล (Focus infinity) เทคนิคการโฟกัสสำหรับถ่ายภาพกลางคืน วัตถุที่อยู่ไกลนั้น Christina Harman. (2017). อธิบายไว้ว่า “ในตอนกลางคืน วัตถุที่อยู่ไกลออกไป อย่างเช่นเพื่อกเขา หรือดาว ทำให้เราโฟกัสได้ยากขึ้น ให้ตั้งกล้องบนขาตั้งกล้อง แล้วเปลี่ยนมาใช้ โฟกัส Manual จะดีกว่า หมุนวงแหวนโฟกัสไปที่ Infinity ให้ทดสอบดูด้วยการเปิดค่า ISO สูง ๆ ร่วมกับการใช้รูรับแสงแคบ ๆ เพื่อให้เกิดระยะชัดที่ครอบคลุมทั้งภาพแล้วตั้งความเร็วชัตเตอร์ ให้เร็วก่อน เพื่อที่ว่าเราจะได้ไม่ต้องเสียเวลารอภาพยาวนานๆ และดูว่าภาพที่ถ่ายได้เป็นอย่างไร จากนั้นถึงค่อยปรับลดค่า ISO กับค่ารูรับแสงตามที่ต้องการ และปรับความเร็วชัตเตอร์ให้มากขึ้น”

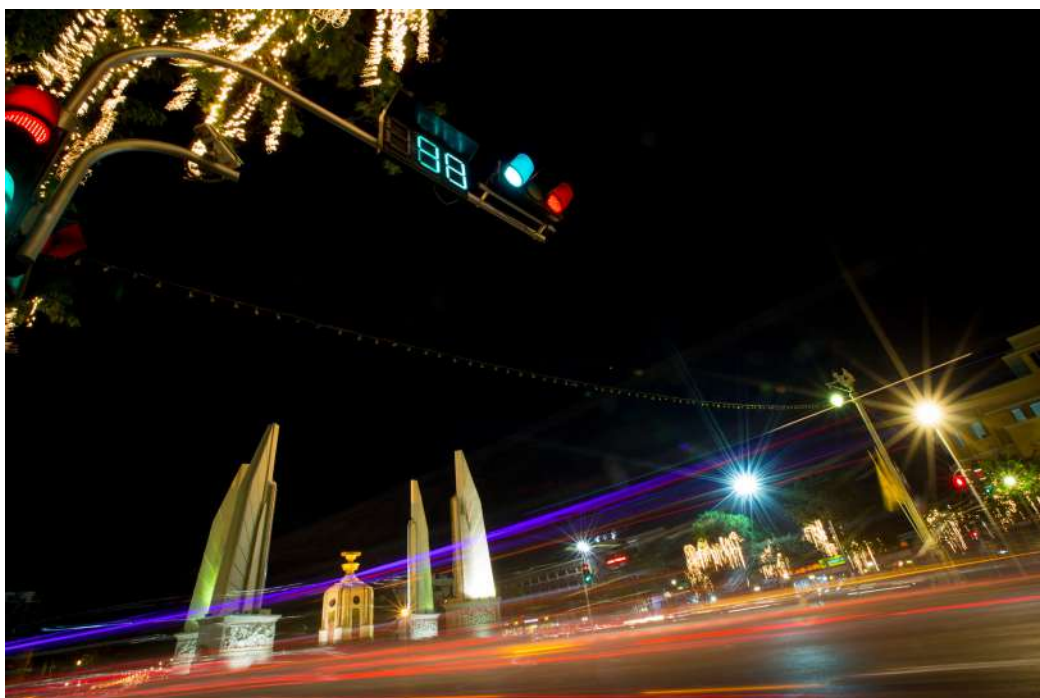
3.4 เทคนิคการใช้ฉากหน้า (Foreground) การใช้ฉากหน้าสามารถนำมาปรับมาใช้ใน การถ่ายภาพกลางคืนเพื่อให้ภาพดูมีมิติมากขึ้น โดยที่ ปิยะฉัตร แกทหลง (2562). อธิบายไว้ว่า “ฉากหน้าหมายถึง สิ่งที่อยู่ใกล้มุมมองมากที่สุดโดยมากแล้วมักจะอยู่ที่พื้น มันอาจจะเป็นโซดหิน ร้วลายของชายหาด ใบไม้ดอกไม้ หรือแม้กระทั่งเงาที่ทอดยาวลงสู่พื้น” และ Christina Harman. (2017). อธิบายไว้ว่า “เป็นเรื่องธรรมดากับการโฟกัสเฉพาะท้องฟ้า แต่บางทีก็ต้องทำให้ภาพ น่าสนใจ นั่นคือเทคนิคการถ่ายฉากหน้า (Foreground) โดยมีองค์ประกอบอยู่หน้าฉาก สิ่งที่ต้องระวังคือไม่ให้ฉากหน้าเด่นกว่าฉากหลังที่เรา กำลังเล่าเรื่องราวของภาพ จริงๆแล้วฉากหน้า คือหัวใจสำคัญของการถ่ายภาพด้วยเลนส์มุมกว้าง มันเป็นพระเอกในการสร้างมิติให้กับภาพและ ช่วยทำให้ภาพดูไม่แบน” ซึ่งเราสามารถนำฉากหน้ามาเป็นองค์ประกอบหนึ่งสำหรับการถ่ายภาพกลางคืน

ภาพที่ 150 การถ่ายภาพกลางคืนโดยใช้คนเป็นฉากหน้า
Canon 6D, ISO 100, F-stop 18, Shutter Speed 30 sec

ภาพที่ 151 การถ่ายภาพกลางคืนโดยใช้กิ่งไม้ และพื้นถนนเป็นฉากหน้า
Canon 5D, ISO 125, F-stop 20, Shutter Speed 13 sec

ภาพที่ 152 การถ่ายภาพกลางคืนโดยเสาสัญญาณไฟจราจรเป็นฉากหน้า
Canon 6D, ISO 100, F-stop 22, Shutter Speed 25 sec

4. ข้อแตกต่างสำหรับการเปิดรูรับแสงในการถ่ายภาพกลางคืน

ข้อแตกต่างสำหรับการถ่ายภาพกลางคืนโดยการเปิดรูรับแสงแคบ กับการเปิดรูรับแสงกว้างของเลนส์ของดวงไฟ เปิดรูรับแสงกว้างไฟจะเป็นเป็นแสงดวงไฟจะเป็นแสงนวล ๆ ตรงกันข้าม เปิดรูรับแสงแคบดวงไฟจะเป็นแสง ดังภาพตัวอย่าง

A Canon 6D, ISO 100, F-stop 22, Shutter Speed 1 sec

B Canon 6D, ISO 200, F-stop 2.8, Shutter Speed 1/60

ภาพที่ 153 ภูเขาทอง

ความแตกต่างของการเปิดรูรับแสงให้สังเกตดวงไฟด้านบนของภาพ

A Canon 6D, ISO 100, F-stop 18, Shutter Speed 30 sec

B Canon 6D, ISO 1,000, F-stop 2.8, Shutter Speed 1/10

ภาพที่ 154 วัด

A Canon 6D, ISO 100, F-stop 22, Shutter Speed 30 sec

B Canon 6D, ISO 1,000, F-stop 6.3, Shutter Speed 1 sec

ภาพที่ 155 อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย

5. การถ่ายภาพพลุ

ความสวยงามของพลุเวลาจุดเนื่องในงานเฉลิมฉลองต่าง ๆ เช่นงานฉลองปีใหม่ เทศกาลลอยกระทง ความสวยงามเหล่านั้น มีคนจำนวนไม่น้อยอยากบันทึกภาพแห่งความประทับใจไว้ดูหรือส่งต่อให้เพื่อน ๆ ซึ่งการจะถ่ายภาพพลุได้นั้นช่างภาพต้องอาศัยเทคนิคและความชำนาญเฉพาะตัว รวมทั้งวิธีการเลือกสถานที่ถ่ายภาพพลุก็มีส่วนสำคัญอย่างมากต่อการได้ภาพที่สวยงาม การเตรียมตัวสำหรับถ่ายภาพพลุมีดังนี้

5.1. การเตรียมตัวสำหรับถ่ายภาพพลุ

- **กล้อง** เตรียมกล้องให้พร้อมสำหรับการถ่ายภาพกลางคืน โดยใช้ระบบการถ่ายภาพด้วย Shutter “B” (Bulb)
- **เลนส์** ในการเลือกเลนส์ให้เราศึกษาจุดที่เราจะไปยืนถ่ายภาพ ซึ่งแต่ละพื้นที่ที่ใช้เลนส์แตกต่างกัน บางสถานที่อาจให้เลนส์มุมกว้าง บางพื้นที่อาจต้องใช้เลนส์มุมแคบ
- **ขาตั้งกล้อง** จำเป็นมากสำหรับการถ่ายภาพพลุเพราะเราใช้ความเร็วชัตเตอร์ต่ำไม่สามารถถือกล้องด้วยมือเปล่าถ่ายภาพได้
- **สายลั่นชัตเตอร์** สำหรับการกดชัตเตอร์ที่ง่ายและรวดเร็วในการถ่ายภาพพลุ เพราะบางครั้งพลุจุดเป็นชุดเราอาจกดชัตเตอร์ไม่ทัน หรือภาพอาจจะสั่นไหวได้จากการกดชัตเตอร์แบบปกติ
- **ไฟฉาย** พกติดตัวในกรณีที่เราไปถ่ายในพื้นที่มืดไว้ส่องดูการตั้งค่าของกล้อง ซึ่งส่วนใหญ่แล้วพลุจะจุดกันในช่วงเวลาตึก

5.2 เทคนิคการถ่ายภาพพลุ

การถ่ายภาพพลุสำหรับเริ่มต้นหรือระดับมืออาชีพร่างเราสามารถใช้ในการตั้งค่าของกล้องถ่ายภาพ โดย ปิยะฉัตร แก่หลง. (2562). ได้แนะนำเทคนิคการถ่ายภาพพลุไว้ ดังนี้ “วิธีการตั้งค่ากล้องเพื่อถ่ายภาพพลุสำหรับผมมีสองแบบครับ

แบบที่ 1 “Basic”

Mode “M”
Speed shutter : 8 sec
Aperture : F/16
ISO: 200

แบบที่ 2 “Advance”

Shutter “B” (Bulb)
Aperture : F/16
ISO : 200

ทั้งสองแบบนี้ไม่มีแบบไหนดีกว่าหรือเก่งกว่ากัน ผมเองก็ใช้วิธีแบบ Basic อยู่บ่อย ๆ แบบ Basic กดชัตเตอร์เมื่อเห็นลูกพลุวิ่งขึ้นจากฐานยิง โดยมากแล้ว 8 วินาทีมันก็จะเป็ระยะเวลาที่ลูกพลุแตกตัวจนสุด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าเราเริ่มกดช้าหรือเร็วแค่ไหน ข้อดีคือไม่ยุ่งยากวุ่นวาย ถ่ายสบาย ๆ กดเพลิน ๆ มีโอกาสได้ภาพมาก ข้อเสียคือเรายกเลิกไม่ได้จนกว่าจะครบ 8 วินาที อาจจะไม่ได้จังหวะอย่างที่ตั้งใจ เช่น พลุลูกใหม่ที่ขึ้นมาหลังจากกลั่นชัตเตอร์ไปแล้วดูน่าสนใจมากกว่า

แบบ Advance ที่ใช้ shutter “B” มันคือโหมดที่เรากดปุ่มชัตเตอร์ค้างไว้ มันจะเปิดรับแสงอยู่อย่างนั้นจนกว่าเราจะปล่อยปุ่ม ซึ่งแนะนำให้ใช้ร่วมกับสายลั่นชัตเตอร์ วิธีนี้จะต้องการประสบการณ์เยอะหน่อย เราต้องมีสมาธิต่อการกด-ปล่อยและต้องดูจังหวะให้เก่งมาก ๆ เพราะถ้าคุณกดแช่นานเกินไปเปิดรับแสงมากเกินไปภาพก็อาจจะโอเวอร์ได้ง่าย หรือปล่อยเร็วเกินไปภาพก็อันเดอร์(มืด)ได้อีก บางทีตื่นเต้นลนลานซะจนลืมกดลั่นปล่อยก็มี นั่นละครับข้อเสียของวิธีนี้ ส่วนข้อดีก็คือมีโอกาสได้ลูกพลุในจังหวะที่ยากได้มากกว่าเพราะกดปล่อยได้ตลอดเวลา

ถ้าไม่เกาเกมส์พอก็อาจจะได้ภาพเสียเยอะกว่าภาพดีครับ

สำหรับมือใหม่แนะนำให้ใช้วิธี Basic มีโอกาสได้ภาพดีมากกว่า

- ถ้ามีระบบ “กันสั่น” ไม่ว่าจะอยู่ที่กล้องหรือเลนส์ ให้ปิดมันครับ ไม่อย่างนั้นมันจะเป็นตัวการทำให้ภาพสั่นเสียเอง
- ระบบโฟกัสใช้แบบ “Manual” หมุนโฟกัสไปตำแหน่งที่ฐานปล่อยพลุ ไม่ใช่ระบบออโต้โฟกัสเพราะมันไม่เวิร์คอย่างแรง
- และที่สำคัญ ปิดระบบ “Long Exposure Noise Reduction” ซึ่งมันจะประมวลผลภาพหลังจากชัตเตอร์ปิดแล้วเท่ากับเวลาที่เปิดไปโดยที่กล้องจะทำอะไรต่อไม่ได้ ถ่ายก็ไม่ได้ เช่น ถ่ายไปแปดวิก็ต้องรอไปอีกแปดวินาที ดังนั้นปิดมันซะ

ที่เหลือคือจังหวะการลั่นชัตเตอร์ของเรา จุดนี้สำคัญแต่ข้อนี้เรามีโอกาสแก้ตัวเยอะ เพราะพลุยิงหลายรอบ ผมเชื่อว่ามีโอกาสแก้ไขและได้ภาพดี ๆ อยู่ไม่น้อยครับ อุปสรรคสำคัญอย่างหนึ่งของพลุไม่ว่าจะเป็นการชมหรือถ่ายภาพ (โดยเฉพาะอย่างหลัง) ก็คือ “ควั่น” ซึ่งมันเป็นสิ่งที่ย่อมจะมาพร้อมพลุแน่นอน ควั่นทำให้ภาพถ่ายพลุดูด้อยลง การตกแต่งภาพเพื่อแก้ไขก็ยุ่งยากมากหรือบางทีก็อาจจะทำไม่ได้ ควั่นทำให้การหายใจของเราลำบาก และถ้ามันเยอะมากเราไม่สามารถห้ามพลุไม่ให้มีควั่น แต่เราสามารถเลือกจุดที่หลีกเลี่ยงได้ ซึ่งสำหรับเรื่องนี้แล้ว “ทิศทางลม” มีส่วนอย่างมากครับ นักถ่ายภาพพลุที่มีประสบการณ์สูงๆ หน่อยเค้าก็จะไม่ได้ดูแค่เรื่องของมุมเพียงอย่างเดียว แต่จะพิจารณาเรื่องนี้ด้วย มุมสวยแต่เจอควั่นยังแย่กว่ามุมธรรมดาที่ควั่นน้อยกว่าซะอีก”

จากที่กล่าวข้างต้นเป็นคำแนะนำของช่างภาพมืออาชีพระดับต้น ๆ ของประเทศไทยที่ก๊ิก “ปิยะฉัตร แก่หลง” ซึ่งผู้เขียนได้มีโอกาสไปอบรมและศึกษาเทคนิคการถ่ายภาพพลุจากพี่ก๊ิกมา และได้นำมาทดลองถ่ายภาพพลุตามคำแนะนำพบว่าเทคนิคดังกล่าวทำให้เราถ่ายภาพพลุได้แน่นอน ดังภาพตัวอย่าง

ภาพที่ 156 พลุพื้ทยา 1

Canon 6D, ISO 100, F-stop 16, Speed shutter 4 sec., Lens 50 mm.

ภาพที่ 157 พลุพื้ทยา 2

Canon 6D, ISO 100, F-stop 4.5, Speed shutter 3.1 sec. , Lens 35 mm.

ภาพที่ 158, 159 พลุปีใหม่สะพานตากสิน

ภาพที่ 160 ฉลองปีใหม่

การถ่ายภาพพลุช่วงภาพต้องมองหาฐานจุดพลุว่าอยู่ตรงไหน และเลือกที่จะโฟกัสตรงบริเวณนั้นและเลือกใช้ระบบแมนนวลในการโฟกัส ขอแนะนำว่าให้ทำการตั้งกล้องเพื่อเตรียมถ่ายภาพตั้งแต่ช่วงหัวค่ำที่มีแสงสว่างมากพอให้การมองเห็นตำแหน่งที่จะโฟกัส เพราะถ้ารอถึงเวลาพลุจุดช่วงภาพอาจจะโฟกัสไม่ได้ภาพที่ได้มาก็คะเบลอ

ภาพที่ 161 พลุปีใหม่

การถ่ายภาพกลางคืนสิ่งสำคัญอย่างมากคือการเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมโดยเฉพาะอย่างยิ่งขาตั้งกล้องจะต้องมี และการถ่ายภาพกลางคืนเทคนิคการเปิดรับแสงแคบและรับแสงกว้างทำให้ได้ภาพที่ต่างกัน กล่าวคือการถ่ายภาพกลางคืนการเปิดรับแสงกว้างของแฉกของดวงไฟ เปิดรับแสงกว้างไฟจะเป็นเป็นแฉกดวงไปจะเป็นแสงนวล ๆ ตรงกันข้าม เปิดรับแสงแคบดวงไฟจะเป็นแฉก และการเปิดรับแสงจะส่งผลต่อความเร็วชัตเตอร์การเปิดชัตเตอร์ชั่วขณะที่เข้ามาในกล้องก็จะพลาบวหรือเป็นเส้นแสงไฟ

การถ่ายภาพพลุ หลักสำคัญอย่างยิ่งคือการตั้งค่ากล้อง การเปิดรับแสง และการรอจังหวะเพื่อเปิดชัตเตอร์ในจังหวะที่พลุลอยขึ้นบนฟ้า สำหรับการโฟกัสในการถ่ายภาพพลุคือต้องโฟกัสที่ฐานจุดพลุ ดังนั้นช่างภาพต้องสังเกตหรือหาฐานจุดพลุให้เจอก่อนตั้งกล้องถ่ายภาพ

กิจกรรมท้ายบท

1. จงอธิบายวิธีการตั้งค่ากล้องสำหรับการถ่ายภาพกลางคืนมีลักษณะ อย่างไร
2. อุปกรณ์ที่ต้องใช้สำหรับการถ่ายภาพกลางคืนมีอะไรบ้าง
3. ให้ผู้เรียนถ่ายภาพกลางคืนโดยภาพแรกให้เปิดรับแสง F-Stop 4 และภาพที่สองให้เปิดรับแสง F-Stop 22
4. ให้ผู้เรียนถ่ายภาพกลางคืนโดยให้มีฉากหน้าเป็นองค์ประกอบ
5. การตั้งค่ากล้องที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพพลุมีลักษณะ อย่างไร
6. สายลั่นชัตเตอร์ มีความสำคัญอย่างไรสำหรับการถ่ายภาพกลางคืน และการถ่ายภาพพลุ

บทที่ ๑

การถ่ายภาพคอนเสิร์ต

การถ่ายภาพคอนเสิร์ต

(เนื้อหาบางส่วนในบทความวิชาการ ของณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง. (2559). การถ่ายภาพคอนเสิร์ต “สิ่งใหญ่หัวใจสิ่ง” จังหวัดเชียงใหม่. วารสารนิเทศสยามปริทัศน์, 15(19). 117-126.

การถ่ายภาพคอนเสิร์ตเป็นงานกิจกรรม (Event) ที่ต้องการช่างภาพที่มีความชำนาญเฉพาะ เนื่องจากการถ่ายภาพคอนเสิร์ตมีเทคนิควิธีการที่แตกต่างจากการถ่ายภาพทั่วไป ซึ่งช่างภาพต้องอาศัยการฝึกฝนเพื่อสร้างประสบการณ์ การถ่ายภาพคอนเสิร์ตมีกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการถ่ายภาพคอนเสิร์ต

1. ศึกษาศิลปิน คือการทำความรู้จักกับตัวศิลปินที่เราจะถ่ายภาพลักษณะเพลงแนวเพลง เพราะการถ่ายภาพคอนเสิร์ตที่ดีต้องมีอารมณ์ของศิลปินอยู่ในภาพด้วยเพื่อภาพที่ได้จะได้อารมณ์ถึงตัวศิลปินอย่างชัดเจน โดยสามารถศึกษาได้จากคลิปการแสดงสด หรือเทปบันทึกการแสดงสด หรือถ้ามีการซ้อมใหญ่ของการแสดงช่างภาพก็ควรไปชมการซ้อมใหญ่ก็ควรเพื่อศึกษาคิวการแสดง กรณีไม่มีการซ้อมก็ควรศึกษาคิวเพลงจากทีมงาน แต่ศิลปินบางท่านก็แสดงสดไม่มีคิวเพลง

2. เตรียมกล้อง การตั้งค่าข้อมูลลิขสิทธิ์ของภาพก่อนการถ่ายภาพ (ศึกษาเพิ่มเติมได้ในบทที่ 1) เพื่อเป็นการลงข้อมูลในไฟล์ที่เราถ่ายว่าเราเป็นผู้บันทึกไฟล์ RAW จะบันทึกข้อมูลเหล่านี้ไว้ เมื่อเกิดปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์สามารถนำไฟล์ต้นฉบับไปแสดงได้ ซึ่งส่วนใหญ่มักถูกมองข้าม โดยสามารถทำได้ดังนี้

3. สำรวจพื้นที่ สำรวจเวทีการแสดง ช่างภาพควรไปถึงก่อนการแสดงเริ่มประมาณ 3-4 ชั่วโมง เพื่อสำรวจพื้นที่โดยรอบ และสำรวจว่ามีพื้นที่สำหรับช่างภาพไหม เดินตรงไหนได้บ้าง มีเส้นทางไหนการเดินแบบไหน ส่วนไหนห้ามเข้า เพราะบางครั้งช่างภาพต้องวิ่งบันทึกภาพให้ทันต่อเหตุการณ์การแสดงโดยเฉพาะจังหวะที่สำคัญ

4. กล้องและเลนส์ ในการถ่ายภาพคอนเสิร์ตกล้องและเลนส์เพียงตัวเดียวจะให้ความคล่องตัวสูงเมื่อต้องเบียดกับผู้คนจำนวนมาก กล้องที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพคือกล้องที่สามารถถ่ายภาพในสภาพแสงน้อยได้ดี ปรับค่า ISO สูงภาพไม่เกิด Noise ส่วนเลนส์ที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพคอนเสิร์ตคือ เทเลซูมขนาด 70-200 มม. (ในกรณีที่มีเลนส์คุณภาพสูง

กว่านี้ก็จะดีมาก) และถ้ามีเลนส์ ที่ซูมไวด์ช่วง 16-35 มม. 17-40 มม. หรือ 17-55 มม. เก็บบรรยากาศแสงสีความยิ่งใหญ่ของเวทีคอนเสิร์ตได้ดีกว่า เลนส์ฟิกซายให้มุมมองแปลกน่าตื่นตาตื่นใจแต่ก็เหมาะกับการถ่ายในระยะประชิดเท่านั้น หากเลือกไม่ได้และจำเป็นต้องพกเลนส์มากกว่าหนึ่งตัวแนะนำให้ใช้กระเป๋แบบคาดเอว หรือซองใส่ ไม่แนะนำให้สะพายกระเป๋าคล้อง เพราะมันจะเหนียวรั้งทำให้เคลื่อนไหวไม่สะดวก

ภาพที่ 162 การเดินสำรวจบริเวณหน้าเวทีคอนเสิร์ต “คอนเสิร์ต สิงห์ใหญ่ หัวใจสิงห์”
จังหวัดเชียงใหม่

5. การถ่ายภาพคอนเสิร์ต

5.1 โหมดในการถ่ายภาพ การตั้งค่าโหมดวัดแสงสำหรับการถ่ายภาพคอนเสิร์ตควรใช้โหมด M หรือ Manual เพราะในคอนเสิร์ตนั้นแสงต่างๆบนเวทีจะมีความหลากหลายทั้งมืดและสว่าง หรือบางทีก็มีการเปลี่ยนแปลงของสภาพแสงอย่างรวดเร็ว ซึ่งบางครั้งการใช้ระบบวัดแสงในตัวกล้องอาจทำให้ได้ค่าแสงที่ผิดพลาด

5.2 การเปิดรูรับแสง ในการเลือกใช้รูรับแสงของเลนส์แต่ละตัวแต่แตกต่างกันออกไป สำหรับการถ่ายภาพคอนเสิร์ตแนะนำให้เปิดรูรับแสงกว้าง ระหว่าง F2.8 และ F4 แต่ข้อระวังการเปิดรูรับแสงกว้างโอกาสที่ภาพจะหลุดโฟกัสมีสูงมาก

5.3 ความเร็วชัตเตอร์ ควรใช้ความเร็วชัตเตอร์ตั้งแต่ 1/250 วินาทีหรือมากกว่าขึ้นไป ไม่ควรใช้ความเร็วที่ต่ำกว่า 1/125 วินาทีนอกเสียจากจะถ่ายแบบไม่เน้นความคมชัดแต่ต้องการมูฟเม้นท์ในภาพ และปรับความเร็วชัตเตอร์ให้สูงขึ้นเมื่อศิลปินเคลื่อนไหวหรือมีการเต้น โดยใช้ที่ 1/250 วินาทีหรือสูงกว่าตามแต่สภาพแสงจะอำนวย

5.4 การตั้งค่า ISO เรื่องของการตั้งค่า ISO นั้น ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในแต่ละคอนเสิร์ต หากคอนเสิร์ตนั้นมีแสงน้อยก็ควรใช้ ISO สูงเพื่อให้ได้ความเร็วชัตเตอร์สูงพอที่จะทำให้ภาพไม่สั่นไหว แต่ก็ควรระวังหากใช้ ISO สูงเกินไปจะทำให้คุณภาพของไฟล์ภาพลดลง

5.5 การตั้งค่า White Balance แนะนำให้ใช้ Auto White Balance ช่วยในเรื่องความสะดวกขณะถ่ายภาพ แม้ว่าการใช้ White Balance แบบปรับตั้งเองนั้นจะได้สีที่ถูกต้องสมจริงมากกว่า แต่บนเวทีคอนเสิร์ตมีแสงสีที่หลากหลายซึ่งไม่สะดวกต่อการปรับค่ากล้องที่ละภาพอย่างแน่นอน

5.6 การบันทึกไฟล์ภาพ ควรบันทึกเป็นไฟล์ RAW บวก JPG เพราะไฟล์ RAW ก็แก้ไขอะไรๆ ได้อีกเยอะในอนาคต ทั้งการปรับค่าสี แสง ส่วน JPG เพื่อใช้ในกรณีเร่งด่วนที่ต้องส่งงานให้ลูกค้าเลือกหรือใช้ในกิจกรรมอื่นๆ ท่านอาจารย์ที่ชภาพจากไฟล์ RAW ไม่ทัน

5.7 การวัดแสง ควรใช้ระบบวัดแสงเฉพาะจุด น่าจะเหมาะกับการถ่ายภาพคอนเสิร์ตมากที่สุด ด้วยสภาพแสงที่เน้นตัวศิลปินเป็นหลักจนบางครั้งฉากหลังหรือพื้นที่ส่วนอื่นถูกปล่อยให้อยู่ในความมืด ระบบวัดแสงแบบเฉลี่ยจะให้ค่าที่โอเวอร์และหลอกให้เราใช้ความเร็วชัตเตอร์ต่ำกว่าที่ควร นอกจากทำให้ภาพได้รับแสงมากเกินไปแล้วยังทำให้เราเสี่ยงต่อการได้ภาพที่ไม่คมชัดด้วย

2. เทคนิคการถ่ายภาพคอนเสิร์ต

การถ่ายภาพคอนเสิร์ตช่างภาพต้องเตรียมตัวในการถ่ายภาพให้ดี อุปกรณ์ต้องพร้อม และต้องมีการปรับตัวตามสถานการณ์และแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ขอแนะนำเทคนิคการสร้างสรรค์ผลงาน กรณีศึกษา “คอนเสิร์ต สิงห์ใหญ่ หัวใจสิงห์ จังหวัดเชียงใหม่”

ในการสร้างสรรค์ผลงานการถ่ายภาพคอนเสิร์ตสิ่งสำคัญอย่างแรกคือ มารยาทของช่างภาพ เช่นไม่ยืนบังคนที่มาชมคอนเสิร์ต ไม่รบกวนศิลปิน และวิทยากรแนะนำว่าถ้าวงดนตรีที่มีการแสดงสด เช่นวงคาราบาว อสนีโยพันธุ์ และพงษ์สิทธิ์ คัมภีร์ ควรถ่ายจากด้านขวาของเวที เพราะภาพที่ได้จะเห็นกีตาร์แบบชัดเจน ตัวอย่างเช่น

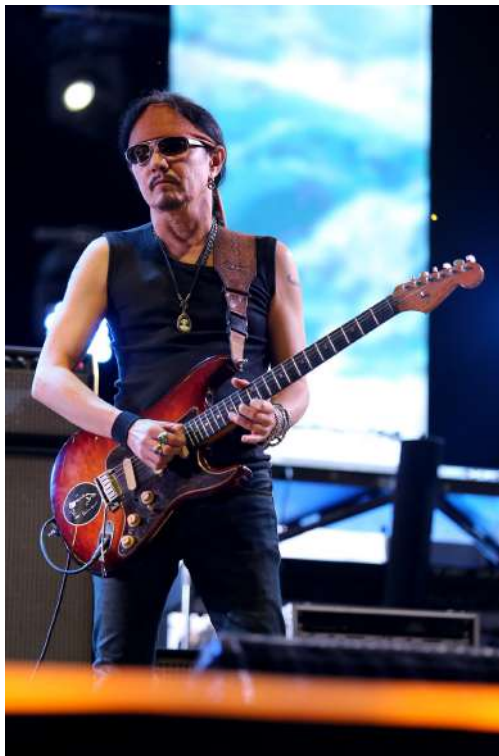

ภาพที่ 163 คอนเสิร์ต สิงห์ใหญ่ หัวใจสิงห์ จ.เชียงใหม่ (เล็ก คาราบาว)

Canon 6D, เลนส์ 70-200 mm., F/2.8, Speed shutter 1/200, ISO 1,600

ภาพที่ 164 คอนเสิร์ต สิงห์ใหญ่ หัวใจสิงห์ จ.เชียงใหม่ (แอ๊ด คาราบาว)
 Canon 6D, เลนส์ 70-200 mm., F/2.8, Speed shutter: 1/200, ISO 2,000

ภาพที่ 165 คอนเสิร์ต สิงห์ใหญ่ หัวใจสิงห์ จ.เชียงใหม่ (เทียรี่ เมฆวัฒนา)
 Canon 6D, เลนส์ 70-200 mm., F/2.8, Speed shutter: 1/200, ISO 2,000

จังหวะ ในการแสดงคอนเสิร์ตอารมณ์ของศิลปินถือว่าสำคัญมากผู้สร้างสรรค์จะต้องจับจังหวะการแสดงของศิลปิน เมื่อมีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างไม่คาดคิดก็ต้องจับจังหวะให้ทัน ดังตัวอย่าง

ภาพที่ 166 คอนเสิร์ต สิงห์ใหญ่ หัวใจสิงห์ จ.เชียงใหม่ (พงษ์สิทธิ์ คัมภีร์)
Canon 6D, เลนส์ 70-200 mm., F/2.8, Speed shutter 1/200, ISO 1,600

ภาพที่ 167 คอนเสิร์ต สิงห์ใหญ่ หัวใจสิงห์ จ.เชียงใหม่ (อัสนี วสันต์)
Canon 6D, เลนส์ 70-200 mm., F/2.8, Speed shutter 1/200, ISO 1,600

ผู้ชมคือส่วนสำคัญ อารมณ์ร่วมในการชมคอนเสิร์ตของผู้ชมมีส่วนสำคัญ สามารถสื่อสารถึงความสุขในการชมคอนเสิร์ต ดังนั้นผู้สร้างสรรค์อย่ามัวแต่ยึดติดกับบนเวที ต้องดูจังหวะของผู้ชมด้วย

ภาพที่ 168 คอนเสิร์ต สิงห์ใหญ่ หัวใจสิงห์ จ.เชียงใหม่
Canon 5D, เลนส์ 16-35 mm., F/2.8, Speed shutter, ISO 1,600

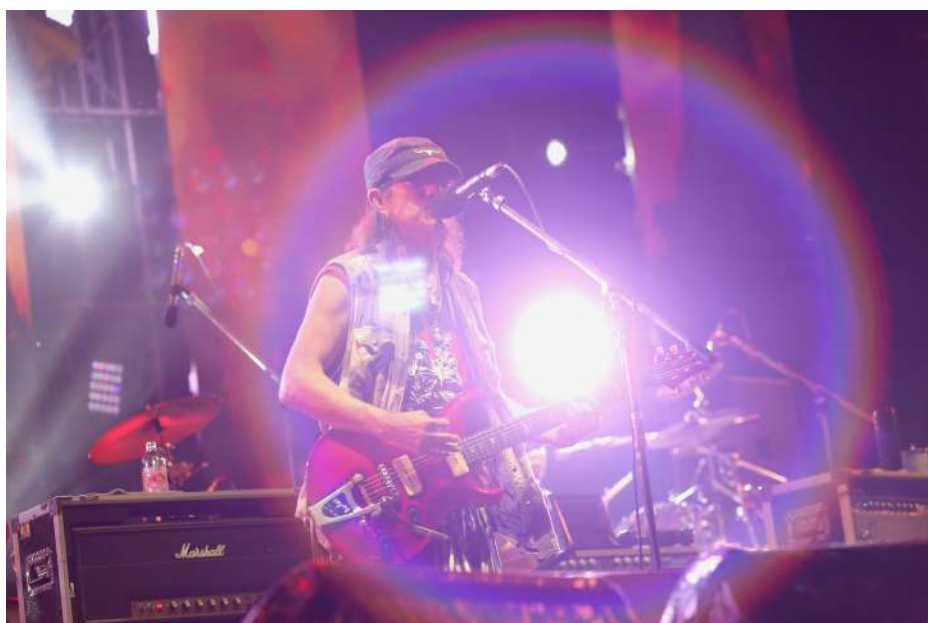

ภาพที่ 169 คอนเสิร์ต สิงห์ใหญ่ หัวใจสิงห์ จ.เชียงใหม่ (คาราบาว)
Canon 6D, เลนส์ 70-200 mm., F/2.8, Speed shutter 1/200, ISO 1,600

แสงบนเวที ในการแสดงคอนเสิร์ตแต่ละครั้งแสงที่จัดแต่เวที แต่ละคอนเสิร์ตก็จะมี ความแตกต่างกันไป ดังนั้นผู้สร้างสรรค์ควรเล่นกับแสงบนเวทีในรูปแบบต่างๆ กันออกไปแล้วแต่ จังหวะและอารมณ์ของเพลง

ภาพที่ 170 คอนเสิร์ต สิงห์ใหญ่ หัวใจสิงห์ จ.เชียงใหม่ (เล็ก คาราวาว)
Canon 6D, เลนส์ 70-200 mm., F/2.8, Speed shutter 1/200, ISO 1,600

ภาพที่ 171 คอนเสิร์ต สิงห์ใหญ่ หัวใจสิงห์ จ.เชียงใหม่ (แอ๊ด คาราวาว)
Canon 6D, เลนส์ 70-200 mm., F/2.8, Speed shutter 1/200, ISO 1,600

ข้อควรระวัง

- มารยาทการถ่ายคอนเสิร์ตเป็นสิ่งสำคัญ ควรปฏิบัติตามกฎกติกาที่ทางทีมงานกำหนด และต้องไม่รบกวนผู้ชม ศิลปิน
- ระวังแสงเลเซอร์จากผู้ชมหรือจากเวที(บางคอนเสิร์ต)เพราะอาจทำให้กล้องเสียหายได้
- การใช้โหมดของชัตเตอร์ถ่ายภาพแบบต่อเนื่อง เพื่อเก็บช่วงอารมณ์ ในจังหวะที่สำคัญ ศิลปินแสดง

การสร้างสรรค์ผลงานในการถ่ายภาพคอนเสิร์ตไม่มีกฎตายตัวแต่ละคอนเสิร์ตก็ใช้แสงสีเทคนิคต่างกัน ดังนั้นต้องมีการเตรียมความพร้อมในการถ่ายภาพ ศึกษาศิลปินแนวเพลงรูปแบบการแสดง (วันซ้อมใหญ่ถ้ามีช่างภาพควรต้องไปด้วย) เตรียมอุปกรณ์กล้อง เลนส์ การปรับตั้งค่ากล้องให้ถูกต้อง สำรวจสถานที่จัดคอนเสิร์ต สิ่งสำคัญคือการถ่ายภาพคอนเสิร์ตที่ดีต้องมีอารมณ์ของศิลปินอยู่ในภาพด้วยเพื่อภาพที่ได้จะได้สื่อสารถึงตัวศิลปินอย่างชัดเจน

กิจกรรมท้ายบท

1. การศึกษาศิลปินก่อนการถ่ายภาพคอนเสิร์ตมีประโยชน์ อย่างไร
2. จงอธิบายโหมดที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพคอนเสิร์ต
3. ให้ผู้เรียนถ่ายภาพคอนเสิร์ตหรือการแสดงบนเวที โดยให้มีองค์ประกอบของภาพดังนี้
 - จังหวะการแสดง
 - ผู้ชมกับการแสดง
 - แสง สี บนเวทีการแสดง

บทที่ 10

การถ่ายภาพนก

การถ่ายภาพนก

เนื้อหาบางส่วนในบทความวิชาการ ของ ณัฐภูมิ สิงห์หนองสง. (2562).

กระบวนการถ่ายภาพนกตามธรรมชาติ. วารสารนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการสื่อสาร 6(2).

83-97

การถ่ายภาพนกเป็นการสร้างสรรค์ผลงานภาพถ่ายที่มีความท้าทายอย่างมากสำหรับช่างภาพ เพราะการถ่ายภาพนกไม่ใช่เรื่องง่าย นกเป็นสัตว์ที่ตัวเล็กอยู่ไม่ค่อยนิ่งทั้งยังมีสายตาที่แหลมคม ซึ่งการถ่ายภาพต้องอาศัยประสบการณ์ เวลาที่รอคอยนกบินมา อีกทั้งต้องเข้าใจธรรมชาติของนกด้วย ดังนั้นคนที่ถ่ายภาพนกได้ต้องมีความอดทนและความหลงใหลในธรรมชาติของนก ดังที่ Prathap DK. (2014). กล่าวว่าการถ่ายภาพนกต้องมีความความอดทน ความพยายาม การฝึกฝน และบวกกับความหลงใหล

1. แนวคิดที่นำมาใช้ในการถ่ายภาพนก

นกเป็นสัตว์ที่มีการเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว ดังนั้นแนวคิดที่ผู้สร้างสรรค์นำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานคือ แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายภาพแอคชั่น การถ่ายภาพแอคชั่นคือการถ่ายภาพวัตถุที่กำลังเคลื่อนไหวให้หยุดนิ่ง ตัวอย่างดังภาพด้านล่าง

ภาพที่ 172 แสดงการทำงานความเร็วชัตเตอร์

ที่มา : Read this if you want to take great photographs.

ภาพแสดงการทำงานของความเร็วชัตเตอร์ของกล้อง เมื่อช่างภาพใช้ความเร็วชัตเตอร์ที่สูงจะทำให้การถ่ายภาพวัตถุได้หยุดนิ่ง ซึ่งเทคนิคดังกล่าวเรียกว่าการถ่ายภาพแอคชั่น โดยนำเทคนิคดังกล่าวมาใช้ในการถ่ายภาพนก ซึ่งการจับจังหวะการเคลื่อนไหวให้หยุดนิ่งของนก (Stop Action) หรือถ้าใช้ความเร็วชัตเตอร์ที่ต่ำกว่าการเคลื่อนไหวของนกเช่นจับจังหวะการเคลื่อนไหวของปีกนกจะทำให้เกิดภาพที่เรียกว่าภาพมูฟเม้นท์ (Movements)

2. ขั้นตอนในการถ่ายภาพนก

2.1 ศึกษาพฤติกรรมนก นกแต่ละชนิดมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันช่างภาพก่อนจะกดชัตเตอร์ถ่ายภาพควรศึกษาพฤติกรรมของนก ทั้งการบิน การเข้ารัง หรือแม้แต่การระวังตัวของนกที่จะบินหนีเวลาคนเดินเข้าใกล้ เพราะช่างภาพจะได้เตรียมตัวและวางแผนการสร้างสรรค์ผลงานรวมถึงการคาดการณ์ได้ ตัวอย่างเช่น นกกินปลีอกเหลือง นกจะบินมาเกาะที่ต้นไม้ที่มีดอกไม้คือต้นทองอุไรเพื่อกินแมลงที่อยู่ในดอกไม้ และจะบินไปที่รังโดยเวลาที่นกออกมาหาอาหารมากที่สุดคือช่วงตั้งแต่ประมาณ 8-11 โมง ภาพที่ถ่ายได้ก็อยู่ในช่วงเวลาดังกล่าว นกจะมาเกาะอยู่ตามต้นไม้หรือสายไฟเพื่อมองหาเหยื่อ มักอยู่เป็นคู่

ภาพที่ 173 ภาพนกกินปลีอกเหลือง

2.2 เตรียมอุปกรณ์ อุปกรณ์สำหรับการถ่ายภาพนกมีความสำคัญมาก ซึ่งถ้าอุปกรณ์ไม่พร้อมผู้สร้างสรรค์ผลงานอาจไม่ได้ภาพตามที่ต้องการ โดยอุปกรณ์ในการถ่ายภาพนกเบื้องต้นดังนี้

- **กล้อง** กล้องที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพนกต้องเป็นกล้องที่มีคุณภาพที่สูง ซึ่งเป็นกล้อง DSLR หรือ กล้อง Mirrorless ค่ากล้องที่พร้อมที่จะถ่ายภาพนก โดยโหมดในการถ่ายภาพโหมด (Speed Variable) หรือ TV เพื่อปรับความเร็วชัตเตอร์ ซึ่งรูรับแสงจะปรับโดยอัตโนมัติ และโหมด (Aperture Variable) หรือ AV เพื่อปรับรูรับแสง ซึ่งความเร็วชัตเตอร์จะเปลี่ยนโดยอัตโนมัติ หรืออาจใช้โหมด (Manual) หรือ M เพื่อปรับรูรับแสง และสปีดชัตเตอร์เอง

- **เลนส์** สำหรับเลนส์ที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพนกคือเลนส์เทเลโฟโต้ระยะตั้งแต่ 200 มม. ขึ้นไป ขึ้นอยู่กับขนาดของนกและระยะห่างของช่างภาพกับนก

- **ขาตั้งกล้อง** ขาตั้งกล้องมีความสำคัญมากสำหรับการถ่ายภาพนก เนื่องจากเลนส์ที่ใช้ถ่ายภาพระยะไกลมีความหนักและบางครั้งต้องถือกล้องรอนานเวลาถ่ายภาพอาจทำให้ภาพเกิดการสั่นไหวได้ แต่ในการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้ผู้สร้างสรรค์ไม่ได้ใช้ขาตั้งกล้อง เนื่องจากไม่มีขาตั้งกล้องที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพนก

2.3 การสร้างสรรค์ผลงาน

การถ่ายภาพแต่ละครั้งช่างภาพจะต้องมีการเตรียมความพร้อมทั้งร่างกายและอุปกรณ์ ซึ่งการถ่ายภาพจะต้องใช้ความอดทน การรอเวลา และรอจังหวะที่เหมาะสมสำหรับการบันทึกภาพ ในการถ่ายภาพครั้งนี้มีกระบวนการดังนี้

- **ตั้งโหมดของกล้องสำหรับการถ่ายภาพ** การตั้งค่าโหมดสำหรับการถ่ายภาพเราสามารถเลือกใช้โหมด Tv (Shutter-priority) จะต้องควบคุมความเร็วชัตเตอร์ (Shutter speed) และกล้องจะทำการกำหนดค่ารูรับแสง เพื่อเลือกใช้ความเร็วชัตเตอร์ที่สูงหยุดการเคลื่อนไหวของนก และบางครั้งมีการปรับใช้โหมด Av (Aperture-priority) ช่างภาพกำหนดค่ารูรับแสง และกล้องจะทำการกำหนดความเร็วชัตเตอร์ เรียกโหมดการถ่ายภาพดังกล่าวว่าการบันทึกกึ่งอัตโนมัติ ซึ่งการเลือกใช้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์และการเคลื่อนไหวของนก

- **การตั้งความเร็วชัตเตอร์** นกเป็นสัตว์ที่มีการเคลื่อนที่เร็วและไวต่อการรับรู้ ดังนั้นการใช้ความเร็วชัตเตอร์ที่เหมาะสมต้องขึ้นอยู่กับความเร็วของการเคลื่อนไหวของนกขอแนะนำว่าควรใช้ความเร็วชัตเตอร์ตั้งแต่ 1/500 – 1/2,000 ขึ้นอยู่กับความเร็วของการเคลื่อนไหวของนก ซึ่งบางครั้งนกไม่ได้เคลื่อนที่แค่จับกิ่งไม้อาจใช้ความเร็วชัตเตอร์ที่ต่ำกว่าได้

- **การเลือกระบบโฟกัสภาพ** สำหรับการถ่ายภาพนกการเลือกระบบโฟกัสในการถ่ายภาพเราควรใช้ระบบโฟกัสแบบติดตามอย่างต่อเนื่องเพื่อให้กล้องโฟกัสตามนกกำลังบินได้ตลอดมีโอกาสได้ภาพนกมากขึ้น แต่ควรระวังในกรณีที่มีลมพัดใบไม้หรือกิ่งไม้กล้องจะไปโฟกัสวัตถุที่กำลังเคลื่อนไหวแทนที่จะโฟกัสภาพนกที่เราต้องการ ดังที่ Tom Ang. (2011). อธิบายไว้ว่า “ระบบโฟกัสอัตโนมัติระบบสามารถตั้งค่ากลไกการโฟกัสล่วงหน้าก่อนการถ่ายภาพเพื่อทำการเปิดรับแสงเพียงเสี้ยววินาทีหลังจากกดปุ่มชัตเตอร์วัตถุจะอยู่ในโฟกัสเสมอ หรือบางกรณีทีนกอยู่นิ่งกับกิ่งไม้อาจให้ระบบโฟกัสแบบแมนนวลได้ ขึ้นอยู่กับความถนัดและความชำนาญในการถ่ายภาพของเราช่างภาพ”

- **การตั้งค่าความไวแสง หรือ ISO** ในการถ่ายภาพนกควรเลือกใช้ค่าความไวแสงค่อนข้างสูง หรือการเลือกค่าความไวแสงขึ้นอยู่กับสภาพแสงที่ผู้สร้างสรรค์กำลังถ่ายภาพ อีกทั้งความสามารถของกล้องแต่ละตัวก็แตกต่างกัน สำหรับกล้อง Canon 7D ได้เลือก ISO ประมาณ 400-1,000 เพื่อต้องการให้กล้องใช้ความเร็วชัตเตอร์ได้สูงมากยิ่งขึ้น

- **การบันทึกไฟล์ภาพ** การเลือกไฟล์ในการบันทึกภาพขึ้นอยู่กับความสามารถของกล้องที่บันทึกภาพต่อเนื่องได้ ซึ่งไฟล์ที่มีคุณภาพดีที่สุดคือการบันทึกภาพเป็นไฟล์ RAW ที่สามารถนำมาแก้ไขหรือแต่งภาพมากกว่าไฟล์รูปแบบอื่นๆ แต่สำหรับคนที่เมมโมรี่กล้องบันทึกช้าหรือคุณภาพกล้องไม่สูงมากสามารถบันทึกเป็นไฟล์ .JPG เพราะจะทำให้เราถ่ายต่อเนื่องได้ดีและเร็วกว่าเนื่องจากไม่ต้องใช้การประมวลผลนาน

- **การตั้งค่าแสงสมดุลสีขาว (White Balance)** แนะนำให้ใช้ Auto White Balance ช่วยในเรื่องความสะดวกขณะถ่ายภาพ และไม่ต้องกังวลขณะถ่ายภาพเรื่องทิศทางของแสง หรือสภาพแสงที่เปลี่ยนไป

- **การพรางตัวของช่างภาพ** ในการถ่ายภาพนกตามธรรมชาติช่างภาพต้องมีการพรางตัวให้สอดคล้องตามธรรมชาติเพื่อจะได้เข้าใกล้นกให้ได้มากที่สุด และนกไม่ตื่นกลัวบินหนีไปแล้วไม่กลับมาที่เดิม

ขั้นตอนที่กล่าวมาข้างต้นคือการเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมสำหรับการถ่ายภาพนก เมื่อเตรียมทุกอย่างพร้อมแล้วจะเข้าสู่กระบวนการถ่ายภาพ โดยช่างภาพจะต้องเลือกพื้นที่หรือบริเวณที่นกชอบเกาะหรือกินอาหาร เช่น รังนก กิ่งไม้ พุ่มนา เป็นต้น ซึ่งระหว่างนี้จะต้องเฝ้ารอสังเกตพฤติกรรมนก โดยอาจใช้เวลาในการประมาณ 2-3 ชม. อยู่ที่พฤติกรรมของนกแต่ละชนิดสถานที่ และรอจังหวะในการกดชัตเตอร์ถ่ายภาพ ตัวอย่างการถ่ายภาพนกดังนี้

ภาพที่ 174 นกป้อนอาหาร

กล้อง Canon 6D เลนส์ 70-200 ISO 800 F-Stop 11 Shutter Speed 1/1,000

ภาพดังกล่าวใช้เทคนิคการถ่ายภาพที่เป็นภาพสตอปแอคชั่น และเทคนิคการถ่ายภาพมูฟแมน คือในหนึ่งภาพใช้ทั้งสองเทคนิค ภาพจึงหวนนกหยุดนิ่งอยู่กลางอากาศและปีกนกที่มีการเคลื่อนไหวซึ่งจังหวะดังกล่าวถือเป็นความงามของภาพ และผู้สร้างสรรค์ได้นำภาพเข้าร่วมการประกวดในนิทรรศการภาพถ่ายนานาชาติ “จิตตระหนักรักษ์สิ่งแวดล้อม” (GREEN SPIRIT) โดยได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีศิลปินแห่งชาติด้านภาพถ่ายร่วมเป็นคณะกรรมการ และแสดงผลงาน ณ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร ในระหว่างวันที่ 15-17 พฤษภาคม 2561

ในการถ่ายภาพนกตามธรรมชาติเราสามารถใช้อุปกรณ์ประกอบดังต่อไปนี้ในการสร้างสรรค์ผลงาน

- นกกับกิ่งไม้

ภาพที่ 175 นกกับกิ่งไม้

กล้อง Canon 6D เลนส์ 70-200 mm. ISO 800 F-Stop 11 Shutter Speed 1/1,000

ภาพดังกล่าวใช้เทคนิคในการถ่ายภาพที่เรียกว่าภาพถ่ายแนวสตอปแอนด์ชั่นคือการถ่ายภาพวัตถุที่กำลังเคลื่อนไหวให้หยุดนิ่งโดยใช้ความเร็วชัตเตอร์ที่สูง ภาพที่ได้เป็นการหยุดวิถีของนกทั้งการอ้าปากกินอาหาร ภาพกำลังขึ้นบิน ภาพกำลังลงเกาะกิ่งไม้เป็นต้น ซึ่งนกจะมาเกาะกิ่งไม้หรือดอกไม้ที่เคยเกาะประจำ

- รังนก การถ่ายภาพนกสิ่งที่จะต้องสังเกต คือ รังนก ซึ่งนกจะต้องบินออกหาอาหารและกลับเข้ารัง การรอจังหวะถ่ายภาพนกที่รัง ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 176 นกเฝ้ารัง ถ่ายภาพในช่วงเวลา 11.00 น.

กล้อง Canon 7D เลนส์ 70-300 มม. ISO 500 F-Stop 5.6 Shutter Speed 1/1,000

ภาพที่ 177 นกคาบอาหาร ถ่ายภาพในช่วงเวลา 09.00 น.
กล้อง Canon 5D Mark III เลนส์ 70-200 มม. ISO 200 F-Stop 3.5, Shutter Speed 1/3,200

การเตรียมตัวของช่างภาพต้องมีรอจังหวะนกบินเข้ารัง และคอยสังเกตพฤติกรรมของนก การรอจังหวะนกที่รังของนกจะทำให้ได้ภาพนกที่ทำพฤติกรรม เช่น การทำรัง การรอเข้ารัง การเฝ้ารัง การคาบอาหาร การบันทึกภาพดังกล่าวต้องอาศัยการรอจังหวะนกที่บินไปมา และช่างภาพต้องอยู่นิ่งรอให้นกบินเข้ามา ช่วงแรกนกอาจมีอาการตื่นกลัวแต่เมื่อเวลาผ่านไปนกจะเริ่มชินและแสดง

- **แอคชั่นของนก** การถ่ายภาพนกตามธรรมชาติภาพแอคชั่นต่าง ๆ ของนก ภาพที่ได้จะสามารถสื่อความหมายของนกได้ดีเนื่องจากตามธรรมชาติมันจะไม่อยู่นิ่งซึ่งจะมีพฤติกรรมหรือการเคลื่อนไหวที่น่าสนใจ ดังผลงานภาพตัวอย่างต่อไปนี้

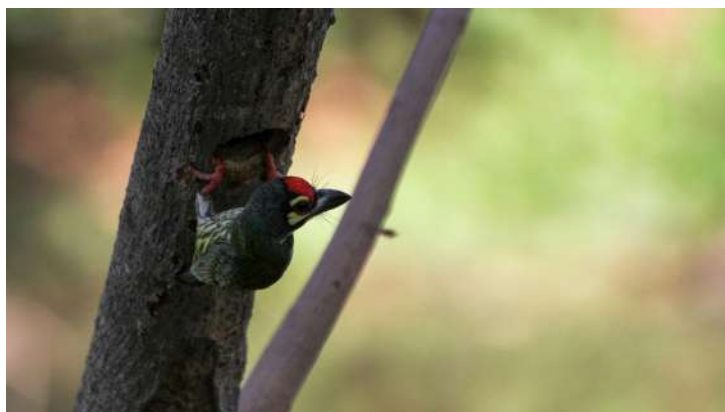
ภาพที่ 178 นกบินกลางทุ่ง ถ่ายภาพในช่วงเวลา 10.00-11.00 น.
กล้อง Canon 7D เลนส์ 70-300 มม. ISO 500 F-Stop 5.6 Shutter Speed 1/1,600

ภาพที่ 179 นกบินกลางท้องฟ้า ถ่ายภาพในช่วงเวลา 8.40 น.
กล้อง Canon 6D เลนส์ 50 มม. ISO 200 F-Stop 7.1 Shutter Speed 1/3,200

ภาพที่ 180 นกบิน ถ่ายภาพในช่วงเวลา 16.33 น.
กล้อง Canon 6D, ISO 100 F-Stop 4.5 Shutter Speed 1/500

ภาพที่ 181 นกเจาะกิ่งไม้ ถ่ายภาพในช่วงเวลา 14.00 น.
กล้อง Canon 7D เลนส์ 70-300 มม. ISO 400 F-Stop 5.6 Shutter Speed 1/1,600

- **ฉากหลัง** การเลือกฉากหลังที่มีสีสันทําให้ภาพนกที่ได้ดูดีและสะดุดตามากขึ้น ซึ่งภาพนกที่อยู่บนกิ่งไม้หรือกลางทุ่งถ้ามีฉากหลังที่สวยงามหรือเป็นสีคู่ตรงข้ามกับนกจะทําให้ภาพที่ได้มีความน่าสนใจมากขึ้น ดังภาพตัวอย่างต่อไปนี้

ภาพที่ 182 นกบนกิ่งไม้กับฉากหลังสีเขียว 10.00-11.00 น.
กล้อง Canon 7D เลนส์ 70-300 มม. ISO 500 F-Stop 5.6 Shutter Speed 1/1,600

ภาพที่ 183 นกกลางทุ่งฉากหลังสีส้ม ถ่ายภาพในช่วงเวลา 10.00-11.00 น.
กล้อง Canon 7D เลนส์ 70-300 มม. ISO 800 F-Stop 5.6 Shutter Speed 1/250

ภาพนกที่ไม่มีการเคลื่อนไหวหรือไม่มีแอคชั่น การเลือกฉากหลังเพื่อถ่ายภาพทําให้ภาพดูมีมิติและมีความสวยงามของภาพมากยิ่งขึ้น โดยให้เปิดรูรับแสงให้กว้างเพื่อฉากหลังจะได้เบลอ

ภาพที่ 184 นกเขาคู่ ฉากหลังสีเขียวของใบไม้ ถ่ายภาพในช่วงเวลา 10.56 น.
กล้อง Canon 6D เลนส์ 70-200 มม. ISO 400 F-Stop 5 Shutter Speed 1/500

- กฎสามส่วน องค์ประกอบพื้นฐานที่สามารถนำมาใช้สำหรับการถ่ายภาพคือการ
ใช้กฎสามส่วน (Rule of Thirds) หรือสัดส่วนทอง (Golden Mean) ซึ่งจุดเด่นของภาพจะถูก
วางไว้ที่จุดตัดของเส้น ดังภาพตัวอย่างต่อไปนี้

ภาพที่ 185 นกกลางทุ่งนา ถ่ายภาพในช่วงเวลา 10.00 น.
กล้อง Canon 7D เลนส์ 70-300 มม. ISO 500 F-Stop 5.6 Shutter Speed 1/2,500

ภาพที่ 186 เติร์ยมบิน
กล้อง Canon 7D เลนส์ 70-300 มม. ISO 400 F-Stop 5.6 Shutter Speed 1/640

การจัดองค์ประกอบภาพไม่มีกฎตายตัวขึ้นอยู่กับสถานการณ์หรือสิ่งที่ช่างภาพต้องการ
สื่อสารไปยังผู้รับสาร ซึ่งการเลือกใช้อองค์ประกอบภาพที่เหมาะสมภาพที่ได้จะมีทั้งความสวยงาม
และสื่อความหมายได้ในตัวของมันเอง

- **โฟกัสที่ดวงตา** นักเป็นสัตว์ที่มีขนาดเล็กการโฟกัสที่ดวงตานกทำได้ยากมากแต่ถ้าสามารถโฟกัสที่ดวงตาของนกได้ภาพที่ออกมาจะสื่ออารมณ์ในการสื่อสารได้ดีมาก ดังภาพตัวอย่างต่อไปนี้

ภาพที่ 187 นกกับดอกไม้

กล้อง Canon 6D เลนส์ 70-200 มม. ISO 800 F-Stop 11 Shutter Speed 1/1,000

การโฟกัสดวงตาของนกช่างภาพต้องรอเวลาและมีความอดทนในการรอเพื่อให้ได้ภาพที่ต้องการ โดยช่างภาพต้องเข้าใกล้จนให้ได้มากที่สุดและไม่ให้นักตื่นกลัวโดยการพรางตัว ซึ่งถ้าใช้เลนส์ที่ซูมได้ระยะไกลจะช่วยให้ได้ภาพง่ายมากขึ้น

3. สรุปการถ่ายภาพนก

ในการถ่ายภาพนกตามธรรมชาติช่างภาพต้องเข้าใจธรรมชาติของนก มีการรอจังหวะที่เหมาะสมทั้งการเคลื่อนไหวของนกที่เกิดแอคชั่นในรูปแบบต่างๆ สามารถสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการสร้างสรรค์ผลงานดังนี้

- **การเตรียมตัวของช่างภาพ** ในการถ่ายภาพนกตามธรรมชาติการเตรียมตัวของช่างภาพมีความสำคัญมาก ทั้งการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่เบื้องต้น ศึกษาพฤติกรรมนกดังที่วรรณชนก สุวรรณกร. (2019). อธิบายไว้ว่า “การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับนกและสถานที่ที่เราไปถ่ายภาพน่าจะมาก่อน ถ้าศึกษาข้อมูลหรือทำการบ้านมาดีแล้วจะมีส่วนให้เราเตรียมตัวหรือสร้างโอกาสในการถ่ายภาพนกได้มากขึ้น”

- **การพรางตัวของช่างภาพ** ในการถ่ายภาพนกตามธรรมชาติช่างภาพต้องมีการพรางตัวให้สอดคล้องตามธรรมชาติเพื่อจะได้เข้าใกล้จนให้ได้มากที่สุด และนกไม่ตื่นกลัวบินหนีไปแล้วไม่กลับมาที่เดิม

- **การเคลื่อนไหว/การบิน (Action) ของนก** การถ่ายภาพนกที่มีแอคชั่นกับพฤติกรรมต่าง ๆ ของนก ทำให้ภาพมีความน่าสนใจมากกว่าการถ่ายภาพนกที่เกาะอยู่บนกิ่งไม้โดยทั่วไป เช่น นกกางปีกบิน นกคาบอาหาร นกเข้รัง เป็นต้น โดยการใช้โหมดถ่ายภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อบันทึกภาพการเคลื่อนไหวของนกให้ได้ภาพแอคชั่นที่สวยงาม

- **การเลือกฉากหลัง** การเลือกฉากหลังของภาพทำให้ภาพนกที่เราได้มีความโดดเด่นของภาพ ซึ่งฉากหลังส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับธรรมชาติของพื้นที่ที่เราเลือกไปถ่ายภาพ เช่น ทุ่งหญ้า สีเหลืองทอง ทุ่งนาสีเขียว หรือดอกไม้สีสันนานาพรรณ ดังที่ FOTOINFO PLUS. (2019). อธิบายไว้ว่า โดยทั่วไปแล้วภาพนกส่วนใหญ่จะดูดีเมื่อฉากหลังสะอาดเรียบและมีสีที่เสริมความเด่นของนก และ Richard Garvey (2015). อธิบายไว้ว่า พื้นหลังของภาพคือเวทีสำหรับวัตถุหลัก และพื้นหลังก็ต้องมีความหมายในตัวของมันเอง ถึงแม้พื้นหลังจะเบลอแต่สีและโทนสียังคงนำไปใช้จัดองค์ประกอบ และช่วยเสริมวัตถุหลักได้

- **การเลือกใช้ความเร็วชัตเตอร์** ควรเลือกใช้การถ่ายภาพแบบต่อเนื่อง หรือการถ่ายภาพเป็นชุดซึ่งกล้องแต่ละตัวมีโหมดดังกล่าวให้เลือกเพราะจะทำให้เราได้ภาพที่สำคัญ ซึ่งถ้าเลือกถ่ายทีละภาพเราอาจจะถ่ายภาพนกที่บินไม่ทัน ส่วนสำหรับความเร็วชัตเตอร์ขึ้นอยู่กับความเร็วเคลื่อนไหวของนกและเลนส์ที่ใช้ แนะนำควรเลือกใช้ความเร็วชัตเตอร์ไม่ต่ำกว่า 1/1,000 วินาที เพื่อจับภาพนกที่กำลังเคลื่อนไหวให้หยุดนิ่ง แต่สำหรับภาพนกที่จับบนกิ่งไม้สามารถใช้ความเร็วชัตเตอร์ที่ต่ำลงได้ ดังที่ FOTOINFO PLUS. (2019). อธิบายไว้ว่า การใช้โหมดถ่ายภาพต่อเนื่องเพื่อถ่ายภาพนกติดต่อกันหลายภาพในขณะที่นกกำลังมีการเคลื่อนไหวในรูปแบบต่างๆ เล็งกล้องตามนกจนกระทั่งล็อกโฟกัสได้ก่อนกดชัตเตอร์ และเรียนรู้ที่จะคาดการณ์พฤติกรรมของนกล่วงหน้าจากการสังเกตและหาข้อมูลเกี่ยวกับนก

- **การจัดองค์ประกอบภาพ** ในการถ่ายภาพนกตามธรรมชาติช่างภาพต้องมีการจัดองค์ประกอบของภาพเพื่อให้ภาพที่ได้มาสามารถสื่อสารได้ และสร้างความแตกต่างให้แก่ภาพได้ โดยองค์ประกอบที่สามารถนำมาใช้ได้เหมาะสมคือ กฎสามส่วน (Rule of Thirds)

- **แววตานก** การถ่ายภาพที่สื่อสารได้อารมณ์มากที่สุดคือแววตาของตัวแบบการถ่ายภาพบุคคลเน้นการโฟกัสที่ดวงตา แต่สำหรับนกที่เป็นสัตว์ที่มีขนาดเล็กและความไวของสภาพแวดล้อมมากการโฟกัสที่ดวงตาของนกเป็นสิ่งที่ยากแต่ถ้าสามารถทำได้ ภาพที่ได้ออกมาจะมีความน่าสนใจและดูทรงพลัง บางครั้งช่างภาพต้องรอจังหวะที่นกหันมองส่วนใหญ่เป็นช่วงเวลาที่นกเกาะกิ่งไม้หรืออยู่นิ่งกลางทุ่ง

การบันทึกเรื่องราวของนกตามธรรมชาติเป็นการบันทึกช่วงเวลาที่สวยงามของสัตว์กับธรรมชาติ สังคมเมืองขยาย ธรรมชาติเริ่มหดหายไปตามกาลเวลาซึ่งนกก็จะเลื่อนหายไปเช่นกัน การหยุดจังหวะการของนกเป็นดังการหยุดจังหวะการสื่อสาร ภาพที่ได้จากการสร้างสรรค์สามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านการสื่อสาร เช่น ภาพประกอบเล่าเรื่อง ภาพบันทึกประวัติศาสตร์ สำหรับช่างภาพการถ่ายภาพนกเป็นงานที่มีความท้าทายเพราะต้องมีความอดทน การรอจังหวะการใช้เทคนิคของภาพถ่าย รวมทั้งอุปกรณ์ในการบันทึกภาพที่มีราคาแพง

ข้อเสนอแนะการถ่ายภาพนก

สำหรับผู้ชอบการถ่ายภาพนกหรือฝึกถ่ายภาพนกสามารถนำองค์ความรู้จากบทความนี้ไปทดลองในการสร้างสรรค์ผลงานได้ ซึ่งอาจมีการปรับเปลี่ยนตามสภาพแวดล้อมและพฤติกรรมของนกที่ถ่ายในแต่ละพื้นที่

ในการถ่ายภาพนกเป็นงานที่ผู้สร้างสรรค์ต้องมีความอดทนสูง ต้องมีเทคนิคเฉพาะตนให้ได้ภาพที่เราต้องการ สามารถสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการสร้างสรรค์ผลงานดังนี้

นกแต่ละชนิดและแต่ละพื้นที่มีการมีพฤติกรรมการอยู่อาศัยที่แตกต่างกันซึ่งช่างภาพต้องศึกษาพฤติกรรมของนกก่อนถ่ายภาพ และช่างภาพควรมีการพรางตัวเพื่อกลืนกับธรรมชาติ

กิจกรรมท้ายบท

1. การถ่ายภาพนกควรเลือกใช้ระบบโฟกัสภาพของกล้องถ่ายภาพ อย่างไร
2. โหมดการถ่ายภาพนกที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพนก ควรเลือกอย่างไร
3. จงอธิบายองค์ประกอบที่ใช้ในการสร้างสรรค์ภาพนก อย่างน้อย 3 องค์ประกอบ
4. ฉากหลังมีความสำคัญกับการถ่ายภาพนก อย่างไร
5. ให้ผู้เรียนฝึกถ่ายภาพนกพร้อมนำเสนอผลการสร้างสรรค์

บทที่ 11

การถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง DSLR
(Digital Single Lens Reflex)

การถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง DSLR (Digital Single Lens Reflex)

การใช้กล้องถ่ายภาพ DSLR สำหรับถ่ายวิดีโอกำลังได้รับความนิยมอย่างมากในปัจจุบัน กับงานด้านสื่อสารมวลชนในทุก ๆ แขนง อาทิเช่น งานโฆษณา รายการโทรทัศน์ ภาพยนตร์ หรือ แม้แต่งานข่าว ซึ่งด้วยความสามารถของกล้อง DSLR ที่ทำให้การสร้างสรรค์ผลงานได้เสมือนจริง มีน้ำหนักเบา มีฟังก์ชันที่ไม่ซับซ้อนใช้งานง่าย จึงทำให้ได้รับความนิยมในการใช้งานสำหรับถ่ายวิดีโอ โดยทั่วไปการใช้กล้อง DSLR ในการถ่ายวิดีโอมีจุดเด่น จุดด้อย ดังนี้

1. จุดเด่น การถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง DSLR

1. **การควบคุมระยะชัดได้อย่างดีเยี่ยม** กล้องวิดีโอโดยทั่วไปเมื่อเราถ่ายภาพสิ่งที่เราจะได้คือทุกๆส่วนในภาพที่เราโฟกัสมีความชัดเหมือนกันหมด แต่สำหรับกล้อง DSLR สามารถถ่ายภาพที่มีความคมชัดในตัวเองหรือวัตถุที่เราต้องการส่วนฉากหลังก็จะเบลอ มีระยะชัดของภาพชัดลึก - ชัดตื้น (Depth of field) ตามที่เราต้องการ

2. **เลนส์** กล้อง DSLR สามารถเปลี่ยนเลนส์ที่มีทางยาวโฟกัสหรือความคมชัดต่างกัน ได้ ราคาของเลนส์ก็ถูกกว่าเลนส์กล้องวิดีโอ อีกทั้งกล้องแต่ละรุ่นสามารถใช้เลนส์ของค่ายอื่นได้ เพียงแค่มีตัวแปลงเลนส์ (Adapter) และเราสามารถเปลี่ยนเลนส์ให้เข้ากับสถานการณ์หรือผลงานที่เราต้องการสร้างสรรค์ เช่นเลนส์ถ่ายภาพระยะไกล (Telephoto Lens) เลนส์ถ่ายภาพกว้าง (Wide Angle Lens) หรือเลนส์ฟิกซ์ (Fixed Lens)

3. **การถ่ายในสภาพที่แสงน้อยได้ดี** ในกรณีที่เราสร้างสรรค์ผลงานในสถานการณ์แสงน้อยกล้อง DSLR สามารถสร้างสรรค์ผลงานได้ดีกว่ากล้องวิดีโอทั่วไป เราเลือกใช้เลนส์ที่มีรูรับแสงที่กว้าง อีกทั้งช่วยประหยัดงบประมาณที่ต้องจ้างบุคลากรในการจัดแสง ซึ่งกล้องวิดีโอทั่วไปไม่สามารถทำงานได้

4. **น้ำหนักเบา** พกพาในการทำงานได้สะดวกหยิบจับได้ง่ายสามารถสร้างสรรค์ผลงานคนเดียวได้โดยไม่ต้องมีผู้ช่วย

5. **คุณภาพของไฟล์วิดีโอ** ไฟล์งานที่ได้มีความคมชัด ความละเอียดสูง

2. จุดด้อย การถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง DSLR

1. **การบันทึกเสียง** การทำงานกับเสียงของกล้อง DSLR การบันทึกเสียงจากตัวกล้องจะได้คุณภาพที่ไม่ดีเนื่องจากไมโครโฟนในตัวกล้องจะรับเสียงรอบด้านและอาจมีเสียงอื่นๆ ที่เราไม่ต้องการเข้ามาในกล้อง ดังนั้นเราอาจแก้ปัญหาโดยการบันทึกเสียงแยก หรือติดไมโครโฟนเพิ่มเติม

2. **น้ำหนักเบา** เป็นทั้งจุดเด่นและจุดด้อยของกล้อง DSLR การที่กล้องมีน้ำหนักเบาในการแพนกล้อง การซูมกล้อง ทำให้ภาพวิดีโอที่บันทึกเกิดการสั่นไหว และการจับกล้องไม่ถนัด อาจทำให้ได้ภาพที่ไม่สมบูรณ์หรือภาพกระตุก ช่างภาพอาจแก้ปัญหาโดยใช้ตัวช่วยคือขาตั้งกล้อง

3. **เมมโมรีการ์ด (Memory Card)** ในการบันทึกภาพวิดีโอที่ถ่ายลงในเมมโมรีการ์ด โดยทุก ๆ 3 นาที ข้อมูลจะกินพื้นที่ 1GB อาจมากหรือน้อยกว่าตามขนาดของไฟล์งานที่เราตั้งก่อนบันทึก บางครั้งกำลังถ่ายอยู่กล้องอาจหยุดทำงานโดยอัตโนมัติเนื่องจากบันทึกไม่ทันหรือการ์ดเต็มเร็ว แต่ปัจจุบันหลายบริษัทกล้องได้แก้ไขปัญหานี้ทำให้สามารถบันทึกภาพวิดีโอได้นานมากขึ้น

4. **การโฟกัส** ในการบันทึกภาพโดยใช้กล้อง DSLR ช่างภาพต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับการโฟกัส ซึ่งถ้าตั้งระบบโฟกัสแบบอัตโนมัติกล้องอาจไปหาความชัดในสิ่งที่เราไม่ต้องการหรือโฟกัสเคลื่อน ซึ่งช่างภาพควรฝึกการโฟกัสแบบต้องหมุนเลนส์ (Manual Focus) ปัจจุบันมีระบบทัชสกรีนทำให้การโฟกัสสำหรับการบันทึกภาพเคลื่อนทำงานได้ง่ายมากขึ้น

การเลือกเฟรมเรตสำหรับการถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง DSLR ถือว่าสำคัญมาก โดยที่ Richard Harrington. (2556). ได้อธิบายไว้ว่า “การเลือกเฟรมเรตจะขึ้นอยู่กับว่าคุณต้องการนำวิดีโอ นั้น ๆ ไปใช้ทำอะไร เช่น ภาพสไลด์ภาพยนตร์ แนะนำให้ใช้ 24 fps เหมาะสำหรับไปอัพขึ้นเว็บ ถ้านำไปออกอากาศทางโทรทัศน์ให้เลือก 25 fps สำหรับสัญญาณภาพแบบ PAL” และถ้าต้องการสร้างงานในรูปแบบสโลว์โมชั่นให้เลือก 50 fps หรือมากกว่าสำหรับกล้องรุ่นใหม่ที่มีคุณภาพสูง

3. บทความวิชาการเกี่ยวกับการบันทึกภาพวิดีโอด้วยกล้อง DSLR

ปัจจุบันกล้องถ่ายภาพนิ่งทั้งกล้อง DSLR และ กล้อง Mirrorless ได้พัฒนาระบบการถ่ายวิดีโอของกล้องเพื่อให้ใช้งานด้านการสื่อสารได้มีคุณภาพที่ดีมากยิ่งขึ้น และเป็นที่ยอมรับกันมา โดยงานการสื่อสารมวลชนในปัจจุบันได้ปรับมาใช้กล้องทั้งสองรูปแบบในการบันทึกภาพวิดีโอ ซึ่งรายการโทรทัศน์ ดังในตัวอย่างที่นำเสนอในบทความวิชาการเรื่อง “การถ่ายวิดีโอด้วยกล้องดิจิทัลสะท้อนภาพเลนส์เดี่ยว (DSLR) ในรายการโทรทัศน์. รายงานการประชุมทางวิชาการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 57: The 57th Kasetsart University Annual Conference. วันที่ 30 มกราคม 2562ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (หน้า 389-397). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

การถ่ายวิดีโอด้วยกล้องดิจิทัลสะท้อนภาพเลนส์เดี่ยว (DSLR) ในรายการโทรทัศน์ The Video Shooting with Digital Single Lens Reflex (DSLR) Camera in Television Program

ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสงว^{1*}

Nutthawut Singnongsuang^{1*}

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้กล้องดิจิทัลสะท้อนภาพเลนส์เดี่ยว (DSLR) ซึ่งเป็นกล้องที่ใช้สำหรับงานการถ่ายภาพนิ่ง โดยนำมาประยุกต์ใช้ในโหมดการถ่ายภาพเคลื่อนไหว (VDO) สำหรับการผลิตรายการโทรทัศน์รายการ “แอนิเมชันคลับแซด” ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ซึ่งผู้เขียนได้ปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้กำกับภาพ (Director of Photography) ทีมงานผู้ผลิตรายการได้นำกล้องดิจิทัลสะท้อนภาพเลนส์เดี่ยว (DSLR) มาใช้ในการบันทึกภาพเคลื่อนไหว ผลของการบันทึกภาพไฟล์ภาพเคลื่อนไหวมีคุณภาพสามารถออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ในระบบภาพความละเอียดสูง (High Definition : HD) ได้ และปัจจุบันนวัตกรรมของกล้อง DSLR ได้รับการออกแบบและพัฒนาให้มีคุณสมบัติการใช้งานและประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ทำให้การใช้กล้อง DSLR เพื่อถ่ายภาพเคลื่อนไหวในงานด้านการสื่อสารมวลชนมีมากขึ้นตามไปด้วย จุดเด่นคือการควบคุมระยะชัด การถ่ายวิดีโอในสภาพแสงที่น้อย และประหยัดงบประมาณ

ABSTRACT

The article aims to study the use of DSLR (Digital Single Lens Reflex), a camera for still photography that can be adapted to filming moving pictures. In producing the television program called “Animation Club Z,” broadcast on ThaiPBS Channel (Thai Public Broadcast Service), where the writer was a director of photography, camera team uses DSLR to record the video. The video files are excellent for being broadcast in a high definition. Nowadays, the innovations in DSLR camera have been designed and developed to function more effectively, resulting in an increase in the use of DSLR in mass media. DSLR camera are highlighted by their ability to control the depth of field, shoot in low light environment and reduce the cost of production.

Keywords: Cinematography / Digital Single Lens Reflex Camera / Animation Club Z

* Corresponding author; e-mail address: winter-nut@hotmail.com

¹ ภาควิชาวิทยุ-โทรทัศน์-ภาพยนตร์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม กรุงเทพฯ 10160

¹ Department of Radio-Television-Film, Faculty of Communication, Siam University, Bangkok 10160

คำนำ

การผลิตรายการโทรทัศน์รายการ “แอนิเมชันคลับแซด” ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ซึ่งผู้เขียนทำหน้าที่ผู้กำกับภาพ (Director of Photography) ได้มีการใช้กล้องถ่ายภาพดิจิทัลสะท้อนเลนส์เดี่ยว DSLR (Digital Single Lens Reflex) ในการบันทึกภาพเคลื่อนไหวแทนการใช้กล้องโทรทัศน์

การใช้กล้องถ่ายภาพดิจิทัลสะท้อนภาพเลนส์เดี่ยว DSLR (Digital Single Lens Reflex) สำหรับถ่ายวิดีโอกำลังได้รับความนิยมอย่างมากในปัจจุบันกับงานด้านสื่อสารมวลชนในทุก ๆ แขนง อาทิ งานโฆษณา รายการโทรทัศน์ ภาพยนตร์ งานกิจกรรมพิเศษ (Event) หรือแม้แต่งานข่าว ซึ่งด้วยความสามารถของกล้อง DSLR ที่ทำให้การสร้างสรรค์ผลงานได้เสมือนจริง มีน้ำหนักเบา มีฟังก์ชันที่ไม่ซับซ้อนใช้งานง่าย จึงทำให้ได้รับความนิยมในการใช้งานสำหรับถ่ายวิดีโอ ปัจจุบันกล้องถ่ายภาพในระบบดิจิทัลเกือบทุกรุ่นได้เพิ่มโปรแกรมสำหรับการถ่ายวิดีโอลงไปด้วย และมีการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อรองรับสำหรับการถ่ายวิดีโอ ซึ่ง Simeon Quarrie (2017) กล่าวว่า ปัจจุบันวิดีโอคือหนึ่งในรูปแบบสื่อที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ซึ่งเป็นแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารที่มีผู้คนได้รับ ผู้ใช้งานแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียยอดนิยมเช่น เฟซบุ๊ก และยูทูบ มักแชร์คลิปวิดีโอของตัวเองให้กับผู้ที่ใช้งานในเครือข่ายเดียวกันอยู่เสมอ เมื่อมีการรับชมและส่งต่อให้กัน ก็มีความเป็นไปได้ว่า วิดีโอนั้นจะถูกแชร์ต่อไปเรื่อย ๆ หลายครั้ง จึงนับเป็นโอกาสที่ดีสำหรับผู้ผลิตเนื้อหาที่จะเข้าถึงฐานผู้ชมที่กว้างมากขึ้น ปัจจุบันกล้องถ่ายภาพดิจิทัลเกือบทุกรุ่นสามารถถ่ายได้ทั้งภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว โดยที่ สมศักดิ์ ชาดิน้ำเพชร (2558) กล่าวว่า การยอมรับและแนวโน้มการใช้กล้องดิจิทัลสะท้อนเลนส์เดี่ยว (DSLR) ผู้ใช้ส่วนใหญ่ทุกระดับให้การยอมรับนวัตกรรมของกล้อง DSLR จนถึงขั้นการนำไปใช้ปฏิบัติงานจริง

จากการสร้างสรรค์ผลงานการผลิตรายการโทรทัศน์รายการ “แอนิเมชันคลับแซด” ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ตั้งแต่วันที่ 9 ตุลาคม 2558 ถึง วันที่ 16 เมษายน 2561 สามารถใช้งานกล้อง DSLR บันทึกภาพเคลื่อนไหวได้เป็นอย่างดี และทำให้ประหยัดงบประมาณในการผลิตรายการ ในการนี้จึงเขียนบทความเรื่อง การถ่ายวิดีโอด้วยกล้องดิจิทัลสะท้อนเลนส์เดี่ยว (DSLR) ในรายการโทรทัศน์ เกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง DSLR อย่างถูกวิธี และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

แนวคิดการสร้างสรรค์

แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง DSLR

Simeon Quarrie (2017) ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีกำหนดการตั้งค่าที่ใช้เมื่อถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง DSLR ว่า ให้ใช้จอ LCD ที่อยู่ด้านหลังกล้องเพื่อตรวจสอบว่าการเปิดรับแสงเพียงพอหรือไม่ ซึ่งฮิสโตแกรมที่แสดงบนหน้าจอ (Live View) ช่วยอำนวยความสะดวกในเรื่องนี้ได้อย่างมาก การถ่ายภาพในโหมดแมนนวลช่วยให้ควบคุมวิดีโอได้ดีที่สุด โหมดนี้จึงเป็นโหมดที่นิยมใช้ ความเร็วชัตเตอร์คือสิ่งที่ตั้งค่า เมื่อถ่ายวิดีโอควรเน้นไปที่การรักษาความเร็วชัตเตอร์ให้คงที่ ซึ่งโดยทั่วไปจะมีค่าเป็นสองเท่าของอัตราเฟรมเรตแตกต่างจากการถ่ายภาพนิ่งที่สามารถเปลี่ยนการตั้งค่าความเร็วชัตเตอร์ในแต่ละภาพที่ถ่าย ตัวอย่างเช่น เมื่อถ่ายวิดีโอที่อัตราเฟรม 25 เฟรมต่อวินาที ควรตั้งค่าความเร็วชัตเตอร์ที่ 1/50 วินาที หากตั้งความเร็วชัตเตอร์สูงกว่านั้นจะทำให้ภาพตะกุกตะกักไม่ต่อเนื่อง หลังจากตั้งค่าความเร็วชัตเตอร์แล้ว ให้ตั้งค่ารูรับแสง ยิ่งรูรับแสงกว้างมากเท่าไร (ค่า f ต่ำลง) แสงก็จะเข้าสู่เลนส์มากขึ้นเท่านั้น ซึ่งทำให้ภาพที่ถ่ายดูสว่างขึ้น อันดับสุดท้ายจึงตั้งค่าความไวแสง ISO

Simeon ยังอธิบายถึงความสำคัญของอัตราเฟรมและความละเอียด คำว่า "อัตราเฟรม" ของวิดีโอ หมายถึง จำนวนเฟรมที่กล้องสามารถบันทึกได้ในเวลา 1 วินาที ประเทศต่างๆ ใช้ระบบการเข้ารหัสที่แตกต่างกันสำหรับการออกอากาศทางโทรทัศน์ และระบบเหล่านี้จะให้อัตราเฟรมที่ไม่เท่ากัน ดังนั้น ควรตั้งค่ากล้องให้บันทึกภาพในมาตรฐาน PAL หรือ NTSC ขึ้นอยู่กับรูปแบบที่ใช้ในภูมิภาคของผู้สร้างสรรค์ผลงาน โดยยุโรปและประเทศส่วนใหญ่ในเอเชียนิยมใช้มาตรฐาน PAL ที่ให้อัตราเฟรม 25 เฟรมต่อวินาที นอกจากนี้ การเข้าใจความแตกต่างระหว่างภาพถ่ายและวิดีโอในแง่ของอัตราส่วนภาพและความละเอียดก็มีประโยชน์ เช่นเดียวกัน โดยทั่วไป ภาพถ่ายจะใช้อัตราส่วนภาพ 3:2 ในขณะที่ภาพเคลื่อนไหวจะใช้อัตราส่วนภาพ 16:9 วิดีโอแบบ Full HD มีความละเอียด 1,920 x 1,080 พิกเซล ขณะที่วิดีโอแบบ 4K มีความละเอียดสูงกว่าถึงสี่เท่าคือ 4,096 x 2,160 พิกเซล และมีอัตราส่วนภาพ 17:9

ช่างภาพวิดีโอที่ใช้กล้อง DSLR ในรายการโทรทัศน์จะต้องมีการวางแผนการถ่ายทำให้ดีซึ่ง Hyena December (2017) กล่าวว่าคนที่ช่างภาพต้องมีความละเอียดอ่อนเข้าใจการบันทึกภาพเคลื่อนไหวที่ใช้กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบของการทำภาพยนตร์ ละคร หรือมิวสิกวิดีโอ เพื่อหลีกเลี่ยงความน่าเบื่อของภาพที่เกิดจากการถ่ายวิดีโอ และ Richard Harrington (2013) กล่าวว่าทักษะสำคัญอย่างหนึ่งของการถ่ายวิดีโอคือการจัดองค์ประกอบภาพ ลักษณะของการจัดองค์ประกอบภาพมีผลอย่างมากต่อการรับรู้ถึงสิ่งที่ช่างภาพต้องการสื่อสารถึงผู้ชมหรือผู้รับสาร ภาพแบบเต็มเฟรมจะตอบสนองด้านอารมณ์ ส่วนภาพที่เล่นกับมุมมองในการเล่าเรื่องจะดึงให้ผู้ชมเหมือนเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของเหตุการณ์ได้

กระบวนการถ่ายวิดีโอโดยใช้กล้อง DSLR ในรายการ “แอนิเมชันคลับแซด”

1. การตั้งค่ากล้อง

ก่อนสร้างสรรค์ผลงานวิดีโอโดยใช้กล้อง DSLR ผู้สร้างสรรค์ต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับการตั้งค่าของกล้อง ประกอบด้วย ความเร็วชัตเตอร์ รูรับแสง และ ค่าความไวแสง ซึ่งมีการทำงานที่สัมพันธ์กัน

1.1 การตั้งระบบการถ่าย

Figure 1 Video setting in DSLR

การบันทึกภาพเคลื่อนไหวมีขั้นตอนดังนี้ 1.เปิดกล้อง 2.ปรับระบบกล้องเป็นโหมดการถ่ายวิดีโอ 3.ไปที่เมนู เลือกตั้งค่าระบบถ่ายวิดีโอเป็นระบบ PAL ตามภาพ เนื่องจากโทรทัศน์ในประเทศไทยใช้ระบบ PAL

1.2 การตั้งค่าบันทึกภาพวิดีโอ

Figure 2 Video recording setting

เข้าไปที่เมนู เลือกขนาดบันทึกภาพเคลื่อนไหว สำหรับรายการ “แอนิเมชันคลับแชด” เลือกใช้การบันทึกภาพขนาด Full HD (1920 x 1080 pixels) และเลือกค่าเฟรมเรตไปที่ 25 เฟรมเรต (ในกรณีที่เรากำลังถ่ายวิดีโอเพื่อนำไปใช้สำหรับการทำภาพเคลื่อนไหวช้า (Slow Motion) ให้เลือก 50 เฟรมเรต หรือมากกว่าตามคุณสมบัติของกล้องที่สามารถทำได้

1.3 การตั้งค่าความเร็วชัตเตอร์ (Speed Shutter)

Figure 3 Speed shutter setting

การตั้งค่าความเร็วชัตเตอร์ (Speed Shutter) สำหรับการถ่ายวิดีโอ ในกรณีตั้งค่าเฟรมเรตที่ 25 เฟรมเรต ให้ใช้ Speed Shutter ที่ 1/50 กรณีตั้งค่าเฟรมเรตที่ 50 เฟรมเรต ให้เลือกใช้ Speed Shutter ที่ 1/100 (ตั้งค่า Speed Shutter เป็น 2 เท่าของเฟรมเรตที่เลือกใช้) สำหรับรายการ “แอนิเมชันคลับแชด” ตั้งค่าเฟรมเรตที่ 25 เฟรมเรต

1.4 การตั้งค่าความไวแสง (ISO)

Figure 4 ISO setting

ความไวแสง ISO ทำหน้าที่ควบคุมระดับแสงที่มาจากเซนเซอร์ภาพ ซึ่ง Ryosuke Takahashi (2017) กล่าวว่าในการเลือกใช้ค่า ISO ไม่ควรใช้ค่า ISO ที่สูงเกินไปเพราะจะทำให้ผลงานวิดีโอที่บันทึกไม่คมชัดภาพแตก สำหรับรายการ “แอนิเมชันคลับแชด” ตั้งค่าความไวแสงไม่เกิน 800 กล้องที่ใช้คือ Canon 6D

1.5 การตั้งค่าอุณหภูมิสี (White balance)

Figure 5 White balance setting

การตั้งค่าอุณหภูมิสี (White balance) เป็นการตั้งค่าโทนสีของภาพ ซึ่งรายการ “แอนิเมชันคลับแชด” ใช้การตั้งค่าอุณหภูมิสีด้วยตัวเอง สัญลักษณ์ในกล้องเป็นตัว K และทีมงานต้องปรับค่าสีของภาพให้เท่ากันทั้งสามกล้อง สำหรับรายการ “แอนิเมชันคลับแชด” ใช้การตั้งค่าอุณหภูมิสีแบบกำหนดเอง K ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาพแสงที่บันทึกเทปรายการ

Figure 6 Examples of color temperature

ที่มา <http://pigusso.com/blog/ตั้งค่าไวท์บาลานซ์-2>

2. เลนส์

การเลือกใช้เลนส์ ข้อควรระวังสำหรับการใช้เลนส์ในการผลิตรายการโทรทัศน์ กรณีใช้เลนส์ในการถ่ายภาพมุมกว้าง (Wide Angle Lens) จะทำให้ภาพขยายด้านข้างซึ่งไม่ควรเปิดหน้าเลนส์เกิน 24 มม. สำหรับรายการ “แอนิเมชันคลับแซด” กล้อง 1 ใช้เลนส์ 70-200 mm. กล้อง 2 ใช้เลนส์ 18-35 mm. และ กล้อง 3 ใช้เลนส์ 70-200 mm.

3. การถ่ายวิดีโอ

เมื่อตั้งค่ากล้องทุกอย่างเรียบร้อยแล้วเริ่มถ่ายวิดีโอจากกล้อง DSLR

3.1 จัดองค์ประกอบในการถ่ายภาพวิดีโอ เลือกว่าวัตถุที่ต้องการบันทึกภาพเพื่อสื่อความหมาย

3.2 เลือกโฟกัส ปรับระบบโฟกัสเป็นหมุนเลนส์ (Manual Focus)

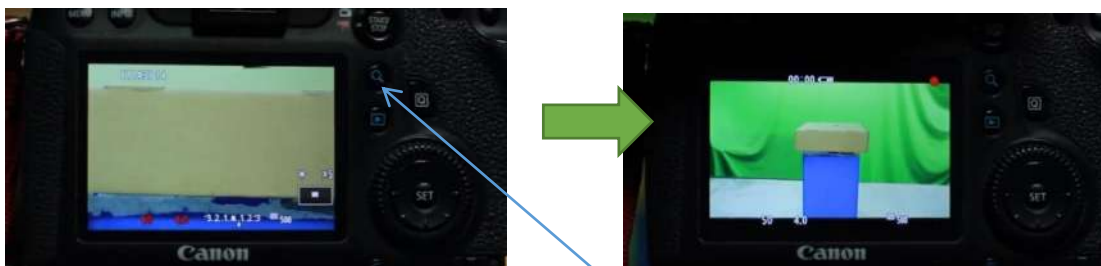

Figure 7 Focus system

วิธีการโฟกัสของกล้อง DSLR กดไปที่สัญลักษณ์ซูม ซูมเข้าไปในจุดที่ต้องการให้ภาพชัดและโฟกัสโดยหมุนเลนส์ หลังจากนั้นให้กดซูมออกมาในระดับปกติแล้วกดบันทึกภาพ

ข้อควรระวัง ในการบันทึกภาพควรเผื่อช่วงหัวช่วงท้ายของการบันทึกภาพไว้ประมาณ 3-5 วินาที เพราะการทำงานของกล้องกับการสั่งของผู้บันทึกภาพทำงานไม่ตรงกัน 100%

4. การถ่ายวิดีโอในรายการแอนิเมชันคลับแซด

4.1 การวางมุมกล้อง

ในการถ่ายทำรายการ “แอนิเมชันคลับแซด” ที่ทีมงานใช้กล้อง DSLR (Digital Single Lens Reflex) กล้อง 3 ตัว เป็นกล้องหลักในการผลิตรายการ โดยวางจากซ้ายไปขวา กล้อง 1 อยู่ซ้าย กล้อง 2 อยู่กลาง กล้อง 3 อยู่ขวา ตามลำดับ ดังตัวอย่างในภาพด้านล่าง

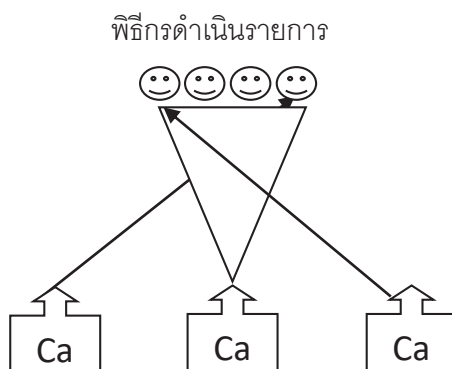

Figure 8 Plan for camera shooting

Figure 9 Camera positioning while shooting

การทำงานของกล้องแต่ละตัวมีดังนี้

กล้อง 1 ทำหน้าที่จับภาพด้านขวามือของช่างภาพ โดยกล้องจะบันทึกภาพระยะปานกลาง (Medium shot) หรือบางครั้งจับภาพระยะใกล้ (Close-up shot) ซึ่งจะบันทึกภาพพิธีกร 1 คน หรือ 2 คนเท่านั้น และใช้ระยะของเลนส์ในช่วง 70-200 mm. ขึ้นอยู่กับวัตถุที่ต้องการบันทึก

Figure 10 Shot from camera 1

(ที่มา : ภาพจากรายการ “แอนิเมชันคลับแซด” ตอนนักกีฬาบอลเลย์บอล)

กล้อง 2 ทำหน้าที่จับภาพระยะไกล (Long shot) เพื่อให้เห็นสถานที่หรือเหตุการณ์ทั้งหมดอย่างกว้าง ๆ ซึ่งจะจับภาพเห็นพิธีกรพร้อมแขกรับเชิญ ซึ่งใช้ระยะของเลนส์ในช่วง 24-35 mm. ขึ้นอยู่กับวัตถุที่ต้องการบันทึก

Figure 11 Shot from camera 2

(ที่มา : ภาพจากรายการ “แอนิเมชันคลับแซด” ตอนนักกีฬาบอลเลย์บอล)

กล้อง 3 ทำหน้าที่จับภาพด้านซ้ายมือของช่างภาพ โดยขนาดภาพและการทำงานจะคล้ายกับกล้อง 1 แต่จับภาพคนละฝั่ง และใช้ระยะของเลนส์ในช่วง 70-200 mm. ขึ้นอยู่กับวัตถุที่ต้องการบันทึก

Figure 12 Shot from camera 3

(ที่มา : ภาพจากรายการ “แอนิเมชันคลับแชด” ตอนนักกีฬาวอลเลย์บอล)

การทำงานของกล้องทั้งสามตัว ช่างภาพต้องสื่อสารและแบ่งหน้าที่กันให้ชัดเจนว่าใครจับภาพบริเวณไหน ขนาดภาพที่ถ่ายเป็นอย่างไร โดยจะมีผู้กำกับภาพควบคุมงานทั้งหมด และการวางมุมกล้องในทุกตอน ผู้สร้างสรรค์จะเป็นผู้ควบคุมในบทบาทของผู้กำกับภาพ

องค์ความรู้ที่ได้จากการสร้างสรรค์

การผลิตโทรทัศน์ รายการ “แอนิเมชันคลับแชด” ได้นำกล้องถ่ายภาพดิจิทัลสะท้อนเลนส์เดี่ยว (DSLR) มาประยุกต์ใช้ในการบันทึกเทปรายการโทรทัศน์ โดยกล้อง DSLR สามารถใช้งานสำหรับการรายการโทรทัศน์ได้เป็นอย่างดี มีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับกล้องวิดีโอทั่วไปที่ใช้ในการบันทึกเทปรายการโทรทัศน์ในยุคก่อน ซึ่งกล้อง DSLR มีจุดเด่นในการทำงานคือเรื่องความคมชัดของภาพ การบันทึกภาพในสภาพแสงที่น้อยได้ดี การใช้บุคลากรในการถ่ายทำน้อยทำให้ประหยัดงบประมาณในการเช่ากล้อง และปัจจุบันรายการโทรทัศน์มีการใช้กล้องสำหรับบันทึกเทปรายการโทรทัศน์ทั้งแบบเดิม และมีแนวโน้มใช้กล้อง DSLR ในการบันทึกเทปเพิ่มมากขึ้น

กล้องถ่ายภาพดิจิทัลสะท้อนเลนส์เดี่ยว DSLR (Digital Single Lens Reflex) สามารถสร้างสรรค์ผลงานถ่ายภาพวิดีโอในงานสื่อสารมวลชนได้อย่างดี ซึ่งผลงานภาพเคลื่อนไหวที่ถ่ายในรายการ “แอนิเมชันคลับแชด” มีคุณภาพสามารถออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ในระบบภาพความละเอียดสูง (High Definition : HD) และปัจจุบันนวัตกรรมของกล้อง DSLR ได้รับการออกแบบและพัฒนาให้มีคุณสมบัติการใช้งานและประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ทำให้การใช้กล้อง DSLR เพื่อถ่ายวิดีโอในงานด้านการสื่อสารมวลชนมีมากขึ้นตามไปด้วย การใช้กล้อง DSLR ในการถ่ายรายการโทรทัศน์รายการแอนิเมชันคลับแชด พบว่ามีจุดเด่น และจุดด้อย เมื่อเทียบกับกล้องวิดีโอทั่วไป ดังนี้

จุดเด่นของกล้อง DSLR สำหรับการถ่ายวิดีโอ

1. ควบคุมระยะชัดได้อย่างดีเยี่ยม กล้องวิดีโอโดยทั่วไปเมื่อถ่ายภาพ ทุก ๆ ส่วนในภาพที่บันทึกมีความชัดเท่ากัน แต่สำหรับกล้อง DSLR สามารถถ่ายภาพที่มีความคมชัดในตัวแบบหรือวัตถุที่ต้องการ ส่วนฉากหลังจะเบลอ ซึ่งมีระยะชัดของภาพชัดลึก - ชัดตื้น (Depth of field)

2. เลนส์ กล้อง DSLR สามารถเปลี่ยนเลนส์ที่มีทางยาวโฟกัสหรือความคมชัดต่างกันได้อีกทั้งกล้องแต่ละรุ่นสามารถใช้เลนส์ของค่ายอื่นได้เพียงแค่มีตัวแปลงเลนส์ (Adapter) และสามารถเปลี่ยนเลนส์ให้เข้ากับ

สถานการณ์หรือผลงานที่เราต้องการสร้างสรรค์ เช่นเลนส์ถ่ายภาพระยะไกล (Telephoto Lens) เลนส์ถ่ายภาพกว้าง (Wide Angle Lens) หรือเลนส์ฟิกซ์ (Fixed Lens)

3. ถ่ายในสภาพที่แสงน้อยได้ดี ในกรณีที่สร้างสรรค์ผลงานในสถานการณ์แสงน้อยกล้อง DSLR สามารถสร้างสรรค์ผลงานได้ดีกว่ากล้องวิดีโอทั่วไป โดยการเลือกใช้เลนส์ที่มีรูรับแสงที่กว้าง อีกทั้งช่วยประหยัดงบประมาณที่ต้องจ้างบุคลากรในการจัดแสง ซึ่งกล้องวิดีโอทั่วไปไม่สามารถทำงานได้

4. น้ำหนักเบา พกพาในการทำงานได้สะดวก การเคลื่อนย้ายมุกกล้องทำได้ง่าย สามารถสร้างสรรค์ผลงานคนเดียวได้โดยไม่ต้องมีผู้ช่วยช่างภาพ

5. งบประมาณ การใช้กล้อง DSLR ในการถ่ายวิดีโอนั้นทำให้ผู้สร้างสรรค์สามารถประหยัดงบประมาณในการผลิตรายการ

จุดด้อยของกล้อง DSLR สำหรับการถ่ายวิดีโอ

1. คุณภาพการบันทึกเสียง การทำงานกับเสียงของกล้อง DSLR การบันทึกเสียงจากตัวกล้องจะได้คุณภาพที่ไม่ดีเนื่องจากไมโครโฟนในตัวกล้องจะรับเสียงรอบด้านและอาจมีเสียงอื่น ๆ ที่เราไม่ต้องการเข้ามาในกล้อง ดังนั้นเราอาจแก้ปัญหาโดยการบันทึกเสียงแยก หรือติดไมโครโฟนเพิ่มเติม

2. น้ำหนักเบา เป็นทั้งจุดเด่นและจุดด้อยของกล้อง DSLR การที่กล้องมีน้ำหนักเบา ในการแพนกล้องหรือซูมกล้อง ทำให้ภาพวิดีโอที่บันทึกเกิดการสั่นไหว และการจับกล้องไม่ถนัดอาจทำให้ได้ภาพที่ไม่สมบูรณ์หรือภาพกระตุก ช่างภาพอาจแก้ปัญหาโดยใช้ตัวช่วยคือขาตั้งกล้อง

3. เมมโมรี่การ์ด (Memory Card) ในการบันทึกภาพวิดีโอที่ถ่ายลงในเมมโมรี่การ์ดทุก ๆ 3 นาที ข้อมูลจะกินพื้นที่ 1GB อาจมากหรือน้อยกว่าตามขนาดของไฟล์งานที่ตั้งก่อนบันทึก บางครั้งกล้องอาจหยุดทำงานอัตโนมัติขณะกำลังถ่ายอยู่เนื่องจากบันทึกไม่ทันหรือเมมโมรี่การ์ดเต็ม

4. การโฟกัส ในการบันทึกภาพโดยใช้กล้อง DSLR ช่างภาพต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับการโฟกัส ซึ่งถ้าตั้งระบบโฟกัสแบบอัตโนมัติกล้องอาจไปหาความชัดในสิ่งที่เราไม่ต้องการหรือโฟกัสเคลื่อน ช่างภาพควรฝึกการโฟกัสแบบต้องหมุนเลนส์ (Manual Focus)

สรุป

ถ่ายภาพดิจิทัลสะท้อนเลนส์เดี่ยว DSLR (Digital Single Lens Reflex) สามารถสร้างสรรค์ผลงานถ่ายภาพวิดีโอในงานสื่อสารมวลชนได้อย่างดีเทียบเท่ากับกล้องโทรทัศน์ที่ใช้งานมาในอดีต ซึ่งคุณภาพไฟล์วิดีโอสามารถออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ในระบบภาพคมชัดสูง (High Definition : HD) และปัจจุบันนวัตกรรมของกล้อง DSLR ได้รับการออกแบบและพัฒนาให้มีคุณสมบัติการใช้งานและประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. การถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง DSLR ต้องระวังการตั้งค่าเฟรมเรต (Frame Per Second) ในกรณีที่ต้องการใช้ภาพที่บันทึกมาทำการสไลม์ชั่น ควรตั้งความเร็วชัตเตอร์ให้สัมพันธ์กับค่าเฟรมเรต

2. ควรมีการสัมภาษณ์ช่างภาพ หรือผู้ควบคุมการผลิตรายการโทรทัศน์รายการอื่น ๆ ที่มีการใช้กล้อง DSLR ในการบันทึกภาพวิดีโอ

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริกายะ คณบดีคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม ที่ให้คำแนะนำและชี้แนะแนวทางการสร้างสรรค์ผลงาน สำนักเครือข่ายสื่อสาธารณะสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ที่มอบโอกาสให้ได้ร่วมสร้างสรรค์ผลงานรายการแอนิเมชันคลับแซด ขอขอบคุณเพื่อนร่วมงานอาจารย์ลัทธสิทธิ์ ทวีสุข ผู้ควบคุมและออกแบบงานกราฟิกในรายการ อาจารย์เจตน์จันทร์ เกิดสุข โปรดิวเซอร์รายการ ขอขอบคุณทีมงานในการผลิตทุกท่าน และขอขอบคุณเพื่อนร่วมงานคณาจารย์ทุกท่าน อาจารย์วณิชชา ภราดรสุธรรม ที่ให้กำลังใจในการทำงาน สุดท้ายนี้ผู้จัดทำขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านในการผลิตรายการแอนิเมชันคลับแซด ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

เอกสารอ้างอิง

- สมศักดิ์ ขาติหน้าเพชร. (2558). **ปัจจัยและแนวโน้มการใช้กล้องดิจิทัลสะท้อนภาพเลนส์เดี่ยวแบบบันทึกวิดีโอ (Video-DSLR) ในการถ่ายทำภาพยนตร์**. Veridian E-Journal, Silpakorn University 8(1): 1148-1162.
- สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส.(2560).รายการแอนิเมชันคลับแซด ตอนนักกีฬาโอลิมปิก. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://program.thaipbs.or.th/Animationclub/episodes/44678>. (25 กันยายน 2561).
- Pigusso. **ตั้งค่าไวท์บาลานซ์ผิด ชีวิตหม่นหมอง...(ตอนที่ 2)**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://goo.gl/3AXabD> ไวท์บาลานซ์-2, (25 กันยายน 2561).
- Richard Harrington. (2556). **Creating DSLR Video การถ่ายวิดีโออย่างมืออาชีพด้วยกล้อง DSLR** แปลโดย นาริรัตน์ พัทธการ. ทูโลฟ, กรุงเทพฯ.
- Ryosuke Takahashi. (2018). **ความไวแสง ISO คืออะไร?**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://snapshot.canon-asia.com/article/th/lesson-5-what-is-iso-speed>, (5 กันยายน 2561).
- Simeon Quarrie (2017). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการถ่ายภาพยนตร์ด้วยกล้อง Canon EOS (1): สิ่งที่คุณเริ่มต้นต้องรู้** [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://snapshot.canon-asia.com/thailand/article/th/introduction-to-filmmaking-on-your-canon-eos-1-what-every-beginner-must-know>, (21 กันยายน 2561).
- _____. **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการถ่ายภาพยนตร์ด้วยกล้อง Canon EOS (2): การตั้งค่างานกล้อง และเสียงและดนตรี**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://snapshot.canon-asia.com/thailand/article/th/introduction-to-filmmaking-on-your-canon-eos-2-settings-camerawork-sound-and-music>, (21 กันยายน 2561).
- Hyena December. (2017). **“Cinematographer” ทำงานยังไง? แล้วผลงาน “Cinematographer” ระดับโลกมันเป็นแบบไหน? มาดูกัน!!**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.unlockmen.com/how-to-be-a-cinematographer/>, (26 กันยายน 2561).

กล้องถ่ายภาพดิจิทัลสะท้อนเลนส์เดี่ยว DSLR (Digital Single Lens Reflex) สามารถสร้างสรรค์ผลงานถ่ายภาพวิดีโอในงานสื่อสารมวลชนได้อย่างดีเทียบเท่ากับกล้องโทรทัศน์ที่ใช้งานมาในอดีต ซึ่งคุณภาพไฟล์วิดีโอสามารถออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ในระบบภาพคมชัดสูง (High Definition : HD) และปัจจุบันนวัตกรรมของกล้อง DSLR ได้รับการออกแบบและพัฒนาให้มีคุณสมบัติการใช้งานและประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งกล้องอีกประเภทที่พัฒนาจากกล้อง DSLR คือ กล้อง Mirrorless ที่มีระบบการบันทึกภาพวิดีโอได้เช่นกัน และงานด้านการสื่อสารมวลชนปัจจุบันก็นิยมใช้กล้องทั้งสองประเภทในการบันทึกภาพวิดีโอ เช่นการผลิตคลิปออนไลน์ รายการโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และงานโฆษณา เป็นต้น

กิจกรรมท้ายบท

1. จงอธิบายจุดเด่น และ จุดด้อย ของการถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง DSLR
2. ให้ผู้เรียนฝึกถ่ายวิดีโอด้วยการใช้กล้อง DSLR โดยบันทึกภาพเล่าเรื่องของมหาวิทยาลัย ความยาว 3 นาที นำเสนอในชั้นเรียนโดยต้องมีขนาดภาพที่แตกต่างกัน ดังนี้
 - ภาพระยะไกล (Long shot)
 - ภาพขนาดระยะกลาง (Medium Shot)
 - ภาพภาพระยะใกล้ (Close Up)

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กฤษณ์ ทองเลิศ. (2554). การถ่ายภาพเชิงวารสาร. อินทนิล. กรุงเทพฯ
- ณรงค์ศักดิ์ ศรีทานันท์ และ ขจร พิทักษ์. (2557). *หลักและแนวคิดวารสารศาสตร์คอนเวอร์เจนซ์ : การเล่าเรื่องด้วยภาพและอินโฟกราฟิกส์*. สมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ.
- ชัยสิทธิ์ จุนเจือดี. (2562). จะเลือกใช้แสงแบบไหนดี. *Camerart นิตยสารเพื่อการถ่ายภาพและท่องเที่ยว. Special Edition*. 42-44.
- ณัฐภูมิ สิงห์หนองสง. (2562). กระบวนการถ่ายภาพนิตยสารตามธรรมชาติ. *วารสารนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการนิเทศ 6(2)*. 83-97
- ณัฐภูมิ สิงห์หนองสง. (2562). การถ่ายภาพแข่งขันรถยนต์แรลลี่ กรณีศึกษาการแข่งขันรถยนต์แรลลี่ชิงถ้วยพระราชทานคิงส์คัพ ครั้งที่ 31. *วารสารนิเทศสยามปริทัศน์*, 18(2). 38-47.
- ณัฐภูมิ สิงห์หนองสง. (2562). การถ่ายวิดีโอด้วยกล้องดิจิทัลสะท้อนภาพเลนส์เดี่ยว (DSLR) ในรายการโทรทัศน์. รายงานการประชุมการประชุมทางวิชาการมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 57: *The 57th Kasetsart University Annual Conference*. (หน้า 389-397). กรุงเทพฯ ฯ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ณัฐภูมิ สิงห์หนองสง. (2559). การถ่ายภาพคอนเสิร์ต “สิงห์ใหญ่หัวใจสิงห์” จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารนิเทศสยามปริทัศน์*, 15(19). 117-126.
- ณัฐภูมิ สิงห์หนองสง. (2558). การสร้างสรรค์ภาพนิ่งเพื่อสื่อความเคลื่อนไหวแบบการแพนกล้อง. *วารสารนิเทศสยามปริทัศน์*, 14(17). 52-59.
- ปิยกุล เลาว์ณศิริ. (2532). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาพนิ่งและภาพยนตร์ หน่วยที่ 1-5*. สาขานิเทศศาสตร์ นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปิยะฉัตร แกทหลง. (2551). *เริ่มต้นกับ DSLR Digital Single Lens Reflex*. โปรวิชั่น. กรุงเทพฯ.
- ปิยะฉัตร แกทหลง. (2562). *คลาสแรกคนเล่นกล้อง Photography 101*. กรุงเทพฯ โปรวิชั่น.
- ปิยะฉัตร แกทหลง. (2562). “เทศกาลพลุนานาชาติเมืองพัทยา ปี 2562” (*PATTAYA INTERNATIONAL FIREWORKS FESTIVAL 2019*). 29 พฤศจิกายน 2562.
- วรรณชนก สุวรรณกร. (2019). *Bird Photography. FOTOINFO PLUS*. 168(2019), 11.
- วิโรจน์ เจียรวัชรเมงคล และเอกนถน์ บางท่าไม้. (2558). *Composition การจัดองค์ประกอบสำหรับการถ่ายภาพ*. นนทบุรี ไอดีซี.
- สมโภช แต่งไทย. (2562). *Top Composition of Photo Graphed. Camerart นิตยสารเพื่อการถ่ายภาพและท่องเที่ยว. Special Edition*. 45-49
- เอกนถน์ บางท่าไม้ (2556). *การจัดองค์ประกอบภาพสำหรับการถ่ายภาพ*. นนทบุรี ไอดีซี.

- อนันต์ชัย จันทรัตน์. (2561). *การอบรมโครงการ Singha Action Photography Challenge 2018*. ณ โรงแรมสองพันบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2561.
- อำนวยการ บัญญัติ. (2553). *The Art of Photography ศิลปะแห่งการถ่ายภาพ*. กรุงเทพฯ. ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- อิสระ เสมือนโพธิ์. (กองบรรณาธิการ). (มีนาคม 2562). Core Principles of Bird Photography. *FOTOINFO PLUS*. 168(2019), 20-25.

ภาษาอังกฤษ

- Anderson Patricia. (1991). *The Printed Image and the Transformation of Popular Culture*. London Oxford University Press.
- Ang Tom. (2011). *Digital Photography Step by Step*. Published by DK. 53.
- Biderman Gabriel & Cooper Tim (2557). *Night Photography มนต์เสน่ห์แห่งการถ่ายภาพกลางคืน*. (นิพนธ์ ไพบูลย์พรพงศ์, ผู้แปล). กรุงเทพฯ. ทูโลฟ.
- Carroll Henry. (2017). *Read This if You Want to Take Great Photographs of Places*. Laurence King Publishing. London.
- Cheadle James & Travers Peter. (2010). *The Portrait Photographer's Lighting Style Guide*. Amphoto Books. New York.
- Chris Gatcum (2013). *The Beginner's Photography Guide*. (DK). London
- Freeman Michael. (2013). *การถ่ายภาพท่องเที่ยว คู่มือการถ่ายภาพให้โดดเด่นสะดุดตา*. แปลโดย นุชนาฏ เนตรประเสริฐศรี. สำนักพิมพ์หน้าต่างสู่โลกกว้าง. กรุงเทพฯ.
- Harrington Richard. (2556). *Creating DSLR Video การถ่ายวิดีโออย่างมืออาชีพด้วยกล้อง DSLR*. แปลโดย นาริรัตน์ พัทยากร. กรุงเทพฯ. ทูโลฟ.
- Kelby Scott. (2013). *The Digital Photography Book*. Peachpit press.
- Taylor David. (2015). *Digital Photography Complete Course*. (DK). London.
- Taylor David. (2015). *Landscape Photography The Essential Beginner's Guide*. Ammonite press.
- Peter K.Burian & Robert Caputo. (1999). *National Geographic Photography Field Guide*. Washington, D.C.
- Richard Garvey-Williams. (2015). *Mastering Composition: The Definitive Guide for Photographers*. Guild of Master Craftsman Publications Ltd. UK.

Richard Garvey – Williams. (2018). *กฎ ทฤษฎี และวิธีจัดองค์ประกอบสำหรับภาพถ่าย (Mastering Composition)*. (เกียรติพงษ์ บุญจิตร, ผู้แปล). นนทบุรี ไอทีซีฯ

ออนไลน์

Cannon. *EOS 5D Mark IV คู่มือการใช้งานกล้อง*. เข้าถึงได้จาก.

https://www.ec-mall.com/wp-content/uploads/2019/06/Canon_Manual_EOS_5D_Mark_IV_IM_TH.pdf

Corradino Chris. (2017). *77 Tricks for Sport and High-Speed Action Photography*.

เข้าถึงได้จาก. <https://expertphotography.com/7-tricks-to-sports-and-high-speed-action-photography/>

Gabriel Michael. (2017). *9 Tips For Shooting Great Photos At Night*.

เข้าถึงได้จาก. <https://contrastly.com/9-tips-for-shooting-great-photos-at-night/>

Harman Christina. (2017). *How To Shoot Amazing Night Photography. Every Time*.

เข้าถึงได้จาก : <https://contrastly.com/how-to-shoot-amazing-night-photography-every-time/>.

Kun Attila . (2019). *Exposure ISO, Aperture, and Shutter Speed Explained*.

เข้าถึงได้จาก. <https://www.exposureguide.com/exposure>

Prathap DK. (2014). *10 Incredible Bird Photography Tips for Beginners*.

เข้าถึงได้จาก. <https://digital-photography-school.com/10-incredible-bird-photography-tips-beginners/>.

Suzuki Tomoko. (2017). *พื้นฐานเกี่ยวกับกล้อง #8: การจับโฟกัส*. เข้าถึงได้จาก.

<https://snapshot.canon-asia.com/thailand/article/th/camera-basics-8-establishing-focus>

Takahashi Ryosuke. (2018). *ความไวแสง ISO คืออะไร*. เข้าถึงได้จาก.

<https://snapshot.canon-asia.com/thailand/article/th/lesson-5-what-is-iso-speed>

Yochuwa Samarom (2018). *รวมทุกเรื่องที่ต้องรู้เกี่ยวกับ ระบบโฟกัส โหมดโฟกัส วิธีโฟกัส*

ตั้งแต่ต้นจนจบ. เข้าถึงได้จาก. <https://www.photoschoolthailand.com/ระบบโฟกัสสำหรับมือใหม่/>

ประวัติผู้เขียน
ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง

การศึกษา

- นิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาการโฆษณา เกียรตินิยมอันดับที่ 2 มหาวิทยาลัยสยาม
- นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการสื่อสาร) มหาวิทยาลัยสยาม

ประสบการณ์

- 2558-2561 โปรดิิวเซอร์รายการ “Animation Club” สถานีโทรทัศน์ ThaiPBS
ได้รับเกียรติบัตร “สื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์” จากสำนักเฝ้าระวัง
ทางวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม
- 2553-ปัจจุบัน อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม
- 2553-ปัจจุบัน เลขานุการคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

ผลงานวิชาการ

- ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง. (2562). กระบวนการถ่ายภาพนกดตามธรรมชาติ.
วารสารนิเทศศาสตร์และนวัตกรรม ปีที่ 6(2). 83-97
- ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง. (2562). การถ่ายวิดีโอด้วยกล้องดิจิทัลสะท้อนภาพเลนส์เดี่ยว (DSLR)
ในรายการโทรทัศน์. *รายงานการประชุมทางวิชาการมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ครั้งที่ 57: The 57th Kasetsart University Annual Conference.*
(หน้า 389-397). กรุงเทพฯ ฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง. (2562). การถ่ายภาพแข่งขันรถยนต์แรลลี่ กรณีศึกษาการแข่งขันรถยนต์
แรลลี่ชิงถ้วยพระราชทานคิงส์คัพ ครั้งที่ 31. *วารสารนิเทศสยามปริทัศน์*, 18(2). 38-47.
- ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง. (2561). กระบวนการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ประเภทรายการเด็ก
รายการแอนิเมชันคลับแซด. *รายงานการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิชาการ
ระดับชาติ UTCC Academic Day ครั้งที่ 2 ธุรกิจการค้าและบริการใน ยุคไทยแลนด์ 4.0.*
(หน้า 1352-1366). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
- ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง. (2561). กระบวนการสร้างสรรค์งานภาพถ่ายนกดขนาดเล็ก.
วารสารนิเทศสยามปริทัศน์, 17(23). 10-15.
- ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง. (2560). การกำกับพิธีกรเด็กในรายการแอนิเมชันคลับ.
วารสารนิเทศสยามปริทัศน์, 16(21). 71-78
- ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง. (2559). การถ่ายภาพคอนเสิร์ต “สิงห์ใหญ่หัวใจสิงห์” จังหวัดเชียงใหม่.
วารสารนิเทศสยามปริทัศน์, 15(19). 117-126.

ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง, เจตน์จันทร์ เกิดสุข และลัทธสิทธิ์ ทวีสุข. (2559). การสร้างสรรค์
รายการโทรทัศน์ “รายการ แอนิเมชั่น คลับ” ซีซั่น 1. *วารสารนิเทศสยามปริทัศน์*,
15(18), 51-65.

ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง. (2558). การสร้างสรรค์ภาพนิ่งเพื่อสื่อความเคลื่อนไหวแบบการแพน
กล้อง. *วารสารนิเทศสยามปริทัศน์*, 14(17). 52-59.

ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง. (2554). การสื่อสารมวลชนของกัมพูชาและเวียดนาม.
วารสารนิเทศสยามปริทัศน์ 11(12). 122-127.

Professional Photography

ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง

การสื่อสารด้วยภาพสามารถใช้ในการสร้างความหมายทั้งในรูปแบบงานศิลปะคือความงาม เพื่อความบันเทิงโดยเผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์ในรูปแบบต่างๆ หรือเพื่อการค้า ฯลฯ
ตำราเล่มนี้จะนำเสนอหลักการถ่ายภาพเบื้องต้น เทคนิคการถ่ายภาพในรูปแบบต่างๆ
สามารถนำไปประยุกต์เพื่อสร้างสรรค์ผลงานภาพถ่ายด้วยมืออาชีพ

